Borås Stad
BUDGET 2018

Omslagsfoto:

Borås är till för alla!
Vi har just passerat 110 000 invånare och vi blir cirka 1 000 nya boråsare varje år.

Borås fortsätter att växa, med de krav som det ställer på omsorg och välfärd, på bostäder, förskolor och skolor.

Borås växer!

Budget Borås Stad 2018
Grafisk formgivning: Annika Sandahl
Ttryck: Kommuntryckeriet
Omslagsfoto: Per Pixel Petersson
Övriga foton: Scandinav

INNEHÅLL

Nu blir det 2018	1
Tio år i sammandrag	2
Borås – en stad som håller ihop	3
Borås 2025	9
Strategiska målområden – indikatorer och uppdrag	12
Budgetens förutsättningar och finansiella mål	18
Nämndernas verksamhet	26
Kommunfullmäktige	34
Revisorskollegiet	35
Kommunstyrelsen	37
Valnämnden	42
Lokalförsörjningsnämnden	43
Servicenämnden	50
Fritids- och folkhälsonämnden	53
Samhällsbyggnadsnämnden	59
Tekniska nämnden	62
Miljö- och konsumentnämnden	70
Kulturnämnden	72
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	75
Sociala omsorgsnämnden	78
Arbetslivsnämnden	82
Överförmyndarnämnden	85
Förskolenämnden	86
Grundskolenämnden	89
Individ- och familjeomsorgsnämnden	93
Vård- och äldrenämnden	95
Finansiering	98
Kommunfullmäktiges beslut	99

NU BLIR DET 2018

Vi vill låta detta bli året då Borås blir en mer rättvis stad. Året då arbetet med att inkludera alla i arbetets och fritidens gemenskap kraftigt tar fart. Vi tänker också göra allt vi kan för att se till att 2018 blir ett år av arbetsglädje i skola och äldreomsorg. Året när en Polishögskola går mot förverkligande och beslutet om Götalandsbanan till slut bekräftas på allvar.

Budgeten är kommunens viktigaste styrdokument - redskap för planering och styrning av verksamheten. Det är i budgeten det fastställs hur kommunens resurser ska fördelas och hur vårt arbete för en rättvis och jämställd stad ska bedrivas. Vårt budgetförslag för 2018 präglas av stark framtidstro.

I år passerade Borås 110 000 invånare och vi fortsätter växa. Borås befinner sig i en expansiv fas och nya bostäder byggs för att möta efterfrågan. Arbetsmarknaden går starkt, arbetslösheten minskar och satsningar görs på att utveckla infrastrukturen.

Möjligheten att bedriva riktigt bra pedagogisk verksamhet ökar tack vare att flera förskolor har byggts, och ännu fler är under planering. Barngrupperna har minskat de senaste åren. Förskola och skola ska vara en trygg plats för barn och ungdomar med olika bakgrund att mötas, erhålla lärdomar och utbyta erfarenheter. Skolan ska ge bildning och kunskap som ett första steg till det framtida arbetslivet.

Borås måste göra sin del för att avvärja klimathotet. Som ett led i det arbetet läggs stora resurser på alternativ trafik såsom cykel-, gång- och kollektivtrafik. Nödvändiga insatser mot de fossila utsläppen som är så skadliga för det mänskliga livet på vår planet. Samtidigt måste klimatengagemanget löpa som en röd tråd genom alla kommunala verksamheter. Elbilar, solceller och klimatvänligare mat är exempel på insatser för hållbarhet.

Kulturen är en stor del av Borås identitet. Människor oavsett förutsättningar och bakgrund ska kunna förenas i kultur och idrott. Med en växande befolkning växer även behovet av samverkan mellan individer. Därför är bibliotek, parker, idrottsarenor och teatrar så nödvändiga mötesplatser.

Det är viktigt för oss att alla Borås invånare ska trivas med att vistas utomhus, oavsett tid på dygnet. En upplevt otrygghet går att motverka på flera olika sätt och vi satsar bland annat på trivsel och att göra utomhusmiljöer än mer attraktiva. Ny belysning kommer sättas upp runtom i staden och på flera platser kommer det röjas sly. Borås ska vara en trygg och levande stad som förenar människor.

Slutligen, Borås är en stad för alla - oavsett kön, funktionsvariationer, etnicitet eller sexuell läggning. I en orolig värld vill vi att Borås ska stå för solidaritet och öppenhet och för att staden ska fortsätta växa måste människor växa. Den kompetens och mångfald ni invånare besitter ska tas tillvara. Genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte ökar vi förståelsen för varandra och bidrar till ett öppnare samhälle friare från fördomar. Det är vi tillsammans som får Borås att växa.

Ulf Olsson (S), Kommunstyrelsens ordförande

TIO ÅR I SAMMANDRAG

mnkr

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
RESULTATRÄKNING										
Nettokostnader	-4 378	-4 588	-4 764	-4 597	-4 702	-4 902	-5 086	-5 428	-5 689	-5 922
Avskrivningar	-185	-160	-158	-162	-204	-190	-205	-268	-220	-224
Verksamhetens nettokostnader	-4 563	-4 748	-4 922	-4 760	-4 906	-5 093	-5 291	-5 697	- 5 909	-6 146
Skatteintäkter och generella statsbidrag	4 554	4 768	4 923	4 917	5 077	5 222	5 422	5 782	6 000	6 231
Finansnetto	19	13	27	44	18	27	29	33	30	34
RESULTAT EFTER FINANSNETTO	10	33	28	201	189	157	160	118	121	118
Extraordinära intäkter/kostnader	23	48	76	29	0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	33	81	104	230	189	157	160	118	121	118
NETTOINVESTERINGAR	-361	-326	-362	-413	-376	-431	-416	-314	-500	-600
BALANSRÄKNING										
Anläggningstillgångar	3 416	3 501	3 209	3 433	3 588	4 192	4 161	4 382	4 662	5 038
Omsättningstillgångar	1 833	1 860	2 152	2 249	2 271	1 914	1 790	2 032	1 952	1 876
SUMMA	5 249	5 361	5 361	5 682	5 859	6 106	5 951	6 414	6 614	6 914
Eget kapital	3 325	3 406	3 510	3 825	4 014	4 170	4 330	4 449	4 570	4 688
Avsättningar	810	930	1 007	939	856	704	636	742	742	742
Långfristiga skulder	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kortfristiga skulder	1 114	1 025	844	918	990	1 232	984	1 224	1 303	1 485
SUMMA	5 249	5 361	5 361	5 682	5 859	6 106	5 951	6 414	6 614	6 914
FINANSIELLA NYCKELTAL										
STORLEKSUTVECKLING										
Bruttokostnader	5 501	5 747	5 823	5 795	6 047	6 309	6 461	7 078	7 151	7 428
- förändring %	1,3	4,5	1,3	-0,5	4,3	4,3	2,4	9,5	1,0	3,9
Balansomslutning	5 249	5 361	5 361	5 682	5 859	6 106	5 951	6 414	6 614	6 914
- förändring %	9,2	2,1	0,0	6,0	3,1	4,2	-2,5	7,8	3,1	4,5
BETALNINGSFÖRMÅGA										
Rörelsekapital	719	835	1 308	1 331	1 281	681	806	808	649	392
Kassalikviditet %	164	181	254	243	223	143	158	145	150	126
SOLIDITET										
Soliditet %	63,3	63,5	65,5	67,3	68,5	68,3	72,8	69,4	69,1	67,8
RESULTAT										
Räntabilitet RT %	1,8	2,3	3,1	5,6	5,4	4,2	4,1	3,3	1,8	1,7
Resultatmarginal %	1,7	2,1	2,9	5,5	5,2	4,1	3,8	3,0	1,7	1,6
Skatteintäktsutveckling %	2,3	4,7	3,2	-0,1	3,3	2,9	3,8	6,6	3,8	3,8
Nettokostnadsutveckling %	1,9	4,1	3,6	-3,3	3,1	3,8	3,9	7,7	3,7	4,0
Nettokostnader i % av skatteintäkterna	100,2	99,6	100,0	96,8	96,6	97,5	97,6	98,5	98,0	98,1
EFFEKTIVITET										
Kapitalets omsättningshastighet	1,05	1,07	1,09	1,02	1,03	1,03	1,09	1,08	1,03	1,03
ÖVRIGT										
Folkmängd 31/12.resp år	102 458	103 294	104 106	104 867	105 995	107 022	108 488	109 880	111 300	112 500
Skattesats %	21,49	21,49	21,49	21,06	21,06	21,06	21,06	21,31	21,31	21,31

BORÅS – EN STAD SOM HÅLLER IHOP

Vi vill att Borås ska vara staden där vi i solidaritet tar hand om varandra, där vi håller vår resursanvändning inom de gränser planeten tål. Genom de satsningar och åtgärder som vi lägger fram i detta budgetförslag tar vi vara på möjligheter, löser problem – och tar ytterligare steg på vägen till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Världens länder är överens om Agenda 2030 med sjutton globala mål. Dessa mål ska vi använda som ledstjärna också i Borås – ojämlikhet ska minska, fattigdom avskaffas, fred och rättvisa främjas och klimatkrisen lösas. Här, på lokal i nivå i Borås, ingår det alltså i alla nämnders och bolags uppdrag att arbeta utifrån de globala målen.

Människor möts och formar sin omgivning

Nära och trygga mötesplatser i starka lokalsamhällen, vare sig de ligger på landsbygden eller i staden, är bra för integration, för generationsöverskridande, för miljö och klimat – kort och gott bra för ett hållbart samhälle.

I år vill vi särskilt fokusera på de tre områden i vår stad som är klassade som särskilt utsatta. Vi tänker se till att Borås Stad gör sin del i arbetet som leder till att dessa områden kan strykas från listan över utsatta områden. En stad som håller ihop är bra för alla. Vi vill genomföra en rad insatser som leder mot målet.

- Ungdomsarbetslösheten ska minska. För att en människa ska känna sig inkluderad behöver hen en plats på arbetsmarknaden. Ungdomsarbetslösheten är låg i Borås nu, men inte jämnt fördelad över staden. Bland annat genom uppsökande arbete bland unga mellan 20 och 30 ska arbetslösheten minskas.
- Arbetslivsnämnden ska starta ”Mammor i arbete” – en verksamhet som ska hjälpa utrikesfödda kvinnor som står långt från arbete att etablera sig på arbetsmarknaden.
- Cirka 30 personer anställs och utbildas av Arbetslivsnämnden för arbete i stadsdelarna, bland annat som stadsdelsvärdar.
- Centrala Norrby och Sjöbo torg ska byggas om för ökad trivsel och centrumkänsla. Förnyelsen av Hässle torg förbereds 2018 och torget byggs om 2019.
- Sjöbo har fått en generationsöverskridande aktivitetsplats. Arbete med att förbereda liknande satsningar på Norrby och Hässleholmen startar 2018.
- Trygghetsskapande slyröjning ska utökas. Tekniska nämnden ska tillhandahålla skogslag för att röja, i samråd med Fritids- och folkhälsonämnden, bland annat utifrån erfarenheter från trygghetsvandringar.
- Ett försök pågår på Norrby med att bistå hushåll utan tillgång till bil med cykeltransport till återvinning. Efter projekttidens utgång ska en permanent lösning införas som gör det enkelt för hushåll som saknar bil att delta i återbruk och återvinning.
- Alla gymnasieelever erbjuds från höstterminen 2018 busskort som gäller fram till klockan 19 på vardagar. Denna reform har särskild betydelse för ungdomar som lever under små ekonomiska omständigheter. Från och med nästa sommar får dessutom alla högstadie- och gymnasieelever fria bussresor under sommarlovet, tack vare de tre rödgröna partierna i riksdagen.
- Vi vill erbjuda ”simfritids” – extra hjälp för barn att lära sig simma, riktad till skolor där simkunnigheten är särskilt låg.
- Studieförbunden ska erbjudas möjligheter att söka bidrag för att genomföra aktiviteter i och kring stadsdelsträffpunkterna, för ökad integration.
- Borås Stads Centrum för kunskap och säkerhet (CKS) samverkar med polisen för att förebygga gängbildning och organiserad brottslighet.

Äldreomsorg

I Borås ska det vara tryggt att bli gammal, och en trygg vård och omsorg förutsätter att personalen trivs och får rätt förutsättningar att göra ett gott jobb. Att åstadkomma sådana förutsättningar för de anställda är Vård- och äldrenämndens absoluta huvuduppgift under 2018.

Under året kommer det att göras en särskild satsning på arbetsmiljön i hemtjänsten. Dagens situation för hemtjänsten kommer att kartläggas och arbetsgrupper kommer att väljas ut där försök med lösningar för en balanserad arbetstillvaro genomförs. Ett utvecklingsarbete ska startas för att skapa ökat personalinflytande och delaktighet för undersköterskor och vårdbiträden.

Antalet personer med demens växer och därför fortsätter satsningen på att vidareutbilda personalen. Under 2018 är det hemsjänstpersonalens tur. Samtidigt ökar också gruppen unga dementa. En väl fungerande demensvård för yngre personer kan ge ökad livskvalitet och fördröja vidare sjukdomsförlopp. Stöttning och vård till anhöriga kan möjliggöra att yngre dementa kan bo hemma längre. Personer under 18 år som har en nära anhörig som har drabbats av demens ska från 2018 också omfattas av anhörigstödet. Det organisatoriska ansvaret för unga dementa kommer att samlas under en nämnd.

En utvecklad fritidsverksamhet bidrar till ökad livskvalitet och det sociala innehållet på vård- och omsorgsboendena ska därför utökas. Vård- och äldrenämnden får i uppdrag att inventera och utöka utbudet av aktiviteter på vård- och omsorgsboendena.

Alla äldre har rätt till förebyggande och hälsofrämjande insatser. Arbetet med uppsökande verksamhet och attraktiva mötesplatser för seniorer kommer fortsätta att utvecklas.

Omsorg och socialtjänst

Vi ska fortsätta utbyggnaden av LSS-boenden i en sådan takt att kön till sådant boende försvinner. Alla boenden ska vara fullvärdiga och bra fritidsaktiviteter ska finnas.

Personer med en funktionsnedsättning löper en särskilt stor risk att bli utsatta för våld. Sociala omsorgsnämnden ska permanenta det våldsförebyggande programmet VIP, som är avsett att stärka deltagarnas självkänsla. VIP riktar sig till personer med intellektuella eller psykiska funktionsnedsättningar.

Borås Stad ska också intensifiera arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Denna utökning samorganiseras med relationsvåldsenheten och arbetet ska även innefatta personer under 18 år.

Under 2018 ska Individ- och familjeomsorgsnämnden införa ”socialtjänsten online” för att förbättra och utveckla kontakten med barn och unga i Borås.

Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Borås Stads grundskolor har arbetat intensivt med kvalitetshöjning det senaste året, och detta arbete kommer att fortsätta. Skolinspektionens granskningar satte fingret på problem som vi inte själva hade identifierat, och under hösten har nu skola efter skola fått grönt ljus, efter insatser på dessa skolor för att åtgärda bristerna. En lärarlönesatsning ger bättre grund för att kunna behålla och rekrytera till stadens skolor.

Trygga och välmående elever samt arbetsro i klassrummen är en förutsättning för att eleverna ska klara skolan med framgång. Därför är det oroande att den psykiska ohälsan bland ungdomar i högstadiet och gymnasiet ökar och framför allt drabbar flickor och unga kvinnor. Att bli utsatt för kränkande behandling, svårigheter att läsa och skriva, trassliga familjeförhållanden, stress och upplevda förväntningar från samhället kan alla vara tänkbara orsaker till att elever mår psykiskt dåligt. Borås Stad och Västra Götalandsregionen kommer gemensamt att göra en kraftsamling för att förebygga och lindra psykisk ohälsa bland unga.

I förra årets budget slog vi fast att ett sammanhållet arbete för elever med autismspektrumtillstånd (AST) genom hela skolsystemet är nödvändigt. I år vill vi stärka detta arbete med ytterligare fem miljoner kronor, för att kunna ge all personal i grundskolan ett komptetenslyft.

Under många år har behoven i skolan behövt stå i första rummet, men 2018 är det dags för en särskild satsning på fritidshemmen genom ett tillskott på fem miljoner kronor. Fritidshemmen fyller en viktig pedagogisk funktion och har stor betydelse för barns lärande.

En omfattande satsning på nya förskolor i Borås pågår. Under sensommaren och hösten i år flyttar barnen och personalen in på Kransmossens, Sagans och Kärrabackens förskolor. Nästa år är nya förskolor klara i Fristad och på Norrby. Personaltätheten i förskolorna har steg för steg blivit allt bättre och i år satsar vi de nio miljoner som behövs för att upprätthålla den kvaliteten.

En skola för alla, det betyder en skola där elevernas ekonomiska förutsättningar inte tillåts spela någon roll. Skolan och gymnasieskolan i Borås är avgiftsfri. För förskola och fritidshem gäller fastställd avgift, men därutöver ska inga extra kostnader tas ut av barnens vårdnadshavare.

Gymnasieelever på vård- och omsorgsprogrammet ska erbjudas hjälp att ta körkort. Under 2018 ska ett första steg tas genom att eleverna erbjuds den teoretiska delen av körkortsutbildningen.

Alla oavsett bakgrund och livsvillkor ska kunna ta del av ett starkt kulturutbud. Det skall inte spela någon roll om du har ditt ursprung i ett annat land, om du har någon funktionsnedsättning, var du bor eller under vilka sociala och ekonomiska villkor du lever. En avgörande nyckel för att ge möjlighet till delaktighet är Kulturskolan. Första året för barn som efter Kulåret fortsätter i Kulturskolan ska vara kostnadsfritt.

Det är viktigt att barn tidigt kommer i kontakt med föreningsliv för att kunna få en meningsfull fritid. I välfärdsbokslutet ser vi att det finns ungdomar som inte är engagerade i någon förening alls. Om föreningslivet kan finna samarbetsformer med fritidshemmen skapar vi förutsättningar för barn och unga att hitta nya fritidsintressen, och vi skapar också möjlighet för fritidshemmen att utveckla sin verksamhet.

Barns tidiga läsutveckling påverkar hela skolgången och därmed hela livet. Därför är det viktigt att familjer får insikt om språkets betydelse. Vi vill att Förskolenämnden och Kulturnämnden söker vägar för att tillsammans med familjecentraler använda sig av hembesök för att tidigt få kontakt med föräldrar och tidigt ge barn en första kontakt med böcker.

Skolbiblioteken och skolbibliotekarierna är viktiga för skolans arbete med läsinlärning och språkutveckling. Vi ser det som självklart att skolan använder sig av den resurs som skolbiblioteken är.

Företagandet växer genom samverkan

Vi är alla ömsesidigt beroende av varandra – företagen, staden och alla de som arbetar åt både företag och kommun. Därför behöver vi täta kontakter och goda relationer.

När företagsklimatet undersöktes i Borås i våras bidrog de tillfrågade företagen med ett tydligt budskap till staden: Bättre dialog och större förståelse från politiker och tjänstemän för företagandets villkor.

Vi tar fasta på denna önskan om bättre dialog genom att hela Kommunstyrelsen vid minst tre tillfällen under 2018 gemensamt besöker ett större eller mindre företag. Tanken är att detta sedan ska fortsätta i en takt av 3-6 företagsbesök per år. Vi vill på detta enkla sätt göra en markering, föregå med gott exempel som vi förutsätter kommer att få spridningseffekter i hela den kommunala organisationen.

Ett exempel på ett önskemål som har lyfts fram i diskussioner mellan företag och politik är gång- och cykelväg utmed Viaredsvägen. Första delen av det projektet finns nu med i investeringsbudgeten för 2018, med tänkt komplettering 2019.

Livskraftig stadskärna och levande omland

Borås är i behov av utbildade och kompetenta medarbetare till näringsliv samt kommunala och regionala verksamheter. För att vår kommun ska upplevas som attraktiv att bosätta sig i, måste Borås kunna erbjuda attraktiva bostäder.

De senaste åren har bostadsbyggandet i Borås äntligen kommit igång på allvar. I år kommer upp mot 500 lägenheter, radhus och villor att bli klara för inflyttning. Det är mer än 150 fler än snittet för de fem närmast föregående åren, och inför framtiden är planeringsläget gott. Inför 2018 finns detaljplanelagda områden som kan ge plats för över 1100 bostäder.

För att ge ytterligare valfrihet till stadens äldre ska Vård- och äldrenämnden under 2018 fortsätta dialogen med aktörer som bygger bostäder, inte minst de allmännyttiga bostadsföretagen. Trygghetsbostäder med profilerad inriktning kan vara en möjlighet.

Lantbrukare och odlare i och kring staden ska lättare kunna konkurrera i Borås Stads framtida livsmedelsupphandlingar. Under första kvartalet 2018 upphandlas en entreprenör som ska driva Borås Stads samdistributionscentral. Denna central som även sköter de samordnade sluttransporterna ut till kommunens kök beräknas kunna sättas i drift andra halvan av 2018.

År 2021 firar Borås stad sitt 400-årsjubiluem. Borås TME AB som staden och näringslivet äger tillsammans ansvarar för samordning av firandet.

Goda resvanor och attraktiva kommunikationer

När det gäller person- och godstransporter måste användningen av fossila bränslen fasas ut. Två vägar står till buds: att minska det totala transportbehovet och att ställa om kvarvarande transporter så att de blir fossilfria. Båda dessa strategier måste användas av Borås Stad.

När det gäller cykelsatsningar är kunskapsläget entydigt: människor väljer cykeln om det känns säkert, enkelt och praktiskt att cykla. Detta kräver sammanhängande och lättframkomliga cykelstråk. Borås Stad har sedan många år ett pågående arbete för att bli en mer cykelvänlig stad, men som alla som cyklar i Borås vet så är det långt kvar innan baskraven på en god cykelinfrastruktur är uppfyllda.

Nästa år satsar vi mer än någonsin tidigare på de kommunala cykelvägarna – 14,5 miljoner kronor. När dessa pengar används ska följande gälla: Cyklister ska ses som en egen grupp vid all planering. Vid nyinvestering och ombyggnad ska gående och cyklister tydligt separeras. Gemensamma gång- och cykelbanor utan åtskillnad av dessa två trafikslag bör inte förekomma.

Även kransorterna kring Borås har stort behov av bättre infrastruktur för gående och cyklister vid till exempel skolor och utmed genomfartsleder. Där är det ofta Trafikverket som är väghållare. Tekniska nämnden ska verka för att Trafikverket åtgärdar de problem som invånare i serviceorterna upplever med brister i gång- och cykelinfrastrukturen.

Busstrafiken både inom Borås tätort och till och från staden har haft en stark utveckling de senaste åren. Antalet resor ökade med över en halv miljon från 2014 till 2016. För att denna utveckling ska kunna fortsätta måste Borås Stad ha ett nära samarbete med Västtrafik, som ansvarar för trafiken.

Nästa år inför vi fria skolkort för alla gymnasieelever. Det innebär fria resor med kollektivtrafiken fram till klockan 19 på vardagar. Därtill kommer regeringens satsning på sommarbusskort för högstadie- och gymnasieelever.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Lokalförsörjningsförvaltningen ska åt alla förvaltningar inventera möjligheten att erbjuda inomhusparkering för anställdas cyklar, och även möjlighet att erbjuda elcykelladdning.

Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Världens länder har antagit mycket ambitiösa mål för att säkra mänsklighetens möjlighet att leva goda liv nu och långt in i framtiden. Parisavtalet kommer att kräva förändringar i såväl livsstil som när det gäller tekniska lösningar. De Globala målen i Agenda 2030 utgör en helhet som ska genomsyra beredning, beslut och daglig verksamhet i hela den kommunala organisationen.

Borås Stad ska göra sin del i att uppfylla de internationella åtagandena, och här är ett urval av direktiv och åtgärder som ska leda oss i rätt riktning:

Borås Energi och Miljö ska ta initiativ till en samägd solcellsanläggning, där såväl företag, som föreningar och privatpersoner ska kunna köpa andelar.

Investeringsanslaget specifikt riktat till investeringar i solenergi fördubblas.

Borås Stads konsumentvägledning under Miljö- och konsumentnämnden ska även arbeta med rådgivning om hållbar konsumtion.

Försök ska genomföras på någon eller några skolor att minska specialkostbehovet genom att erbjuda en vegansk grundbuffé, med tillbehör som till exempel kött, fisk eller äggmat.

Kostorganisationen ska i lämpliga verksamheter, till exempel gymnasierestauranger och offentliga serveringar och restauranger, pröva olika sätt att redovisa klimatpåverkan per portion offentligt i menyn.

Ekonomi och egen organisation

Borås Stads verksamhet kan inte fungera bra utan personal med rätt kompetens. Personalen måste erbjudas god arbetsmiljö och den fortbildning som behövs. Därför är det nödvändigt att kommunen ständigt arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Arbetsmiljön inom äldreomsorgen måste förbättras. I hemtjänsten genomförs försök med nya arbetssätt för att öka både personalens och de äldres inflytande och delaktighet.

Hos de anställda inom kommunen finns en bred kompetens att tillvarata och det är viktigt att vara lyhörd för personalens erfarenheter. Samtidigt måste personal ha möjlighet att utvecklas inom sina respektive arbetsområden.

Alla anställda behöver få känna en balans i arbetet – att arbetsuppgifter är möjliga att genomföra på den tid som står till förfogande. Detta är en av grunderna för friska arbetsplatser och friska medarbetare.

Borås stad har idag brist på utbildad personal inom förskolan. Det är viktigt att finna formerna för att både nyrekrytera och att få tillbaka utbildad personal som idag valt att inte arbeta i förskolan.

Hög sjukfrånvaro och personalomsättning ger tydliga signaler om att arbetsmiljön måste förbättras. Heltid är normen och det är till exempel inte acceptabelt att anställda går ner i arbetstid för att slippa bli sjuka av stress. Då måste arbetets innehåll och tidskrav anpassas – Borås Stad ska erbjuda mänskliga arbetsvillkor.

Extra lönesatsningar har varit ett sätt för Borås Stad att behålla personal och rekrytera personal. Lärare och socionomer är bristyrken där vi gjort ett stort arbete det senaste året. Ytterligare bristyrken som också är aktuella för extra satsningar är sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter.

BORÅS 2025

Budgeten utgår från visionen Borås 2025.
För att säkerställa att Borås Stad är på väg att utvecklas mot visionen har en rad indikatorer tagits fram. Varje indikator är kopplad till ett mätbart målvärde och fokus ligger på hur målen uppfylls. I budgeten finns också särskilda uppdrag till olika nämnder. Måluppfyllelsen ska varje år redovisas i årsredovisningen

Styrmodell i Borås Stad

Bakgrund

Enligt Kommunallagen ska det ”anges mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning”. Motsvarande bestämmelse finns också om finansiella mål. Ett inledande avsnitt i budgeten anger mål som har stor betydelse och med fokus på dem vi är till för. Sättet att presentera mål och uppdrag grundar sig på synsättet att all verksamhet ska ske på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Det ska finnas en koppling mellan budget och årsredovisning. Målen i budgeten ska följas upp med en beskrivning av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Här ska kortfattat och enkelt framgå om målet uppnåtts eller inte.

Årsredovisningen är ett viktigt dokument för redovisning och analys av måluppfyllelsen. Det är dock av stor betydelse att måluppfyllelse diskuteras och analyseras löpande under verksamhetsåret och inte enbart blir en punkt i en årsredovisning. Därför gäller att utfallet för indikatorerna ska ingå både i löpande månadsuppföljningar och i tertialuppföljningarna. Så snart uppgifter om en indikator (t ex betygsstatistik i grundskolan) finns tillgängliga ska de redovisas och analyseras i de ordinarie uppföljningsrapporterna.

Målstyrningen

Styrningen ska göra att verksamheten bedrivs effektivt och mot uppsatta mål. Det handlar om att skapa ett klart samband mellan resurser, prestationer, aktiviteter och effekter för dem vi är till för. Målstyrningen i Borås Stad utgår från Borås 2025 och mäts och följs upp genom uppdrag och indikatorer. De mål som sätts ska vara SMARTA, det vill säga **S**pecifika, **M**ätbara, **A**ccepterade, **R**ealistiska, **T**idsatta och **A**ktivitetsskapande.

Indikatorer, särskilda uppdrag och aktiviteter utgår från visionens strategiska målområden:

1. Människor möts i Borås
2. Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga
3. Företagandet växer genom samverkan
4. Livskraftig stadskärna
5. Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande
6. Goda resvanor och attraktiva kommunikationer
7. Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.

Nämnderna har i sina budgetförslag för 2018 lämnat förslag på målvärde för Kommunfullmäktiges övergripande indikatorer. Om flera nämnder är berörda av indikatorn ska nämndernas målvärden sammantaget motsvara det mål som Kommunfullmäktiges beslutar för Borås Stad.

De ekonomiska resurserna ger, tillsammans med engagerade medarbetare är förutsättningar för verksamheten. Därför finns, utöver visionens målområden, även stödområdet ekonomi och egen organisation. Inom målområdet finns indikatorer för sjukfrånvaro, timavlönade och hälsa. Kommunfullmäktige har uttryckt mål för kommunen i sin helhet och varje nämnd ska utifrån sin utgångspunkt och förutsättningar arbeta i den riktning som framgår av de kommuntotala målen. Nämndernas målvärden redovisas i texterna för respektive nämnd.

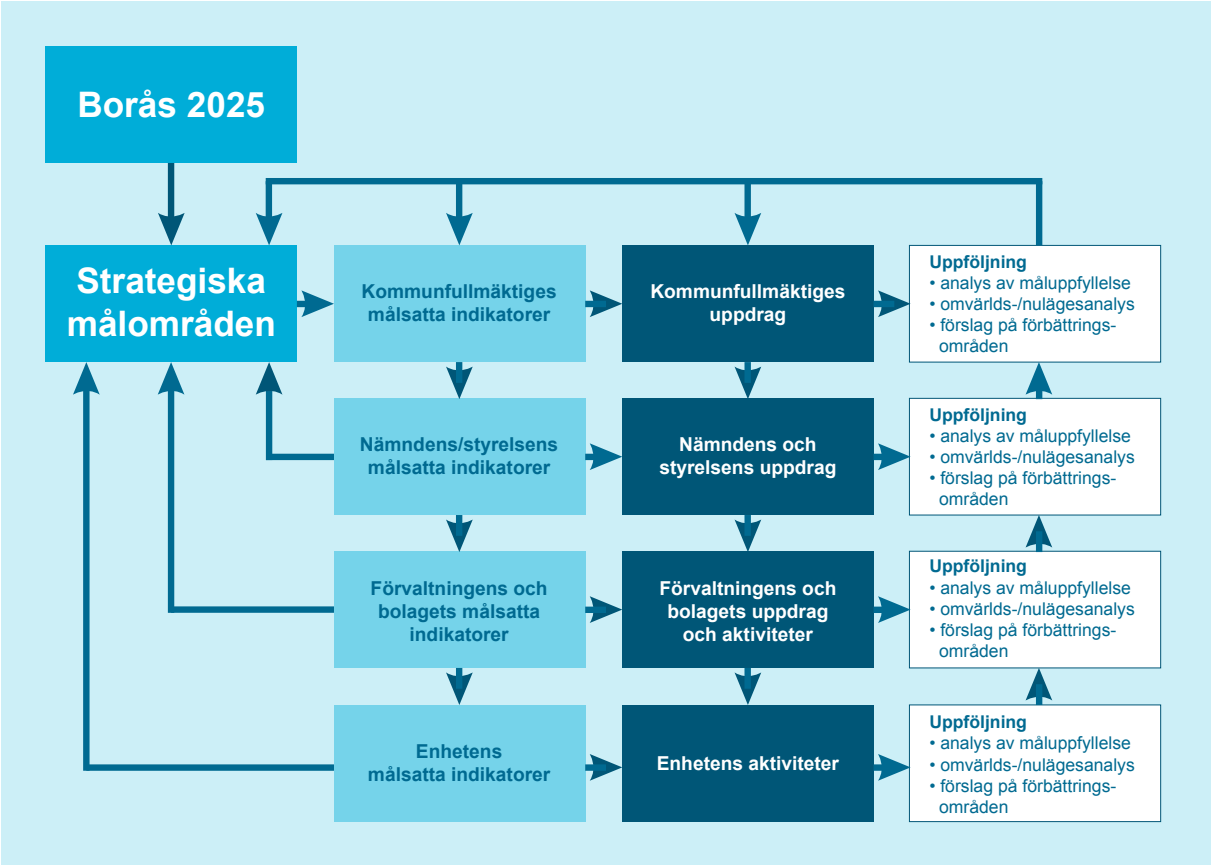

Flera perspektiv på kvalitet

Resultatet från de undersökningar som Borås Stad genomför ger kommunen kunskap om områden där kvalitet och service behöver förbättras. Jämförelsen med andra kommuner ger Borås Stad möjlighet att lära av hur andra gör. Samtliga undersökningar syftar även till att kunna följa kommunens egen utveckling över tid.

Resultaten från undersökningarna ska användas av nämnderna för att identifiera förbättringsområden och därefter vidta åtgärder som leder till en bra verksamhet för brukare och medborgare.

Flera av resultaten från brukar och andra undersökningar redovisas i jämförelsetjänsten som finns på Borås Stads webbplats. Jämförelsetjänsten ger brukare och medborgare möjlighet att jämföra enheternas kvalitet inom förskola, grund och gymnasieskola samt vård och omsorgsboende.

Jämställdhetsperspektivet

Kommunfullmäktige arbetar för att upprätthålla de nationella jämställdhetspolitiska målen, vilka listas nedan:

- jämn fördelning av makt och inflytande
- ekonomisk jämställdhet.
- jämställd utbildning.
- jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.
- jämställd hälsa.
- mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

När dessa mål anammas på kommunal nivå skapar de otaliga aktiviteter över hela verksamheten. De tar samtidigt vitt skilda former beroende på var i organisationen målen tolkas in i det ordinarie arbetet.

Borås Stads arbete utgår från boråsarna. Vårt uppdrag är att underlätta och förbättra människors vardag. Enligt Program för jämställdhetsintegrering i Borås Stad är syftet att förbättra verksamheterna, höja kvaliteten och säkerhetsställa att resurser fördelas på ett likvärdigt sätt mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, oavsett bakgrund och tillhörighet. Den innebär att alla invånare har rätt till likvärdigt bemötande, likvärdig service och likvärdig myndighetsutövning. Varje nämnd ska ha en handlingsplan för jämställdhetsintegrering och denna ska bl.a. innehålla verksamhetens behov av insatser, åtgärder och utvecklingsområden utifrån en jämställdhetsintegrerad budget (gender budget).

Nedan följer ett axplock av de aktiviteter som planeras under 2018.

Fritid- och folkhälsonämnden startade under våren 2017 ett kvinnligt nätverk som har till uppgift att stödja

idrottstflickor/kvinnor som bedriver elitidrott eller är i gränslandet att idrotta på elitnivå. Fokus är på dem som utövar individuella idrotter. Nätverket skall främja gemenskap, ge inspiration och vara ett forum för att dela och sprida tips och idéer. Medverkande skall uppleva att Borås Stad står bakom dem. Nätverket kommer att bjuda in till ca 4 träffar per år. Flickorna/kvinnorna bestämmer själva vilka aktiviteter de ser skall ske på nätverket.

Fritid- och folkhälsonämndens utbud av anläggningar ska vara tillgängliga och inbjudande för alla. För att skaffa information om hur Stadens faciliteter nyttjas kommer nämnden under 2018 att införa digital närvarorapportering, vilket innebär förutsättningar för att få en bra bild av könsfördelningen av de aktiva i föreningarna samt hur nyckelfunktionerna i styrelserna ser ut. Detta kommer att kompletteras med ett antal "stickprov" på Stadens anläggningar för att undersöka hur fördelningen av tider i praktiken ser ut. Detta är ett led i att säkerställa att flickor och pojkar har jämlika förutsättningar i våra anläggningar.

Nämnden upprättar Borås Stads Välfärdsbokslut där boråsarnas livsvillkor speglas utifrån både jämlikhet och jämställdhet. Goda exempel på när statistiken legat till grund för konkreta aktiviteter är de särskilda insatserna för kvinnors simkunnighet och kvinnocaféer på Hässleholmen, Norrby och Sjöbo. I program för föräldraskapsstöd har man identifierat papporna som en grupp som inte tar del av stödet i lika hög grad som mammorna. Därför har man gjort särskilda insatser för att nå dessa individer.

Individ- och familjeomsorgsnämnden pekar på att forskning och kartläggningar visar att föreställningar om kön tycks påverka såväl utredningsbenägenhet som behandlingsinsatser inom socialtjänsten. För att påbörja ett jämställdhetsintegrerat arbete är detta centralt att kartlägga för att synliggöra eventuella skillnader och likheter mellan pojkar/män och flickor/kvinnor avseende anmälningar, utredningar och insatser, varför nämnden planerar att ta fram köns- eller åldersuppgifter från verksamhetssystemen när det gäller just dessa tre områden.

Genom **Lokalförsörjningsnämndens** arbete med tillgänglighet enligt VGR: s riktlinjer samt barnperspektivet inkluderas jämställdhetsperspektivet i utformningen av den fysiska miljön i och kring Stadens fastigheter, där också lokalprogrammet tar hänsyn till specifika förutsättningar för respektive kön. Det kan exempelvis handla om placering av utrustning på toaletter, utformning av lekplatser mm. Lokalprogrammet syftar också till att skapa trygga lokaler för alla Borås Stads invånare.

Under 2018 kommer nämnden att granska lokalprogrammet ur ett jämställdhetsperspektiv med fokus på de krav som ställs på utrustning. Krav som gäller såväl egna som inhyrda fastigheter.

Lokalförsörjningsförvaltningen kommer dessutom att delta i Vinnovas projekt avseende tillgänglighetsdesign, där fokus kommer att ligga på tillgänglighet för personer med kognitiva funktionsnedsättningar. Men projektet kommer även behandla tillgänglighet ur andra synvinklar, däribland jämställdhetsperspektivet. Bland annat kommer en lekplats att granskas för att utvärdera om den är tillgänglig och användbar för alla människor, oavsett kön, ålder, bakgrund eller eventuella funktionsnedsättningar.

Ständiga förbättringar, idéer och innovationer

Det systematiska arbetet med ständiga förbättringar, idéer och innovationer fortsätter och som stöd i arbetet erbjuds öppna seminarier och workshops, och mer grundläggande utbildningar. Små förändringar i rutiner eller tjänster kan innebära stora vinster, inte bara för brukare och medborgare och det egna arbetslaget utan också för hela kommunen.

Medborgardialog

Borås Stad arbetar med metoder för medborgardialoger som en del i styrningen och i utvecklingen av verksamheterna. Medborgardialog är ett strukturerat sätt för förtroendevalda att få mera kunskap om vad medborgarna tycker. För att få en samlad bild av medborgardialogerna finns en gemensam webbplats där information om alla dialoger finns.

Fortsatt utvecklingsarbete

Under 2018 kommer arbetet med processtyrning att fortsätta. Processtyrning handlar om att styra de flöden som finns i en verksamhet. Utgångspunkten är att de uppgifter som ska lösas inom en organisation ofta spänner över olika funktioner. Det kräver att man har kontroll och styr processerna på ett sådant sätt att man uppnår ett gott resultat och erbjuder rätt kvalitet till brukarna och medborgarna.

E-tjänster

Arbetet med digitalisering av Borås Stads tjänster fortsätter under 2018. I samband med att en kommungemensam e-tjänstplattform har införts möjliggörs en för medborgarna högre tillgänglighet och en snabbare handläggning. Plattformen öppnar även för betalning och signering via webben.

STRATEGISKA MÅLOMRÅDEN - INDIKATORER OCH UPPDRAG

Vision

Borås utvecklar sin framtid på arvet inom textil och handel. I Borås står möten mellan människor i fokus. Möten där tillit och respekt är honnörsord och där vi tar till vara individernas unika kraft, kunskap, förmåga och idéer. Borås utmärks av kreativitet och mod att tänka och handla i nya banor. I Borås lever människor tillsammans, och i harmoni med naturen och omvärlden. Viskan var förr den livsnerv som industrin byggde sin framtid på. Nu ger Viskans flöde inspiration till rekreation och upplevelser.

Vi arbetar för en hållbar utveckling där de ekologiska, sociala och ekonomiska dimensionerna samverkar. Det finns en stor medvetenhet om hur livsmiljön påverkas av våra val och vi är motiverade att välja det som är bäst för en hållbar utveckling.

Människor möts i Borås

Målbild

Människor vill möta människor såväl i små som i stora sammanhang. I möten med andra utvecklas vi och får nya insikter. Välarrangerade möten och evenemang bidrar till en positiv bild av staden och stärker självkänslan.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger	21	8	21	22	26
Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde)	17		14	13	12
Antal lägenheter som är trygghetsbostäder	208		225	240	330
Andel hemtjänsttagare som uppger att hemtjänst-personalen alltid eller oftast tar hänsyn till den äldres egna åsikter och önskemål, %.	86,9		90	92	95
Andel hemtjänsttagare som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten, %.	85,5		90	90	95
Antal gästnätter i Borås	201 527	200 333	210 000	212 000	220 000

Uppdrag	Nämnd/bolag
Ett interreligiöst råd initierat av Borås Stad skulle kunna vara ett sätt att erbjuda en mötesplats för människor som bekänner sig till olika religioner. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur ett sådant råd skulle kunna fungera. I utredningen ska alternativet att inrätta ett bredare råd med fokus på mänskliga rättigheter också beaktas.	Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen får i uppdrag att under 2018 ta fram ett åtgärdsprogram mot hedersrelaterat våld.	Kommunstyrelsen
Lokalförsörjningsnämnden ska under 2018 ta fram principer för den maximala hyra som får debiteras brukare för särskilt boende inom socialpsykiatrin beslutade enligt Socialtjänstlagen (SoL). Principerna bör följa Stadens praxis kring hyresförhandlingar kopplade till särskilt boende för äldre enligt Socialtjänstlagen (SoL).	Lokalförsörjningsnämnden
Lokalförsörjningsnämnden ska inventera enkelt åtgärdade brister i arbets- och boendemiljön på vård- och äldreboenden, i samråd med Vård- och äldrenämnden. Detta ska resultera i en tidssatt genomförandeplan.	Lokalförsörjningsnämnden
Trygghetsskapande slyröjning ska utökas. Tekniska nämnden får i uppdrag att tillhandahålla skogslag för att röja i samverkan med Arbetslivsnämnden och Fritids- och folkhälsonämnden.	Tekniska nämnden
Aktivitetsplatser liknande den på Sjöbo ska skapas på Hässleholmen och Norrby. Förstudie görs under 2018 i samverkan med Tekniska nämnden.	Fritids- och folkhälsonämnden
Kulturnämnden ska ta fram ett regelverk som gör det möjligt för studieförbund att söka bidrag för att genomföra aktiviteter i och kring stadsdelsträffpunkterna, för ökad integration. Totalt tillgängligt bidragsbelopp är 500.000 kronor.	Kulturnämnden
Kulturnämnden får i uppdrag att samverka med Västra Götalandsregionen angående lokaler inom kulturens område	Kulturnämnden
Ramnaparken och dess kulturhistoriska byggnader bör bli en större attraktion i Borås. En strategisk flerårsplan med utvecklingsåtgärder ska tas fram	Kulturnämnden
Individ- och familjeomsorgsnämnden får i uppdrag att utvärdera och vid behov ompröva verksamheten på Natthärbärget Kastanjen. Frågan om öppethållande även under sommarhalvåret ska ingå i omprövningen.	Individ- och familjeomsorgsnämnden
Individ- och familjeomsorgsnämnden ska under året starta ett drogfritt stödboende för personer med missbruksproblematik. Detta är en viktig del för att skapa ett anpassat utbud vilket är nödvändigt för att brukare med olika behov ska ges förutsättningar att bo genom stöd av interna insatser.	Individ- och familjeomsorgsnämnden
Arbetslivsnämnden ska ta fram kommunövergripande regler för arbetet med och bemötande av nationella minoriteter.	Arbetslivsnämnden
Vård- och äldrenämnden ska inventera utbudet av aktiviteter på vård- och äldreboenden, såsom utflykter, musikunderhållning, teater m.m. och ta fram en handlingsplan för breddat utbud.	Vård- och äldrenämnden
Vård- och äldrenämnden uppdras att skapa förutsättningar för information och stöd till äldre beträffande tandvård och tandhälsa	Vård- och äldrenämnden

Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Målbild

Om fler tar ansvar för barns och ungas uppväxt och lärande skapas bra förutsättningar för barn och unga att utvecklas till engagerade, självständiga och ansvarfulla vuxna.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.	95,4	95,8	100	100	100
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	42			97	
Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.	74,8	78,7	85	90	100
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9.	192,6	208,1	216	218	221
Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.	92,2	91,8	94	100	100
Andel elever som känner sig trygga i gymnasieskolan, %.	94,8	96,3	97	100	100
Andel elever med högskoleförberedande respektive yrkesexamen, %.		89,2	92	92	94
Andel barn och unga som inte lever i hushåll med försörjningsstöd; %.	97,1	97,8	98	98	99

Uppdrag	Nämnd/bolag
Fritids- och folkhälsonämnden ska tillsammans med Grundskolenämnden ta fram en plan för att införa simfritids. Avsikten är att kunna erbjuda särskilda insatser på skolor med mycket låg simkunnighet.	Fritids- och folkhälsonämnden
Förskolenämnden ska utreda införande av ett kreativt återanvändningscenter, där barn erbjuds möjlighet att arbeta kreativt med spill- och restmaterial från till exempel lokala företag. Arbetslivsnämnden kan vara en naturlig part att samarbeta med.	Förskolenämnden
Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda former för närmare samverkan mellan skola/fritidshem och föreningslivet.	Grundskolenämnden
Grundskolenämnden, tillsammans med Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden, får i uppdrag att under 2018 ta fram ett förebyggande styrdokument mot psykisk ohälsa	Grundskolenämnden
Elever i grund- och gymnasieskolan ska erbjudas möjlighet till ledighet för att fira de stora högtidsdagarna i den religion man bekänner sig till. Berörda nämnder ska ta fram gemensamma regler när det gäller ledighet vid stora religiösa högtider. Inriktningen ska vara att ledighet beviljas vid sådana tillfällen upp till några gånger per läsår.	Grundskolenämnden Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Gymnasieelever på vård- och omsorgsprogrammet ska erbjudas hjälp att ta körkort. Under 2018 ska ett första steg tas genom att eleverna erbjuds stöd med den teoretiska delen av körkortsutbildningen.	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska utreda möjligheten att starta en profil inom spelutveckling på teknikprogrammet.	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Företagandet växer genom samverkan

Målbild

Borås Stads tillväxt förutsätter ökat företagande. Kreativ samverkan mellan näringsliv, akademi, kommun och andra delar av samhället bidrar till utveckling som skapar arbetstillfällen.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Borås Stads näringslivsklimat - ranking enligt Svenskt näringsliv	106		35	35	35
Företagsklimat enl. öppna jämförelser (Insikt) - Totalt, Nöjd Kund Index	62		66	66	75

Livskraftig stadskärna

Målbild

En attraktiv stad har en stadskärna som är levande under dygnets flesta timmar med en blandning av boende, handel och upplevelser.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal personer i en hemlöshetssituation som får eget förstahandskontrakt med hjälp av socialtjänsten	21	14	17	20	25
Andel av ansökningarna om bygglov med fullständiga handlingar som fått beslut senast 8 veckor efter ansökan, %.	75	78	100	80	100
Antal nyproducerade lägenheter av AB Bostäder			46	162	160

Uppdrag	Nämnd/bolag
Kommunstyrelsen får i uppdrag, i samverkan med berörda nämnder, att under 2018 fastställa en plats och starta miljöutredning för ett samlat skyttecentrum i Borås	Kommunstyrelsen
Underhållsbehovet när det gäller bevaransvärda kulturfastigheter ska inventeras och en underhållsplan ska tas fram.	Lokalförsörjningsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att slutföra uppdraget med att ta fram lämpliga platser för stadsodling	Samhällsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden uppdras att förbättra belysningen och öka tillgängligheten i Östermalmsparken	Tekniska nämnden
Tekniska nämnden får i uppdrag att under 2018 ta fram en åtgärdsplan för trygghetsskapande åtgärder i parker, gångstråk och gångtunnlar	Tekniska nämnden

Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande

Målbild

Människors engagemang och initiativkraft skapar starka, attraktiva tätorter och en levande landsbygd.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Andel hushåll och företag som har tillgång till bredband om minst 100Mbit/s, %	63,4		70	80	95
Antal nyproducerade lägenheter av Fristadbostäder, Viskaforshem, Sandhultbostäder och Toarpshus.			15	100	100

Goda resvanor och attraktiva kommunikationer

Målbild

Goda resvanor med alternativa och attraktiva kommunikationer vid både korta och långa resor, minskar belastningen på miljön.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Kollektivtrafiken ska bli mer attraktiv och kollektivtrafikresandet ska öka varje år, %.	1,8		4	4	4
Antal cyklister vid kommunens cykelbarometrar	424 189	392 260	448 000	427 000	490 000
Andel personfordon i Borås Stads verksamhet som är miljöfordon, %.	90	92	92	95	95

Uppdrag	Nämnd/bolag
Lokalförsörjningsförvaltningen ska åt alla förvaltningar inventera möjligheten att erbjuda inomhusparkering för anställdas cyklar, och även möjlighet att erbjuda elcykelladdning.	Lokalförsörjningsnämnden
Elparkeringsplatser ska finnas även på gatumark	Tekniska nämnden
Skolkort inom kollektivtrafiken ska erbjudas samtliga gymnasieelever från och med hösten 2018.	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Fri parkering för elmopeder ska införas enligt samma regler som redan gäller för elbilar.	Borås Kommuns Parkerings AB

Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Målbild

En resurseffektiv och ansvarsfull utveckling säkerställer att nuvarande och kommande generationer får en hälsosam och god miljö.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.			45	50	65
Total energiproduktion från solenergi, mwh	133		175	200	350

Uppdrag	Nämnd/bolag
En utredning om att minska användningen av engångsartiklar ska genomföras	Kommunstyrelsen
Försök ska genomföras på någon eller några skolor på gymnasie- eller grundskolenivå att minska specialkostbehovet genom att erbjuda en vegansk grundbuffé, med tillbehör som till exempel kött, fisk eller äggmat.	Kommunstyrelsen
Kostorganisationen ska i lämpliga verksamheter, till exempel gymnasierestauranger och stadens offentliga serveringar och restauranger, pröva att redovisa klimatpåverkan per portion offentligt i menyn.	Kommunstyrelsen
Fritids- och folkhälsonämnden ska utreda hur ideella föreningar som vill miljödiplomera sig skulle kunna få stöd och råd av nämnden i detta arbete.	Fritids- och folkhälsonämnden

Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	7,5	7,5	7,5	7,5	6,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	472,7	417,0	450	420	375
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	31,5	30,7	34	35	45
Antal hushåll som får försörjningsstöd i mer än tio månader under kalenderåret.	563	489	500	490	460

Uppdrag	Nämnd/bolag
Lokalförsörjningsnämnden uppdras att vid planering av förskolor överväga samlokalisering av förskolor och bostäder för äldre	Lokalförsörjningsnämnden

BUDGETENS FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FINANSIELLA MÅL

Den svenska ekonomin har under några år återhämtat sig starkt och befinner sig nu i en högkonjunktur. SKL bedömer att ekonomin återgår till konjunkturell balans under 2019 vilket innebär en betydligt lägre årlig tillväxttakt. Däremot fortsätter den kommunala konsumtionen att växa i snabb takt beroende på demografisk utveckling. Detta ökar behovet av nya förskolor och skolor. Borås har under en rad år kunnat lägga en stabil ekonomisk grund för sin verksamhet och också budgeten för 2018 ger goda förutsättningar utifrån en god ekonomisk ställning i staden

Budgetens grunder

Budgeten är en ekonomisk plan som skall visa kommunens samlade inkomster och utgifter samt hur den finansiella ställningen förändras under året. Budgeten är också ett internt resursfördelningsinstrument då ekonomiska ramar fördelas och resurser ges till olika verksamhetsområden. Budgeten skall vara utformad och kopplad till de olika verksamheterna på ett sådant sätt att den utgör en bra grund för styrning och uppföljning på alla nivåer.

Genom lagstiftningen 2006 om ”god ekonomisk hushållning” kopplas budgeten nära till övergripande verksamhetsmål, utvärdering och effektivitet. Allt viktigare blir då att se budgeten som en del i kommunens samlade styrsystem. Begreppet ekonomistyrning har en fortsatt klar prioritet men måste ses tillsammans med en avancerad uppföljning av verksamhetsmålen.

En annan budgetförutsättning är Kommunfullmäktiges beslut om visionen ”Borås 2025”. De övergripande och långsiktiga mål för Borås som finns i visionen har brutits ned till indikatorer för att kunna mätas och följas i uppföljningssystemet. En snabbare koppling mellan resultat och nya prioriteringar kommer då också att bli möjlig.

Den övergripande finansiella strategin

En god ekonomi är viktig för kommunen och ett grundläggande villkor för att kunna uppnå de sociala eller välfärdspolitiska mål som är det primära syftet med kommunens verksamhet. På samma sätt är en svag ekonomi ett hinder eller en begränsning för kommunen när det gäller att tillgodose angelägna behov inom olika verksamhetsområden. En balanserad finansiell utveckling är därför en förutsättning för att kommunens service skall kunna behållas och utvecklas. Långsiktiga resultatmål, soliditetsmål, avsättning till resultatutjämningsreserv och en plan för den dolda pensionsskulden är instrument som Borås Stad använder i dessa sammanhang. Borås Stad har länge haft strategin att ”det ekonomiska målet är överordnat andra verksamhetsmål”. Detta markerar tydligt att ekonomin ytterst ger förutsättningarna för verksamheten men också utgör grunden till ett förhållningssätt som framgångsrikt präglat organisationen.

Som beskrivits ovan ger de ekonomiska ramarna, och antagandena i dessa, förutsättningarna för verksamheten. Verksamheten blir mest effektiv om den har stabila förutsättningar och långsiktighet. Därför bör den finansiella strategin, som påverkar ramarna, kunna utformas så att de ekonomiska målen kan ha ett både långsiktigt och kortsiktigt perspektiv. Utgångspunkten måste vara att ramarna i möjligaste mån, och över en konjunkturfas, kan stötta en jämn och planerad verksamhet. Förutsättningarna för att kunna göra avsteg från de långsiktiga målen måste tydligt redovisas.

Finansiell strategi i ansträngda budgetlägen

Strategin för Borås Stad har varit att skapa förutsättningar för en jämn verksamhetsutveckling över tid. Tidigare lägre budgeterade resultatnivåer försvaras av flera tidigare års goda resultat jämte det faktum att resultaten i boksluten

varit klart över de finansiella målen. En av förklaringarna till detta är att realisationsvinster inte budgeteras av försiktighetsskäl. Under 2000-talet har Borås Stad ökat sitt eget kapital ifrån 2,1 miljarder för att 2017 vara ca 4,5 miljarder. Samtidigt har stora avsättningar kunnat ske till bland annat pensionsskulden och medfinansiering av flera statliga vägprojekt.

God ekonomisk hushållning

Från 2006 gäller kommunallagens regler om ”god ekonomisk hushållning”. Detta innebär att för ekonomin och verksamheten skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Borås Stad har under ett flertal år arbetat med finansiella nyckeltal för att analysera kommunens övergripande ekonomi. Denna analys har sedan legat till grund för vilket verksamhetsutrymme kommunen kan tillåta sig inom fastställda finansiella mål. Detta har varit en framgångsrik och politiskt accepterad princip och har lett till att kommunens resultat legat på en sådan nivå att balanskravet inte äventyrats.

Prognosen för 2017

Budgeten för 2017 antogs med ett resultat på +121 mnkr vilket är inom den finansiella målnivån. Prognosen för den ekonomiska utvecklingen för Borås Stad är i delårsrapporten per augusti +170 mnkr. Nämnderna beräknas sammantaget klara sin verksamhet inom tilldelade kommunbidrag. Detta betyder att verksamheten, om inget oförutsett inträffar, går in i 2018 med ekonomisk balans.

Budgetförutsättningar 2018

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bedömer att den svenska ekonomin efter några års stark tillväxt befinner sig i högkonjunktur. Nivån på BNP och arbetade timmar är högre än i en neutral konjunktur. Det finns tydliga tecken på att det är svårare än normalt för arbetsgivarna att besätta lediga platser. Särskilt svårt inom delar av offentlig sektor, men där är det till stor del också ett strukturellt problem. SKL’s bedömning är att ekonomin fortsätter att växa det närmaste året. Därefter innebär framskrivningsmetoden att ekonomin återgår till ett konjunkturellt normalläge under 2019. Det innebär med nödvändighet att tillväxttalen blir betydligt lägre efter 2018. Vilken väg konjunkturen i verkligheten kommer att ta vet ingen nu. Det kan både bli en mer ihållande högkonjunktur eller en snabbare nedgång. För en fortsatt högkonjunktur talar de tecken på en något bättre tillväxt i omvärlden och att det trots allt finns vissa möjligheter att öka sysselsättningen i gruppen utrikes födda. Den inhemska utvecklingen rymmer också stor osäkerhet. Bostadsbyggandet har bidragit stark till tillväxten men kan knappast öka nämnvärt från nuvarande nivåer. Resursutnyttjandet i svensk ekonomi beräknas stabiliseras på en hög nivå nästa år. Under 2019 och 2020 förutsätts konjunkturläget normaliseras. BNP, sysselsättning och skatteunderlag utvecklas dessa år därför svagare än normalt. BNP-ökningarna begränsas till runt 1,5 procent samtidigt som antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin stagnerar.

För Borås del har de ekonomiska förutsättningarna som råder kunnat ge ett ökat verksamhetsutrymme på 5,1 procent för våra nämnder under 2018 och ett resultat för kommunen som helhet som i stort sett ligger inom vårt finansiella mål. Då verksamheterna förefaller vara i ekonomisk balans innebär det att resurstillskotten oavkortat kan gå till att öka kvaliteten och måluppfyllelsen.

Investeringar

Ett av Borås Stads ekonomiska mål är att minimera kapitalanvändningen. Bakgrunden är att investeringar i princip är långsiktiga åtaganden där lånekostnader kraftigt kan förändras över tiden. Med en stor andel bundna kostnadsposter i budgeten kan manöverutrymmet för maximal verksamhet på sikt försämras. Därför har Borås satt en riktpunkt på varje års investeringsvolym. Denna teori får dock inte gälla för så kallade lönsamma investeringar, till exempel byte av oljepannor. Utifrån att kommande investeringar normalt genererar nya nettokostnader för verksamheten måste de som istället påverkar ekonomin positivt stimuleras. Lönsamma investeringar bör därför bedömas utanför den investeringsram som normalt gäller. Denna grupp utökades inför 2013 med exploateringsområden för industrin och 2014 med bostadsområden, då kostnadskalkylerna här över tiden skall täckas av tomtpriser. Investeringsnivån 2018 är höjd relativt mycket då det finns stora behov, bland annat av nya skolor och förskolor.

Finansiella mål

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag **%**

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Mål
Årets resultat, mnkr	118	121	118	
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	2,0	2,0	1,9	2-3%

Att resultatet över tiden bör uppgå till lägst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag är för Borås del grunden till en god ekonomisk hushållning. Målet innebär ett resultat som är cirka 120 mnkr. Detta resultat behövs för att långsiktigt kunna finansiera nödvändiga investeringar utan att behöva låna till hela beloppet. En annan viktig aspekt är pensionsskulden, intjänad till och med 1997-12-31, och den så kallade ansvarsförbindelsen som enligt redovisningslagen inte får upptas i balansräkningen. För Borås del har den årliga skuldupräkningen tidigare inneburit en ökning med ca 30 mnkr per år. Skuldökningen har nu börjat avta men belastningen på utbetalda pensioner har då istället ökat. Borås har under ett antal år sammantaget avsatt 512 mnkr för att möta ökade pensionskostnader ur ansvarsförbindelsen. Avsättningarna följer pensionsstrategin som syftar till att få en jämnare och mer förutsägbar belastning på resultatet. Resultatnivån är också att betrakta som en fallhöjdsmarginal för att klara balanskravet om oförutsedda händelser inträffar. För 2018 budgeteras ett resultat på +118 mnkr för kommunen. Detta är nästan i linje med det finansiella målet.

Soliditet

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Mål
Soliditet, %	69,4	69,1	67,8	
Medel från den egna verksamheten, mnkr	476	351	343	
Årets nettoinvesteringar, mnkr	314	500	600	
Självfinansiering av investeringarna, %	152	70	57	80

Det andra övergripande finansiella målet är att soliditeten, med vilket menas den del av kommunens tillgångar som finansieras med egna medel, skall uppgå till cirka 80 %. Soliditetens utveckling beror på två faktorer: dels det årliga resultatet, dels tillgångsökningen. Soliditeten sjunker om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet. En sänkt soliditet innebär en ökad lånefinansiering och på sikt högre finansiella kostnader som tar resurser från kärnverksamheterna. En ökad soliditet innebär å andra sidan en ökad egenfinansiering av tillgångarna och lägre finansiella kostnader. Soliditetens utveckling styrs till stor del av hur mycket av investeringarna som kan finansieras med medel från den egna verksamheten. Egna medel definieras i budgetläget som resultatet på sista raden plus avskrivningar. Tillsammans blir det den summa som kommunen kan betala sina investeringar med. Målet är att investeringarna till 80 % skall kunna betalas med pengar som kommer från den egna verksamheten.

Resultatet för 2018 är budgeterat till 119 mnkr och avskrivningarna till 224 mnkr. Detta innebär att det finns 343 mnkr tillgängligt att finansiera den beräknade investeringsnivån på 600 mnkr med. Självfinansieringsgraden beräknas uppgå till 57 %. Målet att självfinansiera till 80 % nås inte vilket beror på en hög investeringsnivå under 2018. Sannolikt kommer investeringsnivån att vara fortsatt hög de kommande åren. En diskussion om vilken resultatnivå som då bör etableras behöver göras.

Budget 2018

Nettokostnaderna exklusive avskrivningar är budgeterade till 5 922,2 mnkr. Mellan 2017 och 2018 ökar nettokostnaderna med 233,3 mnkr. Tillsammans med avskrivningar på 224,0 mnkr blir verksamhetens nettokostnader 6 146,2 mnkr, vilket ger en ökning jämfört med budget 2017 på 4,0 %.

Skatteunderlaget enligt 2017 års taxering, det vill säga de beskattningsbara inkomsterna inkomståret 2016, har räknats upp med Sveriges kommuners och landstings bedömda uppräkningsfaktorer med hänsyn till de beräknade inkomstökningarna åren 2017 och 2018. Detta innebär att hänsyn även tagits till beräkningar av preliminära skatteavräkningar. Med en skattesats på 21,31 % beräknas då de totala skatteintäkterna bli 4 951,7 mnkr.

De generella statsbidragen, som främst består av inkomstutjämningsbidrag upp till garanterad skattekraft är budgeterade till 1 279,0 mnkr. Summan inkluderar även kostnadsutjämning, LSS-utjämning, regleringsbidrag samt den kommunala fastighetsavgiften.

Finansnettot är budgeterat till 34,0 mnkr och inkluderar planerad aktieutdelning från Borås Lokaltrafik AB med 15,0 mnkr. Övriga finansnettot beräknas till 19,0 mnkr på grund av fortsatt låga marknadsräntor.

Resultatet efter finansnetto blir med dessa förutsättningar 118,5 mnkr. Då några extraordinära intäkter eller kostnader inte är budgeterade blir årets resultat också 118,5 mnkr.

Den finansiella avstämningen är baserad på en investeringsvolym för 2018 på 600 mnkr. Efter avskrivningar och avyttringar motsvarar detta en ökning av anläggningstillgångarna med 376,0 mnkr. Omsättningstillgångarna beräknas minska med 76,0 mnkr. Sammanlagt beräknas tillgångarna öka med 300,0 mnkr.

mnkr

	2016	2017	2018
Resultatbudget			
Verksamhetens intäkter	1 616,0	1 462,4	1 506,3
Verksamhetens kostnader	-7 078,1	-7 151,3	-7 428,5
Avskrivningar	-268,5	-220,0	-224,0
Verksamhetens nettokostnader	-5 730,6	-5 908,9	-6 146,2
Skatteintäkter	4 577,9	4 776,1	4 951,7
Generella statsbidrag och utjämning	1 204,1	1 223,8	1 279,0
Finansnetto	32,8	30,0	34,0
Resultat efter finansnetto	84,2	121,0	118,5
Realisationsvinster	34,1		
Årets resultat	118,3	121,0	118,5
Balansbudget			
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	4 382,0	4 662,0	5 038,0
Omsättningstillgångar	2 032,4	1 952,4	1 876,4
Summa	6 414,4	6 614,4	6 914,4
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	4 448,5	4 569,5	4 688,0
- därav årets resultat	118,3	121,0	118,5
Avsättningar	741,7	741,7	741,7
Långfristiga skulder	0	0	0
Kortfristiga skulder	1 224,2	1 303,2	1 484,0
Summa	6 414,4	6 614,4	6 914,4
Finansieringsbudget			
Tillförda medel			
Överskott från verksamheten	2 238,0	341,0	343,0
Förändring av rörelsekapital exkl likvida medel	-2 137,0		
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	23,0	50,0	50,0
Minskning av finansiella anläggningstillgångar			
Ökning av långfristiga skulder			
Summa	124,0	391,0	393,0
Använda medel			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-314,0	-500,0	-600,0
Ökning av finansiella anläggningstillgångar			
Minskning av långfristiga skulder			
Summa	-314,0	-500,0	-600,0
Förändring av likvida medel	-190,0	-109,0	-207,0

Finansiell analys

Borås Stads finansiella analys utgår från den så kallade RK-modellen. Modellen bygger på fyra aspekter som är viktiga ur ett finansiellt perspektiv när kommunens ekonomi skall bedömas. Syftet med modellen är att genom analys av de fyra aspekterna på ett sammanhållet sätt kunna beskriva och identifiera kommunens finansiella styrkor och svagheter. Grundfrågan som ställs är om Borås Stad har en god ekonomisk hushållning eller ej. Var och en av de fyra aspekterna analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal. I analysen har koncernbanken exkluderats för att få en mer rättvisande bild. Bolagens kortfristiga upplåning och förmedlade lån via kommunen är därför ej medräknade.

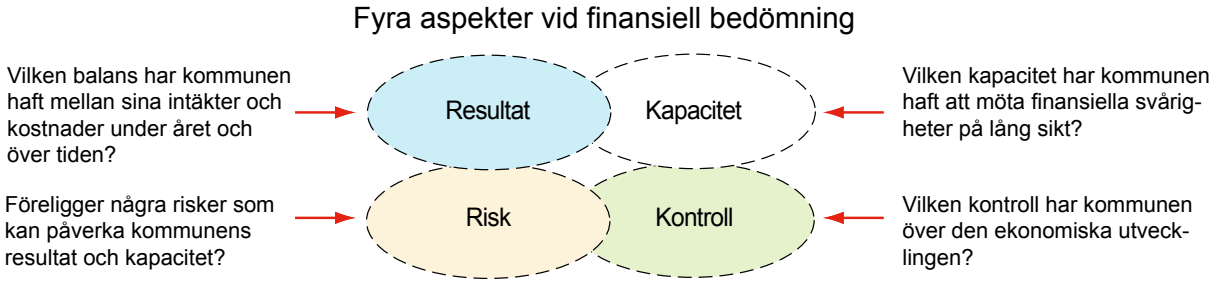

Resultat

Resultatutveckling

	Bokslut 2016	Budget 2017	Ber utfall 2017	Budget 2018
Årets resultat, mnkr	118	121	170	119
Årets resultat/ skatteintäkter %	2,0	2,0	2,8	1,9
Årets resultat/eget kapital %	2,7	2,6	3,7	2,5

Resultatet för Borås Stad har varit positivt varje år från och med 1997. De redovisade resultaten de senaste åren har legat över det finansiella målet. För 2017 förväntas resultatet bli klart bättre än Kommunfullmäktiges budget bl.a. beroende på bättre utfall för skatter och generella statsbidrag och en förbättrad budgetföljsamhet hos nämnderna. Obudgeterade realisationsvinster från tomt- och markförsäljning beräknas uppgå till 20 mnkr.

För 2018 budgeteras ett resultat på 119 mnkr vilket är nära det finansiella målet. Resultatet innebär ett utrymme för verksamhetens nettokostnader på 4,0 % jämfört med budget 2017. Relateras det budgeterade resultatet 2018 till det egna kapitalet innebär det en ökning med 2,5 % som därmed värdesäkras då inflationen förväntas bli 1,8 %.

Andel av skatteintäkter och generella statsbidrag %

	Bokslut 2016	Budget 2017	Ber utfall 2017	Budget 2018
Nettokostnader	93,9	94,8	94,5	95,0
Avskrivningar	4,6	3,7	3,6	3,6
Finansnetto	-0,6	-0,5	-0,6	-0,5
Verksamhetens nettokostnader	98,0	98,0	97,5	98,1

En viktig förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader inte ökar mer än vad den främsta inkomstkällan skatteintäkter och generella statsbidrag gör. För 2017 beräknas nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgå till 97,5 % vilket då är bättre än den ekonomiska planeringen. För 2018 budgeteras att verksamhetens nettokostnader inklusive finansnettot skall ta 98,1 % av skatteintäkterna i anspråk. Borås Stad har en stark ekonomi i grunden med en lång period av god tillväxt av det egna kapitalet. I syfte att ge verksamheterna bra förutsättningar för 2018 har ett tillräckligt finansiellt resultat budgeterats.

Finansiering av nettoinvesteringarna

	Bokslut 2016	Budget 2017	Ber utfall 2017	Budget 2018
Överskott från verksamheten, mnkr	476	351	385	343
Årets nettoinvesteringar, mnkr	314	500	500	600
Självfinansieringsgrad %	152	70	77	57

Nettoinvesteringarna beräknas under 2017 uppgå till 500 mnkr exklusive investeringar i nya industri- och bostadsområden som skall finansieras med tomtförsäljning. Exkluderas de kostnader som ej är rörelsekapitalpåverkande, det vill säga kostnader som ej föranleder någon likvid utbetalning, kommer Borås att ha 385 mnkr kvar när den löpande driften är betald. Självfinansieringsgraden uppgår till 77 % vilket innebär att nettoinvesteringarna till 77 % kan betalas med egna medel från verksamheten. För 2018 beräknas självfinansieringsgraden uppgå till 57 % vilket beror på en förhöjd investeringsnivå.

Kapacitet

Soliditet

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Soliditet, %	69,4	69,1	67,8
Tillgångsförändring, mnkr	464	200	300
Förändring av eget kapital mnkr	118	121	119
Självfinansiering av tillgångsökning, %	26	61	40

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella styrka. Soliditeten visar hur mycket av tillgångarna som har finansierats med egna medel. Kommunens övergripande finansiella mål är att soliditeten skall uppgå till 80 %. Under 2017 utgick budgeten att Soliditeten skulle minska något. För 2018 visar tabellen att 40 % av tillgångsökningen beräknas kunna finansieras med egna medel, vilket är under det finansiella målet och beror på en högre investeringsnivå.

Risk

Likviditet

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Kassalikviditet, %	166	150	126
Rörelsekapital, mnkr	808	649	392

Likviditeten speglar kommunens kortfristiga betalningsberedskap. De löpande utgifterna måste kunna betalas med antingen de månatliga skatteinbetalningarna, avgifter och ersättningar eller andra omsättningsbara tillgångar. Kassalikviditeten som mäter förhållandet mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder beräknas i budget 2018 uppgå till 126 %. Kassalikviditet under 100 % innebär att de kortfristiga skulderna överstiger omsättningstillgångarna. Borås Stad strävar efter att ha en låg likviditetsreserv. Inom Internbanken kan både kommunen och de kommunala företagen tillgodose behovet av kortfristiga betalningsmedel genom att utnyttja den gemensamma likviditetsreserven. Genom denna möjlighet har kommunen en rimlig likviditet i förhållande till betalningsströmmarna. Dessutom består de kortfristiga skulderna till cirka en tredjedel av semesterlöneskuld till de anställda. Denna kommer inte att omsättas det kommande året. Rörelsekapitalet beräknas minska både 2017 och 2018 från en relativt hög nivå.

Extern upplåning

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Total låneskuld, mnkr	0	0	0

Kommunens gjorde sin senaste amortering på låneskulden under 2004. Detta innebär att kommunen sedan dess inte har några långfristiga låneskulder för egen del. I balansräkningen finns upptaget långfristiga skulder på cirka 300 mnkr. Dessa avser en del av Internbankens utlåning till de kommunala bolagen. För den kommunala förvaltningsorganisationens del har de senaste årens goda resultat inneburit att den externa låneskulden som i mitten av 1990-talet var uppe i cirka 600 mnkr nu helt har kunnat amorteras ned. Detta innebär lägre risk för ränteförändringar och ett utökat verksamhetsutrymme.

Kontroll

Budgetavvikelse			mnkr
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Ber utfall 2017
Kommunen	+1	-6	+29
Nämnder/förvaltningar	-75	-14	-16

En grundläggande förutsättning för att uppnå god ekonomi och tillfredsställande kontroll över verksamheten är att nämnderna klarar av att bedriva sin verksamhet inom tilldelat kommunbidrag. Tabellen ovan beskriver budgetavvikelsen dels för kommunen som helhet i form av årets resultat exklusive realisationsvinster och dels nämndernas utfall i förhållande till kommunbidragen. Kommunen har de senaste åren redovisat små avvikelser jämfört med budget främst tack vare förbättrad kostnadskontroll hos nämnderna men även en del obudgeterade statsbidrag såsom byggbonusen har bidragit.

För 2017 beräknas nämnderna totalt kunna bedriva sin verksamhet inom tilldelade kommunbidrag borträknat godkända ianspråktaganden av tidigare års överskott och öronmärkningar. Detta är en avsevärd förbättring jämfört med åren tidigare. Det är viktigt att nämndernas verksamhet framöver är under kontroll, eftersom det är en nödvändig om de finansiella målen skall kunna hållas. Kontroll över ekonomin är en grundförutsättning för den ”goda” kommunen och gagnar verksamheten långsiktigt.

Utveckling de kommande åren 2019-2020

Åren 2018–2019 beräknas skatteunderlaget i Sverige växa med 0,5-0,8 procent per år i reala termer. Den svenska ekonomin beräknas då befinna sig i konjunkturell balans då varken hög- eller lågkonjunktur kan sägas råda. Arbetslösheten uppgår till ca 6,5 procent och KPIF-inflationen (det vill säga inflationen exklusive hushållens räntekostnader) förväntas stiga till ca 2 procent. I år och nästa år är det fortsatt hög efterfrågan i den svenska ekonomin snabbt. Inte minst investeringarna och den offentliga konsumtionen förväntas ligga på en fortsatt hög nivå.

Skatte- och bidragsintäkterna beräknas för Borås del öka med ca 3,5 procent 2019 och 3,8 procent 2020. Prognosen bygger på en fortsatt god men dämpad konjunktur och tillskott enligt budgetpropositionen till de generella statsbidragen. Viss beredskap i ekonomin måste alltid finnas inte minst på grund av osäkerheten i vår omvärld.

Verksamhetens nettokostnader beräknas ligga på ca 3,5 procent perioden 2019-2020. Resultatnivån som det tillgängliga skatteunderlaget medger ligger något under det finansiella målet på lägst 2 procent av skatter- och generella statsbidrag. Resultatnivån klarar inte av att självfinansiera investeringarna till 80 % som är det finansiella målet. Över tiden har dock det verkliga resultatet klarat av detta mål.

Framskrivning av resultatet 2019-2020			mnkr
	2018	2019	2020
Verksamhetens nettokostnader	-5 922	-6 112	-6 320
- årlig förändring, %	4,0	3,4	3,6
Skatte- och bidragsintäkter	6 146	6 353	6 578
- årlig förändring , %	3,8	3,5	3,8
Resultat	119	114	130
Nettoinvesteringar	600	650	700
Resultat, % av skatteintäkter statsbidrag mm	1,9	1,8	1,9
Självfinansiering av investeringarna, %	57	55	56

Skatte- och bidragsintäkterna är hämtade från Sveriges Kommuners och Landstings prognos för Borås Stad. Nettokostnadsberäkningen bygger på 2018 års budget uppräknad med hänsyn till den förväntade löne- och prisutvecklingen och det utrymme som skatteintäkterna medger. Resultatnivån 2019-2020 innefattar även de förändringar som föreslås i budgetpropositionen för 2018.

Den budgeterade årliga genomförda investeringsvolymen förutsätts att stiga till ca 700 mnkr under 2020. För att bibehålla och ej ytterligare öka investeringsvolymen är det viktigt att effektivare nyttja de befintliga tillgångarna och därigenom hålla tillbaka behovet av investeringar. En effektivare kapitalanvändning, alltså att bättre utnyttja det kapital som bundits i verksamheten och att avyttra tillgångar som inte är nödvändiga för kommunens verksamhet, är ett alternativ till besparingar och neddragningar.

Nyckeln till en fortsatt god ekonomi för Borås Stad är att upprätthålla en god resultatnivå och en investeringsnivå som inte genererar en alltför stor tillgångsökning. Planen ovan visar på en resultatnivå som inte fullt ut uppfyller de finansiella målen under planperioden. Detta får ändå anses vara godtagbart och med ambitionen att upprätthålla en bra nivå på verksamheten. Kommunens relativt starka finansiella ställning kräver inte att den fulla finansiella målsättningen behöver uppfyllas varje år i budgetläget.

Resultatnivån kan även ses som en fallhöjdsmarginal vid förändrade ekonomiska förutsättningar.

Borås Stad har de senaste åren haft en positiv befolkningsutveckling. Tillväxten medför att efterfrågan på kommunens tjänster ökar och därmed också kostnaderna. Om skatteintäkterna inte får den förväntade positiva utvecklingen som förutsägs ställer detta särskilda krav för att kunna möta efterfrågan av mer service. Handlingsberedskap måste byggas in i ekonomin för att kunna möta nedgångar på intäktssidan utan alltför negativa konsekvenser för verksamheten.

NÄMNDERNAS VERKSAMHET

Budgeten 2018 bygger i grunden på att lönekostnaderna ökar med 2,7 procent, medan övriga kostnader räknas upp med 1,9 procent. Det ekonomiska målet för nämnderna är normalt noll, det vill säga att kommunbidraget motsvarar nettokostnaderna. Det ekonomiska målet är överordnat andra verksamhetsmål. Investeringsbudgeten 2018 är på 799 mnkr, exklusive utbyggnad av nya industri- och bostadsområden

I detta avsnitt redovisas Kommunstyrelsens budgetförslag för kommunens olika interna redovisnings- eller ansvarsenheter, i detta fall de olika nämnderna. Vilka nämnder eller ansvarsenheter det handlar om framgår av nedanstående organisationsschema.

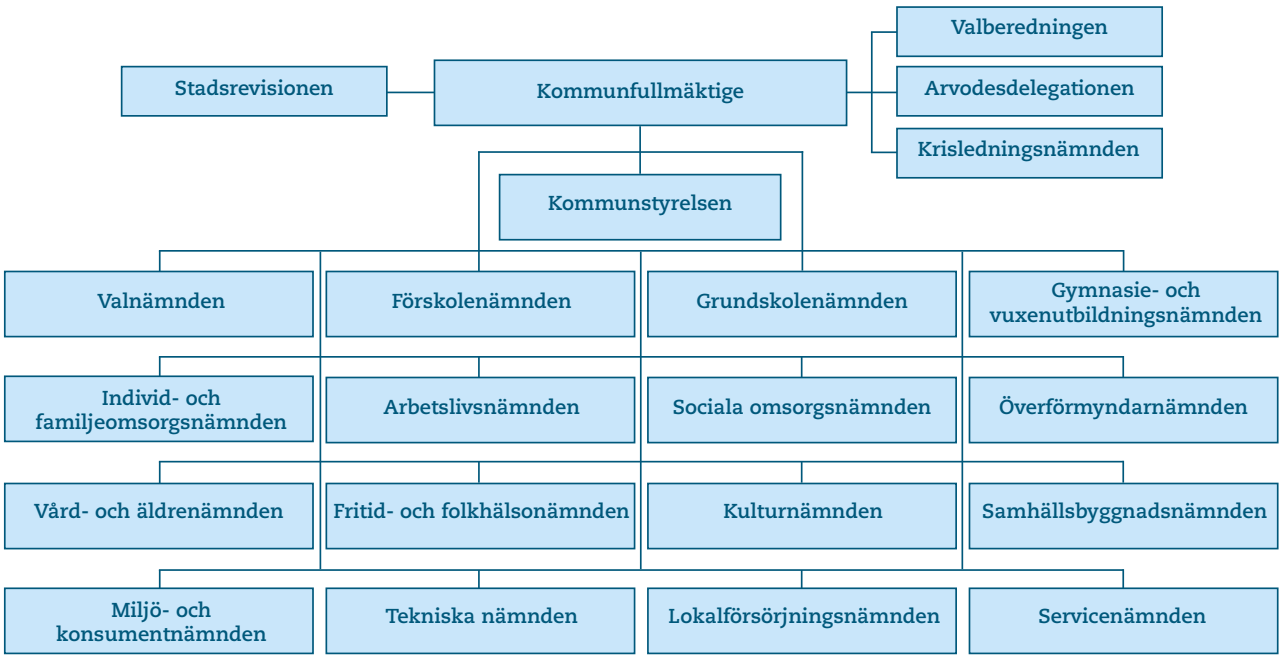

Driftbudgeten

Ekonomiska mål och ekonomiskt ansvar

I driftbudgeten budgeteras nämndernas planerade intäkter och kostnader. Nettokostnaderna täcks när det gäller anslagsfinansierad verksamhet med kommunbidrag. Kommunbidraget motsvarar normalt den budgeterade nettokostnaden per nämnd.

Nämndernas ansvar omfattar samtliga intäkter och kostnader. Inom ramen för kommunens internhyressystem omfattar ansvaret även lokalkostnaderna. Nämnderna beslutar själva med vissa begränsningar om sin lokalanvändning. Begränsningarna avser att säkerställa ett för kommunen som helhet effektivt lokalutnyttjande. Ansvaret omfattar också kapitalkostnaderna. Detta innebär bland annat att ökade kapitalkostnader på grund av investeringar inkräktar på utrymmet för övriga verksamhetskostnader. En effektivare kapitalanvändning, att mindre kapital binds i verksamheten, ger å andra sidan utrymme för ökad verksamhet.

Nämndernas ansvar gäller över tiden och är alltså inte begränsat till budgetåret. De årliga resultaten balanseras över till nästkommande år. Detta gäller såväl över- som underskott. Beslut om resultatöverföring fattas av Kommunfullmäktige vid behandlingen av årsredovisningen. En förutsättning för överföring av positiva budgetavvikelser är att fastställda verksamhetsmål uppnåtts.

Det ekonomiska målet för respektive nämnd är det budgeterade resultatet efter kommunbidrag i den av Kommunfullmäktige fastställda årsbudgeten. Det budgeterade resultatet är i normalfallet noll, det vill säga budgeten baseras normalt på att kommunbidraget motsvarar nettokostnaderna. Vissa undantag förekommer dock. Det handlar då främst om att nämnderna i budgeten finansierar verksamheten med överskott från tidigare år eller arbetar in underskott från tidigare år.

I vissa fall är nämndernas verksamhet uppdelad i olika ansvarsområden. Det ekonomiska målet gäller då för respektive ansvarsområde. Om en nämnd tilldelas mer än ett kommunbidrag, kan inte kommunbidragen omfördelas mellan respektive ansvarsområde.

Det ekonomiska målet är överordnat andra verksamhetsmål. För att inte riskera att viktiga verk-samhetsmål äventyras och för att undvika alltför dramatiska besparingar i verksamheten, bör inarbetning av underskott ske under planerade former. Inarbetning av större underskott kan ske över en längre period. Detta innebär att underskott i sin helhet inte måste täckas in redan under det följande året. Beslut om fördelning av underskottstäckning fattas av Kommunfullmäktige i årsbudgeten eller av Kommunstyrelsen.

Liksom föregående år gäller att nämnderna inom sin budget skall avsätta lägst 1 procent av kommunbidraget till oförutsedda händelser/buffert. Syftet med buffertar är att nämnderna under året ska ha en beredskap för oförutsedda händelser. Innan bufferten får tas i anspråk för att täcka ett underskott ska en åtgärdsplan ha upprättats och alla andra åtgärder ska ha prövats.

Kommunbidrag 2018

Kommunstyrelsen fastställde i juni, med utgångspunkt från beräknade resurser och utifrån önskvärd prioritering och inriktning på verksamheten, ekonomiska ramar för nämndernas budgetarbete. Ramarna bygger på de förutsättningar som den ekonomiska utvecklingen ger. Budgetramarna uppgick till sammanlagt 5 904 700 tkr. Höjningen bygger på en kompensation för lönekostnadsökningar på 2,7 % medan övriga kostnader räknas upp med 1,9 %. Totalt innebar ramarna att kommunbidragen till nämnderna höjdes med 208 874 tkr jämfört med 2017 års budget, vilket motsvarar 3,7 %. I Kommunstyrelsens slutliga budgetförslag uppgår kommunbidragen till 5 992 050 tkr. Sammantaget har kommunbidragen till nämnderna ökat med 5,1 % jämfört med budget 2017.

Kommunbidrag per nämnd tkr

Nämnd	Budget 2016	Budget 2017	Budget 2018
Kommunfullmäktige	12 000	12 850	13 650
Revisorskollegiet	4 450	4 450	5 750
Kommunstyrelsen			
- stadsledningskansliet	76 100	111 200	117 000
- kommungemensam verksamhet	106 050	111 050	114 000
Valnämnden	1 000	950	4 150
Lokalförsörjningsnämnden	27 600	15 950	31 450
Servicenämnden	0	0	0
Fritids- och folkhälsonämnden			
- fritid och folkhälsa	152 100	195 700	193 950
- föreningsbidrag	39 550	40 200	41 400
Samhällsbyggnadsnämnden	23 900	22 850	23 400
Tekniska nämnden			
- väghållning skog parker m m	148 650	135 250	140 900
- persontransporter	61 650	64 200	66 550
Miljö- och konsumentnämnden	22 250	24 700	22 800
Kulturnämnden	143 600	146 800	156 850
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	480 800	481 000	509 350
Sociala omsorgsnämnden	698 100	642 000	630 600
Arbetslivsnämnden	222 150	226 100	231 850
Överförmyndarnämnden	5 700	6 400	6 550
Stadsdelsnämnd Norr			
- kommungemensam verksamhet	44 550		
- stadsdelsverksamhet	963 400		
Stadsdelsnämnd Väster			
- kommungemensam verksamhet	28 800		
- stadsdelsverksamhet	1 184 200		
Stadsdelsnämnd Öster			
- kommungemensam verksamhet	53 750		
- stadsdelsverksamhet	1 070 850		
Förskolenämnden		687 450	725 350
Grundskolenämnden		1 306 200	1 387 800
Individ- och familjeomsorgsnämnden		261 000	275 150
Vård- och äldrenämnden		1 200 500	1 293 550
Summa	5 571 200	5 696 800	5 992 050

Investeringsbudget

I investeringsbudgeten anvisas anslag projektvis. Varje investeringsanslag är bundet till ett givet projekt och kan inte användas till annat ändamål än det ursprungligen avsedda. Investeringsanslag beviljas antingen direkt i årsbudgeten eller genom särskilda beslut i Kommunfullmäktige eller Kommunstyrelsen. Anslag genom särskilda beslut skall grundas på inkomna anbud.

Sammanlagt uppgår de totalt planerade nettoinvesteringarna under åren 2018-2020 till 2 209 mnkr, varav 820 mnkr 2018, 683 mnkr 2019 och 706 mnkr under 2020.

Finansieringsbudgeten och de finansiella avstämningarna bygger på en årlig genomförd investeringsvolym på i genomsnitt 650 mnkr för åren 2018-2020. Erfarenhetsmässigt sker alltid tidsförskjutningar i investeringsprogrammet. Samtidigt tillkommer nya projekt, av vilka ett flertal är under utredning och inte är medtagna i budgeten.

För att bedömningen av investeringsvolymen skall bli rätt i förhållande till de åtaganden som investeringar normalt innebär så beaktas även externa projekt som till exempel Borås Arena kalkylmässigt. Projekt som dessa där till exempel ändrade ränteförhållanden direkt påverkar kommunens resultaträkning bör bedömningsmässigt betraktas som om de vore egna investeringar.

I nedanstående tabell redovisas de planerade investeringsprojekten. I de fall anslag anvisas direkt i budgeten har detta markerats med «B».

INVESTERINGSPLAN 2018-2020

Verksamhet		Total utgift	Utgift t.o.m. 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
GEMENSAMMA FUNKTIONER						
Särskilda servicefunktioner						
Energibesparande åtgärder inklusive belysning	Lfn	24 000		8 000 B	8 000	8 000
Solenergi	Lfn	7 000		3 000 B	2 000	2 000
Tillgänglighetsanpassning	Lfn	3 000		1 000 B	1 000	1 000
Hyresgästanpassning	Lfn	24 000		8 000 B	8 000	8 000
Säkerhetsinvesteringar	Lfn	3 000		1 000 B	1 000	1 000
Underhållsinvesteringar	Lfn	117 000		39 000 B	39 000	39 000
Miljöanpassningar	Lfn	3 000		1 000 B	1 000	1 000
Hyresgästanpassning Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen	Lfn	12 000		4 000 B	4 000	4 000
Restaurering av Vattentornet, Borås	Lfn	9 000	401	8 599		
Flamenska gården utvändig hiss	Lfn	1 500			1 500	
Kopiatorer/utskriftsenheter	Sn	9 000		3 000 B	3 000	3 000
Fordon och maskiner	Sn	45 000		15 000 B	15 000	15 000
Kommunikationsutrustning IT	Sn	9 000		3 000 B	3 000	3 000
Pantängen	Sn	6 000		6 000 B		
SUMMA GEMENSAMMA FUNKTIONER		**272 500**	**401**	**100 599**	**86 500**	**85 000**
INFRASTRUKTUR OCH SKYDD						
Markförsörjning						
Inköp av fastigheter	Ks	120 000		40 000	40 000	40 000
SUMMA INFRASTRUKTUR OCH SKYDD		**120 000**		**40 000**	**40 000**	**40 000**
GATOR, VÄGAR OCH PARKER						

Verksamhet		Total utgift	Utgift t.o.m. 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Kommunikationer						
Beläggningsunderhåll	Tn	25 500		8 500 B	8 500	8 500
Attraktiv stad	Tn	10 500		4 500 B	3 000	3 000
Div mindre gatu- och broarbeten	Tn	24 500		13 500 B	5 500	5 500
Program för tillgänglighet	Tn	3 000		1 000 B	1 000	1 000
Gång- och cykelvägar	Tn	33 500		14 500 B	9 500	9 500
Reinvestering gatubelysning inom/utom tätort	Tn	3 000		1 000 B	1 000	1 000
Ny kollektivtrafik	Tn	21 000	14 800	2 000 B	2 100	2 100
Upprustning centrummiljöer	Tn	6 000		2 000 B	2 000	2 000
Borås flygplats	Tn	1 500		500 B	500	500
Promenadstråk längs Viskan	Tn	9 000		3 000 B	3 000	3 000
Ny Nybro	Tn	9 000		9 000		
Parkverksamhet						
Grönområdesplanen	Tn	3 000		1 000 B	1 000	1 000
Lekplatser/mötesplatser	Tn	15 000		5 000 B	5 000	5 000
Diverse mindre parkinvesteringar	Tn	4 500		1 500 B	1 500	1 500
Trygghetsåtgärder, belysning och grönstruktur	Tn	4 500		1 500 B	1 500	1 500
Smarta papperskorgar	Tn	3 000		3 000		
Aktivitetsplats i Fristad	Tn	11 500			7 500	4 000
SUMMA GATOR, VÄGAR, PARKER		**188 000**	**14 800**	**71 500**	**52 600**	**49 100**
FRITID OCH KULTUR						
Idrotts- och fritidsanläggningar						
Utveckling av konstgräsplaner	FoF	6 000		2 000 B	2 000	2 000
Utveckling av näridrottsplatser	FoF	8 000		3 000 B	3 000	2 000
Utveckling av idrottsanläggningar ute och inne	FoF	4 500		1 500 B	1 500	1 500
Utveckling av spår och leder	FoF	10 500		3 500 B	3 500	3 500
Utveckling av badplatser (utebad)	FoF	1 500		500 B	500	500
Evenemangsstaden Borås	FoF	8 000		3 500 B	3 500	1 000
Ny fullstor konstfrusen isbana	FoF	2 000			2 000	
Lundby Park	FoF	3 500		1 500 B	1 500	500
Utveckling av wi-fi till våra idrotts-anläggningar	FoF	1 150		650 B	500	
Stadsparksbadet Etapp 1	Lfn	93 300	30 084	63 216 B		
Boråshallen ombyggnad (tillgänglighetsanpassning)	Lfn	20 000			20 000	
Sven Ericsonvallen	Lfn	13 500	500	6 000	7 000	
Ny hall i Fristad	Lfn	31 200			3 000	28 200

Verksamhet		Total utgift	Utgift t.o.m. 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Sjöbohallen utvändig hiss	Lfn	1 500			1 500	
Fristadhallen utvändig hiss	Lfn	1 500				1 500
Kulturverksamhet						
Scenteknik, Stadsteatern	Lfn	72 000	15 762	56 238 B		
Black Box, Stadsteatern	Lfn	25 000	405		15 000	9 595
Konstnärlig gestaltning	Kn	9 000		3 000 B	3 000	3 000
Skulpturbienallen	Kn	3 000		1 000 B	1 000	1 000
Förvaltningsövergripande investeringar	Kn	1 500		500 B	500	500
Meröppet bibliotek	Kn	300		300 B		
Kulturskolan på Simonsland	Kn	7 000		7 000		
Kulturskolan på Mötesplats Hässleholmen	Kn	1 000		1 000		
SUMMA FRITID OCH KULTUR		**324 950**	**46 751**	**154 404**	**69 000**	**54 795**
AFFÄRSVERKSAMHET						
Näringsliv						
Utbyggnad av industriområde Viared Västra	Ks	6 100		6 100		
Utbyggnad av industriområde Nordskogen	Ks	1 400			1 400	
Utbyggnad av övriga industriområden	Ks	30 000		10 000	10 000	10 000
Bostäder						
Utbyggnad av bostadsområden	Ks	30 000		5 000	15 000	10 000
SUMMA AFFÄRSVERKSAMHET		**67 500**		**21 100**	**26 400**	**20 000**
PEDAGOGISK VERKSAMHET						
Förskola						
Tallbacken, 6 avd	Lfn	35 000	32 870	2 130 B		
KreaNova Norrby, 6 avd	Lfn	40 380	21 188	19 192 B		
Silverpoppeln Göta, 6 avd	Lfn	34 500	5 022	29 478		
Hässleholmen Tunnlandsgatan, 6 avd	Lfn	34 500	4 700	29 800		
Gånghester, 6 avd	Lfn	37 950	500	27 950	9 500	
Sjömarken, Badstrandsvägen, 6 avd	Lfn	37 950		26 950	11 000	
Kristinegården, 6 avd	Lfn	38 950	500	7 500	30 950	
Alideberg, 6+1 avd	Lfn	40 150		20 075	20 075	
Byttorp, 6 avd	Lfn	37 950		2 000	31 950	4 000
Norrby 2, 6 avd	Lfn	37 950	500	6 500	30 950	
Sandared, 6 avd	Lfn	37 950		500	18 725	18 725
Hulta- Svensgärde, 6 avd	Lfn	37 950		2 000	12 000	23 950
Dalsjöfors, 6 avd	Lfn	37 950		2 000	12 000	23 950
Vid Sjöboskolan, 6 avd	Lfn	37 950			2 000	12 000

Verksamhet		Total utgift	Utgift t.o.m. 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Sparsör Vinkelvägen, 6 avd	Lfn	37 950	200	500	2 000	12 000
Förskolor inventarier	Fn	7 000		1 600 B	1 800	3 600
Öppen förskola inventarier	Fn	400		400 B		
Familjecentral inventarier	Fn	400		400 B		
Grundskola						
Fristadskolan högstadie ombyggnad	Lfn	43 660	39 931	3 729 B		
Daltorpskolan gymnastikhall, verksamhetsanpassning	Lfn	13 400	8 236	5 164 B		
Gånghesterskolan om- och tillbyggnad	Lfn	105 000	16 310	88 690 B		
Sjömarkenskolan tillbyggnad	Lfn	114 000	298	25 000	88 702	
Norrbyskolan återställning till skola	Lfn	43 430	500	21 465	21 465	
Byttorpsskolan om- och tillbyggnad	Lfn	110 800	500	2 000	54 150	54 150
Särlaskolan ombyggnad 7-9	Lfn	146 000	1 259			10 000
Myråsskolan om- och tillbyggnad, 4 parallell	Lfn	130 000	1 047		4 000	83 000
Erikslundsskolan om- och tillbyggnad	Lfn	110 000	500		1 000	54 250
Ny skola	Lfn	200 000		500	2 000	100 000
Sandgärdskolan	Lfn	70 000				1 500
Utvändig hiss, 4 skolor	Lfn	6 000		4 500 B		1 500
Grundskolor inventarier	Grn	24 000		3 000 B	12 000	9 000
Gymnasieskola						
Viskastrandsgymnasiet ombyggnation	Lfn	24 000	7 154	16 846		
Sven-Erikssongymnasiet ombyggnation	Lfn	36 530	3 157	33 373		
Inventarier Sven Eriksonsgymnasiet och Viskastrandsgymnasiet	Gvun	4 000		4 000 B		
SUMMA PEDAGOGISK VERKSAMHET		**1 753 650**	**144 372**	**387 242**	**366 267**	**411 625**
VÅRD OCH OMSORG						
Omsorg om äldre- och funktionshindrade						
Skogsfrugatans LSS	Lfn	18 000	3 745	14 255 B		
Gyllingtorpsgatans LSS	Lfn	17 000	3 738	13 262 B		
Servicebostad Skogsfrugatan	Lfn	30 000		2 000	22 000	6 000
Gruppbostad med särskild service enl. LSS	Lfn	18 150	500	8 575	9 075	
Gruppbostad med särskild service enl. LSS	Lfn	18 150		6 075	9 075	3 000
Gruppbostad med särskild service enl. LSS	Lfn	18 150			500	17 650
Gruppbostad med särskild service enl. LSS	Lfn	18 150			500	17 650

Verksamhet		Total utgift	Utgift t.o.m. 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Inventarier LSS-boenden	SOn	3 500		1 000 B	1 500	1 000
SUMMA VÅRD OCH OMSORG		**141 100**	**7 983**	**45 167**	**42 650**	**45 300**
SUMMA NETTOINVESTERINGAR		**2 867 700**	**214 307**	**820 012**	**683 417**	**705 820**
Försäljning av mark och fastigheter	Ks	-255 000		-85 000	-85 000	-85 000

UTREDNINGS- ELLER FÖRSTUDIEPROJEKT 2018, 2019 OCH 2020

Projekt	Ansvarig nämnd
Gemensamma funktioner	
Kvarteret Nornan	Lfn
Pantängen, utbyggnad för samlokalisering Dataservice	Lfn
Hässle torg	Lfn
Tullengymnasiet, framtida verksamhetsinrikting	Lfn
Ny brandstation, SÄRF	Lfn
Idrotts- och fritidsanläggningar	
Svaneholms IP	Lfn
Björkängsvallen	Lfn
Ryda IP	Lfn
Dalsjöfors simhall	Lfn
Ny idrottshall, Boda	Lfn
Förskolor	
Linneagården ombyggnad	Lfn
Grundskolor	
Sandgärdskolan ombyggnad	Lfn
Regementsområdet F-6, ny skola	Lfn
Dalsjöfors F-3	Lfn
Tummarpskolan om- och tillbyggnad	Lfn
Omsorg om äldre och funktionshindrade	
Ersättningsboende för Jössagatan SOL	Lfn
Boende 10-12 platser SOL	Lfn
Korttidsboende med 6-8 lägenheter SOL	Lfn
Ersättningsboende för Söderforsgatan SOL	Lfn

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Ekonomiskt sammandrag			tkr
	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter	56	80	80
Kostnader	-12 366	-12 930	-13 730
Nettokostnader	-12 310	-12 850	-13 650
Kommunbidrag	12 000	12 850	13 650
Resultat	-310	0	0
Ackumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Kommunfullmäktiges uppgift

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och utses i allmänna val vart fjärde år. Kommunfullmäktiges huvuduppgift är att besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annat av större vikt för kommunen, främst

- mål och riktlinjer för verksamheten
- budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor
- nämndernas organisation och verksamhetsformer
- årsredovisning och ansvarsfrihet för nämnderna

Kommunfullmäktige består av 73 ledamöter och ersättare och sammanträder normalt 12 gånger per år. Mandatfördelning under perioden 2014-2018 är följande.

- Arbetarpartiet-Socialdemokraterna 24
- Moderata Samlingspartiet 17
- Sverigedemokraterna 9
- Vänsterpartiet 6
- Folkpartiet liberalerna 5
- Miljöpartiet de Gröna 5
- Centerpartiet 4
- Kristdemokraterna 3

Under Kommunfullmäktige budgeteras också det kommunala partistödet och bidrag till förtroendemannautbildning.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till Kommunfullmäktiges verksamhet inklusive partistöd, förtroendemannautbildning och representation räknas upp med totalt 800 tkr till 13,65 mnkr inför 2018. Här ingår en riktad ökning med 0,3 mnkr till ökad representation. Verkligt utfall regleras varje år till noll då Kommunfullmäktige saknar möjlighet att hantera avvikelser.

Verksamhetsmått			
	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Sammanträden m m			
Nettokostnader tkr	-7 150	-7 206	-7 899
Partistöd			
Nettokostnader tkr	-5 160	-5 644	-5 751

REVISORSKOLLEGIET

Ekonomiskt sammandrag			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter	426	376	431
Kostnader	-5 533	-5 626	-6 181
Nettokostnader	-5 107	-5 250	-5 750
Kommunbidrag	4 450	4 450	5 750
Resultat	-657	-800	0
Ackumulerat resultat	975	175	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Stadsrevisionen arbetar för att främja en effektiv och ändamålsenlig kommunal verksamhet utifrån ett helhetsperspektiv. Stadsrevisionen är kommunfullmäktiges och medborgarnas kontrollorgan när det gäller efterlevnaden av kommunala beslut och aktuell lagstiftning. Revisionen följer God revisionssed. Revisorernas uttalanden i revisionsberättelser ligger till grund för ansvarsprövning.

Revisorerna granskar

- att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- att räkenskaperna är rättvisande
- att den interna kontrollen är tillräcklig

Granskning enligt God revisionssed innebär:

- att revisionsverksamhetens omfattning, inriktning och prioritering utgår från en risk- och väsentlighetsanalys och specificeras i revisionsplanen för Första och Andra revisorsgrupperna
- att nämnderna granskas med avseende på om verksamheten bedrivs i enlighet med uppställda mål och på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, samt att den interna kontrollen av verksamheten är tillräcklig
- att granska om redovisningen har utförts enligt god redovisningssed, det vill säga om de löpande och årliga räkenskaperna är rättvisande
- att löpande rapportera granskningsresultat till Kommunfullmäktige, styrelser och nämnder
- att lämna revisionsberättelser och förslag när det gäller Kommunfullmäktiges ansvarsprövning av Kommunstyrelsen och nämnderna

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till revisorskollegiet ökar till 5,8 mnkr. För 2018 uppgår den egna personalstyrkan till totalt 5 revisorer. Den egna personalstyrkan kompletteras med köp av externa revisionskonsulter. Kommunbidraget till Revisorskollegiet har höjts med 1,2 mnkr jämfört med de ekonomiska ramarna i våras.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Stadsrevisionens granskning tar sin utgångspunkt i en årlig risk- och väsentlighetsanalys.

Med analysen som grund formulerar Första och Andra revisorsgrupperna revisionsplaner för revisionsåret. Revisionsplanerna är styrande för granskningsinsatserna, men oförutsedda händelser kan föranleda specifika granskningsinsatser och anpassning av planerna. Förändringar i stadens verksamhet och organisation bevakas och analyseras fortlöpande. Vidare bevakas omvärldsförändringar som kan påverka förutsättningarna för den kommunala verksamheten och revisionen.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsens uppdrag är fördelat på två kommunbidrag. Det första avser Kommunstyrelsens förvaltning som redovisas under Stadsledningskansliet. Det andra kommunbidraget avser kommungemensamma verksamheter, som inte har något direkt samband med Kommunstyrelsens egen verksamhet men som ändå ansvarsmässigt budgeteras här.

Stadsledningskansliet

Ekonomiskt sammandrag			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter	61 411	77 295	75 987
Kostnader	-164 687	-213 037	-192 987
Nettokostnader	-103 276	-135 742	-117 000
Kommunbidrag	91 261	135 742	117 000
Resultat	- 12 015	0	0
Ackumulerat resultat	3 377	3 377	-
Investeringar	-72 985	-80 500	-61 100
Försäljning av mark och fastigheter	76 100	85 000	85 000

Nämndens uppgift

Kommunstyrelsen leder förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomi, och särskilt ägna sig åt målsättnings-, framtids- och uppföljningsfrågor samt strategiskt arbete.

Kommunstyrelsen har ett i kommunallagen särskilt reglerat ansvar för att hålla övriga nämnder under uppsikt, vilket även omfattar de kommunala bolagen samt eventuella kommunalförbund som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen ska även arbeta med intern kontroll. Uppsiktsplikten är av yttersta betydelse för en god ledning och styrning av Borås Stad.

I Stadsledningskansliets verksamhet ingår att utarbeta gemensamma regler, normer och planer samt att följa upp, utvärdera och utveckla nämndernas verksamheter.

Det ingår också att arbeta med kvalitetsfrågor, informera om ny lagstiftning, huvudmannaskapsgränser med mera. Kommunstyrelsen har även rollen som ”koncernledning” med ansvar för de kommunala bolagens verksamhet.

Ambitionen är att koncentrera och renodla arbetet till större strategiska ledningsfrågor och samtidigt överlåta åt nämnderna att självständigt hantera sina respektive ansvarsområden inom fastställda riktlinjer och ramar. Ledningen ska inriktas mot målstyrning i kombination med utvärdering och analys av nämndernas resultat.

Stadsledningskansliets enheter speglar också dess uppdrag: allmän kommunadministration, ekonomistyrning, personal/förhandling, samhällsplanering, mark- och exploateringsverksamhet, näringslivsfrågor, kvalitet och utveckling, kommunikation/marknadsföring, koncerninköp samt centrum för kunskap och säkerhet.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för 2018 blir 117 mnkr. Utöver årlig uppräkning ingår det i denna summa tillförda medel med 750 tkr för att kunna bibehålla och rekrytera personal, 800 tkr för en IT-strateg som ska arbeta med GDPR, 100 tkr till Kommunikation för ökade kostnader för firandet av 6 juni, som ska samfinansieras med Arbetslivsnämnden, samt 1 500 tkr till Centrum för kunskap och säkerhet (CKS) för utveckling av verksamheten. Arbetet med hedersrelaterat våld flyttas från CKS till Arbetslivsnämnden. Flera av uppdragen till verksamheten ligger i budgetskedet helt eller delvis finansierade genom centralt avsatta medel, som fördelas ut under året till de verksamheter de berör.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Centrum för kunskap och säkerhet ska samverka med polisen för att förebygga gängbildning och organiserad brottslighet.

Finansiering av den sedan tidigare beslutade tjänsten som hållbarhetsstrateg ska finansieras via Koncerninköps serviceavgift till övriga förvaltningar. Borås Stads fairtrade-arbete överförs från Miljö- och konsumentnämnden till Kommunstyrelsen/Koncerninköp. Även denna verksamhet finansieras via serviceavgiften.

Koncerninköp ska även arbeta med social upphandling, genom att Arbetslivsnämnden ställer personal till förfogande för detta arbete.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Kommunen ska verka för ett ökat återbruk, dvs. re-design och återvinning av textilier.

Alla anställda i Borås Stad bör ta del av utbildning i HBTQ.

Nya uppdrag 2018

Ett interreligiöst råd initierat av Borås Stad skulle kunna vara ett sätt att erbjuda en mötesplats för människor som bekänner sig till olika religioner. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur ett sådant råd skulle kunna fungera. I utredningen ska alternativet att inrätta ett bredare råd med fokus på mänskliga rättigheter också beaktas.

En utredning om att minska användningen av engångsartiklar ska genomföras

Försök ska genomföras på någon eller några skolor på gymnasie- eller grundskolenivå att minska specialkostbehovet genom att erbjuda en vegansk grundbuffé, med tillbehör som till exempel kött, fisk eller äggmat.

Kostorganisationen ska i lämpliga verksamheter, till exempel gymnasierestauranger och stadens offentliga serveringar och restauranger, pröva att redovisa klimatpåverkan per portion offentligt i menyn.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att under 2018 ta fram ett åtgärdsprogram mot hedersrelaterat våld.

Kommunstyrelsen får i uppdrag, i samverkan med berörda nämnder, att under 2018 fastställa en plats och starta miljöutredning för ett samlat skyttecentrum i Borås

Investeringar

Inköp och försäljning av fastigheter

För inköp av fastigheter budgeteras ett belopp på 40 mnkr. Samtidigt beräknas fastigheter säljas för 15 mnkr och tomter inom exploateringsområden säljas för 70 mnkr.

Utbyggnad av industriområden

Utbyggnad av Viared Västra budgeteras till 6,1 mnkr och övriga industriområden budgeteras till 10 mnkr.

Utbyggnad av nya bostadsområden

För utbyggnad av nya bostadsområden avsätts under året 5 mnkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.	1	0	2	2	2
Antal gästnätter i Borås.	201 527	200 333	210 000	212 000	220 000
Borås Stads näringslivsklimat - ranking enligt Svenskt näringsliv.	106		35	35	35
Företagsklimat enl. öppna jämförelser (Insikt) - Totalt, Nöjd Kund Index	62		66	66	75
Antal nyproducerade lägenheter av AB Bostäder			46	162	160
Andel hushåll och företag som har tillgång till bredband om minst 100Mbit/s, %.	63,4		70	80	95
Antal nyproducerade lägenheter av Fristadbostäder, Viskaforshem, Sandhultbostäder och Toarpshus.			15	100	100
Kollektivtrafiken ska bli mer attraktiv och kollektivtrafikresandet ska öka varje år, ökning/år i %.	1,8		4	4	4
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	4,0		4,0	3,3	3,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	0,1		0	0	0
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	45,5		45	50	55

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Kommunledning, administration			
Nettokostnader tkr	-74 265	-110 372	-101 416
Kommunikation och marknadsföring			
Nettokostnader tkr	-8 996	-9 770	-10 020
Administrativ service			
Nettokostnader tkr	-2 925	-3 423	-3 227
Nämnd- och styrelseverksamhet			
Nettokostnader tkr	-12 881	-8 448	-10 307
Markförsörjning, arrenden			
Nettointäkter tkr	9 500	5 117	5 967
Tomträttsavgälder, näringsliv			
Nettointäkter tkr	3 128	1 435	5 545
Tomträttsavgälder, bostäder			
Nettointäkter tkr	8 227	11 507	6 707

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Bostäder			
Förtätning av stadskärnan, antal nyinflyttade till centrum	147	200	200
Antal nya bostäder i detaljplan i stadskärnan	40	100	100
Antal nyproducerade bostäder i Borås tätort	302	500	600
Antal nyproducerade bostäder utanför Borås tätort	94	100	100
Antal nya bostäder i detaljplan utanför stadskärnan	189	500	500
Sysselsättning			
Sysselsättningsgrad (20-64 år), %	78	78	78
Handel och företagande			
Handelsindex - attraktiv handel	111	109	109
Tillgång till mark för företagande	250 000	250 000	250 000

Kommungemensam verksamhet

Ekonomiskt sammandrag tkr

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter	7	35	116
Kostnader	-107 656	-111 085	-114 116
Nettokostnader	-107 649	-111 050	-114 000
Kommunbidrag	106 050	111 050	114 000
Resultat	-1 599	0	0
Ackumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Under den Kommungemensamma verksamheten samlas de verksamheter som inte har något direkt samband med Kommunstyrelsens egna verksamheter, men som ändå ansvarsmässigt budgeteras under Kommunstyrelsen.

De största posterna utgörs av avgiften till Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, och tillköp av kollektivtrafik för att höja ambitionsnivån för Västtrafik. Här ingår även avgifter till Sveriges Kommuner och Landsting, Sjuhärads Kommunalförbund samt bidrag till Navet och PROTEKO.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för 2018 uppgår till 114 mnkr, vilket är en ökning med 2,95 mnkr jämfört med 2017.

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Bidrag till samarbetsorganisationer, Kommunalförbundet, SKL, Navet			
Nettokostnader tkr	-16 023	-16 864	-17 265
Näringslivsfrämjande åtgärder, PROTEKO			
Nettokostnader tkr	-3 137	-1 960	-1 995
Räddningstjänst			
Nettokostnader tkr	-76 142	-79 447	-81 800
Kommunikationer, Västtrafik AB			
Nettokostnader tkr	-12 241	-12 700	-12 940

VALNÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter	-	-	1 600
Kostnader	-868	-950	-5 750
Nettokostnader	-868	-950	-4 150
Kommunbidrag	1 000	950	4 150
Resultat	132	0	0
Ackumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Valnämnden är på kommunal nivå ansvarig för genomförandet av de allmänna valen till Riksdag, Regionfullmäktige, Kommunfullmäktige och till EU-parlamentet samt för av Riksdagen och Kommunfullmäktige beslutade folkomröstningar. Valnämndens huvudsakliga verksamhet äger av naturliga skäl rum de år det är allmänna val eller EU-val.

Kommunen är indelad i tre valkretsar med tillsammans 81 valdistrikt. Verksamhetens kostnader under valår består till största del av arvoden till valförrättarna i de olika distrikten. Under icke valår begränsas kostnaderna till lön för valledare, arvoden till Valnämndens ledamöter, lokalhyror för förvaring av material och nödvändiga kompletteringar av valmaterial.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens kommunbidrag sätts till 4,15 mnkr 2018, då de allmänna valen kommer att genomföras under året. Kostnaderna består främst av arvoden till valförrättare samt lön till valledare och en tidsbegränsad tjänst.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Nämnden ska under året arbeta med valen till Riksdag, Landstingsfullmäktige samt Kommunfullmäktige.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

LOKALFÖRSÖRJNINGSNÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter	881 238	720 475	761 457
Kostnader	-928 566	-760 175	-792 907
Nettokostnader	-47 328	-39 700	-31 450
Kommunbidrag	27 600	15 950	31 450
Resultat	-19 728	-23 750	0
Ackumulerat resultat	-36 233	-	-
Nettoinvesteringar	22 000	60 959	73 599

Nämndens uppgift

Lokalförsörjningsnämnden skall med hög kvalitet, en kostnadseffektiv förvaltning och nyproduktion samt med miljöfokus se till att Borås Stad kan erbjuda invånarna sunda och effektiva lokaler och anläggningar med god tillgänglighet. Ett av nämndens huvuduppdrag är att skaffa sig överblick över fastighetsbeståndet och därefter kunna fatta långsiktiga beslut för Borås Stad. Utveckling av fastighetsförvaltningen är en ständigt pågående process, där nämndens prövande roll utifrån Borås Stads fastighetsekonomiska helhetsperspektiv skall vara stark. En så låg kostnadsnivå som möjligt är ett självklart mål utan att för den sakens skull göra avkall på fastigheternas/lokalernas ändamålsenlighet eller underhåll. Undantagna från nämndens ansvar är lokaler och verksamhetsspecifika anläggningar hos bland annat Servicenämnden, Tekniska nämnden samt Fritids- och folkhälsonämnden där den senast nämnda syftar till främst fotbollsplaner.

Verksamheten har tre huvudinriktningar: lokalförsörjning, byggprojekt och fastighetsförvaltning. **Lokalförsörjningen** ansvarar för att kommunens verksamheter bedrivs i så ändamålsenliga och rationella lokaler som möjligt. **Byggverksamheten** är samordnande och verkställande funktion i ny- och ombyggnad av kommunala fastigheter. **Fastighetsförvaltningens** ansvar är att på ett så effektivt sätt som möjligt sköta kommunala fastigheter och lokaler.

En av lokalförsörjningsverksamhetens viktigaste uppgifter i att fullgöra sitt totala ansvar som beskrivs ovan, är framtagandet av Lokalresursplanen. Varje år genomför nämnden en lokalrevision omfattande Borås Stads anläggningar som faller inom Lokalförsörjningsnämndens ansvar. Tillsammans med verksamhetsnämnderna analyseras nuvarande samt önskad framtida lokalsituation. Utifrån denna analys sammanställs stadens lokalbehov i Lokalresursplanen, som sedan ligger till grund för budgetarbete kopplat till investeringar samt förhyrningar.

Vissa lokaler som återfinns inom nämndens ansvar inhyser vanligtvis ingen verksamhetsnämnd som hyresgäst, utan extern part eller ingen alls. Dessa lokaler är: Övriga fastigheter, övriga fastigheter social omsorg, LSS-bostäder, lägenheter inom äldreomsorgsfastigheter, räddningstjänstfastigheter samt mark- och fastighetsreserv. Lokalhyran för dessa fastigheter täcker vanligen inte respektive lokals kostnad, varför de delfinansieras med kommunbidrag.

Lokalförsörjningsnämnden ansvarar särskilt för att företräda Borås Stad vid hyresförhandlingar.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Lokalförsörjningsnämnden 2018 är 31 450 tkr, det är en ökning med 15 500 tkr jämfört med 2017 års nämndbudget. Förstärkningen av nämndens kommunbidrag ska finansiera den nya evakueringsverksamheten, vars kostnader föregående år täcktes via en central buffert. Nämnden fick i budgeten för 2015 ett uppdrag att göra en genomgång av möjligheterna att avveckla sådana fastigheter som inte behövs för kommunens verksamhet. Detta kunde innebära rivningar eller försäljningar. Nämnden fick

dessutom ett uppdrag att 2015 sälja fastigheter för att minska den årliga kostnaden inom ramen för ”Övriga fastigheter” med 5 000 tkr. Dessa uppdrag är ännu inte slutredovisade. Storleken på kommunbidraget grundas på att dessa uppdrag medför kostnadsminskningar.

En förutsättning för att få kommunens totala budget i balans är i praktiken att verksamheterna effektiviseras. Detta kan för de flesta nämnder styras genom tilldelningen av kommunbidrag. För verksamheter som till exempel lokalförvaltningen som inte till majoriteten finansieras av kommunbidrag utan av ersättningar från brukarna finns inte denna direkta metod för att styra det ekonomiska utrymmet. Det är därför viktigt att Lokalförsörjningsnämnden kan visa för brukarna att de generella effektivitetskraven får genomslag även på kostnadsutvecklingen för lokalförvaltningen.

Sedan 2017-01-01 finns ett effektivitetskrav formaliserat och innebär i praktiken att Stadens lokalkostnad per kvadratmeter inte ska öka i snabbare takt än den generella prisökningen, för vilken verksamhetsnämnderna får ramuppräkning varje år. För budget 2018 klarar nämnden i princip att hålla sig inom det ekonomiska målet på 1,9 % kostnadsökning/m², då den budgeterade ökningen beräknas till 2,0 %.

Den övervägande majoriteten av nämndens verksamhet finansieras via internhyressystemet, vilket omarbetades inför budget 2017. Samma grundprincip gäller även framöver, det vill säga att internhyrorna ska motsvara kostnader för lokaler över tid. Nytt från och med 2017 var att majoriteten av verksamhetslokalerna bär en solidarisk schablonhyra per kvadratmeter inom avgränsade lokalgrupper. Dessa lokalgrupper är framtagna utifrån den verksamhet som bedrivs inom lokalerna, samt vilken nämnd som ansvarar för desamma. Dessutom utgår olika hyror beroende på om lokalerna är nya eller ej. En inledande indelning gjordes och baserades på när lokalerna införskaffades. De som införskaffades de senaste fem åren är klassade som ”Nya” och övriga som ”Gamla”. Nedan listas de lokalgrupper som är framtagna samt de kostnader per nivå och lokalgrupp som föreligger 2018, utöver det framgår även den totala genomsnittskostnaden för lokalgruppen under kolumnen ”Totalt”.

Internhyrorna baseras på kapitalkostnader, driftkostnader, fastighetsskötsel och löpande underhåll.

SAMMANSTÄLLNING AV INTERNHYROR PER LOKALGRUPP SOM KOSTNAD PER KVADRATMETER

	Nya	Gamla	Totalt
Grundskola	1 108	674	730
Förskola	1 818	845	1 079
Gymnasium	1 216	523	642
Äldreomsorg	1 498	991	1 020
LSS Daglig vht, mm.	1 044	818	909
LSS-boenden	1 681	1 208	1 271
Bibliotek	Vakant	884	884
Fritid	1 334	884	1 017
Kontor	1 164	631	794
Fritidsgårdar	Vakant	880	880
IFO	1 474	1 226	1 339

Internhyresfastigheter – Inhyrda och ägda

Den totala kostnadsmassan för Borås Stads internhyresfastigheter budgeteras till drygt 596,0 (567,0) mnkr och med en total yta på 691 855 (671 648) m2, vilket ger kostnaden 861 (844) kr/m2. I den beskrivningen räknas inte hyresgästers boendeytor på de sociala boendena in, även fast de rent fysiskt ligger inom vissa så kallade internhyresfastigheter.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Nämnden skall fortsätta förbättringen av lokalförsörjnings- och byggprocessen. Speciellt viktiga är de tidiga skedena i dessa processer. Anspråken i samband med investeringar måste hållas tillbaka och arbetet med tidiga programbeskrivningar måste intensifieras för att undvika fördyringar i byggprojektens sena planeringsskeden. Programmen skall vara så väl underbyggda och analyserade att de kan utgöra realistiska underlag för beslut i Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.

Ett övergripande mål är hållbarhet. Här kommer ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i fösta rummet med en fortsatt energieffektivisering som ett av huvudmålen. Det är med hänsyn till detta viktigt att Lokalförsörjningsnämndens effektiviseringsarbete i lokalbeståndet fortsätter. Förutom arbetet i befintligt fastighetsbestånd så är energieffektivitet också målet vid om- och nybyggnation. Materialval och yteffektivitet

är här nyckelfaktorer och bör beskrivas väl i samband med projekteringar.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas samt typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Anslaget för underhållsinvesteringar höjs markant jämfört med 2017, dryga 10 %. Inom denna höjning bör nämnden särskilt beakta underhållet av kulturhistoriskt bevarandevärda fastigheter.

Nya uppdrag 2018

Lokalförsörjningsnämnden ska under 2018 ta fram principer för den maximala hyra som får debiteras brukare för särskilt boende inom socialpsykiatrin beslutade enligt Socialtjänstlagen (SoL). Principerna bör följa Stadens praxis kring hyresförhandlingar kopplade till särskilt boende för äldre enligt Socialtjänstlagen (SoL).

Lokalförsörjningsnämnden ska inventera enkelt åtgärdade brister i arbets- och boendemiljön på vård- och äldreboenden, i samråd med Vård- och äldrenämnden. Detta ska resultera i en tidsatt genomförandeplan.

Underhållsbehovet när det gäller bevarandevärda kulturfastigheter ska inventeras och en underhållsplan ska tas fram.

Lokalförsörjningsförvaltningen ska åt alla förvaltningar inventera möjligheten att erbjuda inomhusparkering för anställdas cyklar, och även möjlighet att erbjuda elcykelladdning.

Lokalförsörjningsnämnden uppdras att vid planering av förskolor överväga samlokalisering av förskolor och bostäder för äldre.

Investeringar

Investeringsbudgeten för fastighetsförvaltningen omsluter 2018 cirka 670 000 tkr, vilket är en ökning med 190 000 tkr mot 2017. De olika investeringsprojekten kommenteras under respektive brukarnämnd med undantag för cirka 73 600 tkr som utgör så kallade egna investeringar. Motsvarande siffra för 2017 var 61 000 tkr. Posten rör gemensamma funktioner samt projekt inom fastighetsbeståndet, såsom energiutveckling, hyresgästanpassningar och underhållsinvesteringar m.m.

Underhållsinvesteringar

För så kallade underhållsinvesteringar enligt principen för komponentavskrivning avsätts 39,0 mnkr för 2018. Anslaget höjs med 4,0 mnkr jämfört med 2017, inom denna höjning bör underhållet av kulturhistoriskt bevarandevärda fastigheter särskilt beaktas.

Ventilations- och energisparåtgärder

För ventilations- och energisparåtgärder och övrig energieffektivisering avsätts 8,0 mnkr för 2018. Kapitalkostnaderna kommer att läggas på de objekt där åtgärderna utförs.

Hyresgästanpassningar

För mindre investeringar i fastighetsbeståndet avsätts 8,0 mnkr för 2018. Detta innebär en smidighet i processen för att anpassa lokaler.

Hyresgästanpassning GVUF

Är en ny investeringspost för 2018, och syftar till att permanenta en lösning som anammats sedan 2015 specifikt för Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden (dåvarande Utbildningsnämnden). Investeringsanslag för utbyggnad och anpassningar av lokaler till de förutsättningar som Gy 2011 förde med sig har beviljats, och går nu in som ett direkt anslag i investeringsbudgeten. Likt posten Hyresgästanpassningar är anslaget menat att öka flexibiliteten i processen för att anpassa lokaler, men här specifikt för Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden. Anslaget är satt till 4,0 mnkr för 2018.

Säkerhetsinvesteringar

Lokalförsörjningsnämnden fick 2016 ett nytt särskilt investeringsutrymme för säkerhetsinvesteringar. För 2018 avsätts 1 mnkr.

Ökad tillgänglighet i kommunala lokaler

Begränsad tillgänglighet till vissa kommunala lokaler är fortfarande en realitet för många grupper av personer med funktionsnedsättning. I investeringsbudgeten avsätts därför 2018 i likhet med 2017 1,0 mnkr för åtgärder som syftar till att förbättra tillgängligheten för dessa grupper.

Miljöanpassningar

Borås Stad arbetar med att minska exponeringen för kemikalier som kan skada hälsa och miljö. Lokalförsörjningsnämnden kan styra användningen av kemikalier för rengöring i Stadens lokaler genom tidiga problemlösningar med lokalvårdsansvariga för varje separat objekt. För dessa typer av lösningar avsätts 1,0 mnkr i budget 2018, vilket är lika med 2017 års nivå.

Solenergi

För installation av solceller avsätts 3,0 mnkr under 2018, vilket är 2,0 mnkr mer än 2017 års nivå.

Utrednings- eller förstudieprojekt för investeringar

Under denna rubrik återfinns projekt som inte är så utredda att det är möjligt att på ett säkert sätt ange en väntad investeringsutgift. Lokalförsörjningsnämnden får uppdrag att genomföra förstudier för dessa projekt så att det finns tillräckliga uppgifter att ta ställning till om de skall genomföras i kommande investeringsbudgetar. För mycket omfattande projekt kan det vara lämpligt att redovisa planerna för Anläggningsrådet.

Grundskola

Sandgärdskolan ombyggnad

På sikt behöver Sandgärskolan renoveras då den ur ett fastighetstekniskt perspektiv börjar uppnå sin maximala livslängd. Skolan har FTX-ventilation (från- och tilluftssystem med värmeväxlare) med vätskeburen återvinning med dålig verkningsgrad, vilken är mycket gammal och sliten. Klassrum saknar radiatorsystem utan värms idag upp med luft via fönsterbänkskanaler med dålig funktion. Hög energiförbrukning ger stor besparingspotential. VVX (värmeväxlare) bör installeras samt nytt radiatorsystem i klassrum. Styrbyte för smarta funktioner och styrningar bör också installeras.

Anpassningar behöver också göras för att kunna möta verksamhetens behov. En översyn behöver göras för en eventuell till- och/eller ombyggnad då antalet elever i grundskoleålder i Borås kommer att öka de kommande åren.

Regementsområdet F-6 (Ny skola)

Grundskolenämnden ser ett framtida behov av en F-6 skola på regementsområdet då många nybyggnationer sker på och kring området.

Planarbetet som pågår för området har avstannat på grund av ovisshet kring hur Götalandsbanan skall dras. Nämnden inväntar tomtanvisning.

Dalsjöfors F-3

I Dalsjöfors pågår internt en lokalöversyn mellan förskola och skola. Det finns önskemål om en skolenhet F-3 i Dalsjöfors då elevantalet kommer att öka de närmaste åren.

Tummarpskolan om- och tillbyggnad

Tummarpskolan är i behov av uppfräschning och anpassningar för att kunna möta verksamhetens framtida utveckling. Skolan har små lokaler som inte är anpassade efter verksamhetens behov, och ökningen i elevantalet förväntas skapa sådana i form av fyra nya klassrum inom de närmaste åren på Tummarpskolan. I Dalsjöfors pågår internt en lokalöversyn mellan förskola och skola.

Detta projekt redogjordes för i Lokalresursplanen 2016-2018.

Förskola

Linneagården ombyggnad

Fastigheten är i behov av en större upprustning för att upprätthålla en fastighetsteknisk standard.

Omsorg om personer med funktionshinder

Boende 10-12 personer

Nytt boende för personer som idag är externplacerade. Det är brådskande och angeläget att hitta ett boende för hemtagning av externplacerade brukare.

Ersättningsboende för Jössagatan

Boendet på Jössagatan 3 behöver läggas ner och ersättas med ett nytt, då det är ett stort boende, beläget i ett hyreshus, i tre plan varav ett plan är korttidsplatser. Det är

för små gemensammautrymmen, trångt och tungarbetat, och finns inga möjligheter att utöka befintliga lokaler.

Korttidsboende med 6-8 platser

Behov av utökning med 6-8 st korttidsplatser då Västra Götalandsregionen kommer att minska tiden för färdigbehandlade patienter från 30 dagar till 3 dagar, vilket kommer att öka behovet av sådana platser.

Ersättningsboende för Söderforsgatan

På sikt behöver också Söderforsgatan ersättas utifrån tillgänglighetsperspektiv då boendet är beläget i flera våningar och det saknas hiss i alla sex trappuppgångarna.

Fritid

Svaneholms IP

Omklädningsrum vid Svaneholms idrottsplats är undermåliga och behöver rustas upp alternativt byggas om.

Björkängsvallen

Vid Björkängsvallen idrottsplats behöver samtliga omklädningsrum och klubbhus rustas upp alternativt byggas om då de är undermåliga.

Ryda IP

Vid Ryda sporfält behöver samtliga omklädningsrum och eventuella klubbhus rustas upp alternativt byggas om då de är undermåliga.

Ny idrottshall, Boda

Förstudie för att utreda behovet av en ny idrottshall på Bodaområdet.

Övrigt

Tullengymnasiet

Förstudie för att utreda framtida användning/inriktning av lokalerna.

Kv. Nornan

Förstudie för att utreda framtida användning/inriktning av kvarteret Nornan.

Pantängen

Förstudie för att utreda utbyggnad av Pantängens lokaler för samlokalisering av Dataservice som i nuläget sitter i kvarteret Nornan.

Ny brandstation, SÄRF

Förstudie för att utreda behovet av en ny brandstation.

Översyner

Under denna rubrik redovisas sådana intentioner på utredningar som inte är regelrätta förstudier, utan snarare översyner kopplade till verksamhetsområden och/eller geografiska områden.

Hässle torg

För att åstadkomma ett helhetslyft för område undersöker nämnden, i samråd med AB Bostäder, möjliga förbättringsåtgärder som kan göras på Hässle torg i samband med ombyggnationen av Hässlehus.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Total energiproduktion från solenergi, mwh	133		175	200	350
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	6,6		2,5	5	2
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	0,3		1	1	1
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	48,8		65	65	65

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Ägda internhyresfastigheter			
Konsumtionsavgifter, tkr	-77 459	-82 099	-81 093
Felavhjälpande underhåll, tkr	-30 674	-31 427	-33 128
Planerat underhåll, tkr	-39 231	0	0
Antal hyrda, m²	207 624	235 000	228 593
Total energianvändning för uppvärmning av kommunens fastigheter, kWh/kvadratmeter	97	93	93
Äldreboende			
Intäkter	49 337	48 692	52 486
Kostnader	-59 883	-48 856	-49 030
Resultat	-10 546	-164	3 456
LSS-boende			
Intäkter	17 962	17 885	19 172
Kostnader	-31 795	-28 359	-28 319
Resultat	-13 833	-10 474	-9 147
Övriga fastigheter			
Intäkter	30 370	27 464	30 226
Kostnader	-37 949	-27 463	-29 059
Resultat	-7 579	1	1 167
Internhyressystem resultat lokalgrupper, tkr			
Förskola	-	2 776	3 759
Grundskola inkl. fritidshem och förskoleklass	-	62	1 486
Gymnasie- och vuxenutbildning	-	76	-2 947
Äldreomsorg	-	50	2 953
Daglig verksamhet m.m.	-	12	1 086
LSS-boenden	-	124	175
Bibliotek	-	3	38

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Fritid	-	4	482
Kontor	-	24	-528
Fritidsgårdar	-	6	-1 132
IFO	-	2	481
Årsvis omräkning	-	0	0
Externa uthyrningar	-	-199	681

SERVICENÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter	476 139	602 035	652 561
Kostnader	-468 491	-597 035	-645 561
Nettokostnader	7 648	5 000	7 000
Kommunbidrag	0	0	0
Resultat	7 648	5 000	7 000
Ackumulerat resultat	35 668	35 668	-
Nettoinvesteringar	12 782	25 802	40 300

Nämndens uppgift

Servicenämnden har till uppgift att erbjuda och utföra tjänster till kommunala nämnder och bolag med flera. Genom att samla de kommunaltekniska resurserna finns förutsättningar för en effektiv och rationell produktion. Verksamheten skall kontinuerligt anpassas till den volym och kvalitet som beställs. Servicenämnden tillhandahåller idag följande tjänster

- Tryckeriservice och kopieringstjänster
- Entreprenad, parkverksamhet och idrottsanläggningsskötsel
- Bygg- och fastighetsservice
- Fordonsuthyrning
- Verkstadsservice, förrådshållning och uthyrning
- IT-service
- Redovisningsservice
- Växel och reception
- Löneservice

Ekonomiska förutsättningar

Servicenämndens verksamhet budgeteras med ett resultatkrav på 7,0 mnkr för 2018. Nämndens stora orderportfölj med fleråriga avtal av såväl projekt- som driftsavtal minskade väsentligt under 2016 jämfört med de senaste åren och berodde främst på avtrappning av insatserna på de stora exploateringsprojekten. För budget 2017 bedömde nämnden att produktionsvolymen totalt skulle öka med cirka 6 % jämfört med 2016, prognosen talar för en ökning med 7 %. I budget 2018 räknar nämnden med en ökad produktionsvolym om ytterligare 7 % gentemot prognos 2017. Det är främst avtal på entreprenadverksamheten med nya uppdrag för Lokalförsörjningsnämnden, Tekniska nämnden, Fritid- och folkhälsonämnden och Borås Elnät AB som bidrar till volymförändringen.

Servicenämnden är en utförarnämnd som helt finansieras med uppdragsersättningar från andra nämnder och bolag. Detta ställer krav på att inte automatiskt kostnadskompensera sig i priserna till kunderna. Verksamheten måste löpande rationaliseras för att möta utvecklingen. Kommunstyrelsen förutsätter att Servicenämnden bidrar till att uppfylla de effektivitets- och rationaliseringskrav som ställs på de tekniska verksamheter som är nämndens huvudbeställare och övriga nämnder/förvaltningar när det gäller de administrativa tjänsterna.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Servicenämndens övergripande verksamhetsidé är att ”Alla medarbetare verkar för Borås Stads bästa i uppgiften att vara kommunens leverantör av stadsteknik och administrativa tjänster”.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar

biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas samt typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Nya uppdrag 2018

—

Investeringar

Fordon och maskiner

Servicenämnden håller genom sin fordonsenhet samtliga förvaltningar och en del bolag med fordon och maskiner. För utbyte av fordon och maskiner budgeteras 15,0 mnkr. Vid nyinköp skall miljöfordon, där så är möjligt, upphandlas. Nivån är att betrakta som ett förslagsanslag. Finns absoluta behov kan anslaget överskridas ett enskilt år.

Kopiatorer/utskriftsenheter

Tryckeriet ansvarar för merparten av kommunens kopiatorer och utskriftsenheter. Maskinerna köps in och hyrs ut genom internhyresavtal till de beställande förvaltningarna. För 2018 avsätts 3,0 mnkr till Servicenämndens förfogande.

Kommunikationsutrustning IT

Den centrala tekniska infrastrukturen består främst av servrar och kommunikationsutrustning som har en livslängd på cirka 5 år. Till nämndens förfogande avsätts 3,0 mnkr årligen till förnyelse och utbyte av denna utrustning.

Pantängen skärmtak, omklädningsrum, laddstationer för elfordon och solceller

Investeringen i skärmtak som påbörjades 2017 fortsätter under 2018 och kompletteras med en solcellsanläggning. Utbyggnaden kommer att innebära att fler maskiner och fordon kan förvaras under tak, vilket ger längre livslängd och förhoppningsvis färre spontanstölder. Solcellsanläggningen är en viktig del i Borås Stads fortsatta miljöarbete.

Andelen kvinnor med behov av omklädningsrum inom framförallt verksamheten Entreprenad har ökat, varför anpassning av omklädningsrum i Pantängen är nödvändig.

Som en följd av Kommunfullmäktiges beslut att öka andelen elfordon i kommunen behöver anläggningen utrustas med laddstationer.

Nämnda investeringar beräknas uppgå till 6,0 mnkr totalt.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Andel personfordon i Borås Stads verksamhet som är miljöfordon, %.	90	92	92	95	95
Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.	24,3	23,1	45	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	5,6		4,8	4,5	4
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	12,9		7	7	7
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	38,2		42	43	43

VERKSAMHETSMÅTT*

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Övergripande Servicekontoret			
Extern fakturering			
Dataservice			
Lösningsgrad i första kontakten, %			
Personal- och kontorsservice			
Andel besvarade samtal lönesupport, %			
Entreprenad			
Erhållna anbud, kr			
Fordon och verkstad			
Antal anmälda skador på fordon			

** Tabellen ovan beskriver förslag på verksamhetsmått att följa för nämnden framöver. Servicenämnden återkommer i nämndbudgethandlingen med budgeterade nivåer för måtten i den mån de antas av Kommunfullmäktige.*

FRITIDS- OCH FOLKHÄLSONÄMNDEN

Fritids- och folkhälsonämndens verksamheter är indelade i två ekonomiska ramar: fritid- och folkhälsa samt föreningsbidrag.

Fritid- och folkhälsa

EKONOMISKT SAMMANDRAG tkr

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter	46 833	56 680	55 121
Kostnader	-204 325	-252 380	-249 071
Nettokostnader	-157 492	-195 700	-193 950
Kommunbidrag	153 670	195 700	193 950
Resultat	-3 822	0	0
Ackumulerat resultat	2 299	2 299	-
Nettoinvesteringar	-12 350	-32 760	-85 366

Nämndens uppgift

Fritids- och folkhälsonämnden har till huvuduppgift, att ansvara för kommunens övergripande folkhälsoarbete samt att främja fritidsverksamheten i kommunen och tillgodose allmänhetens och organisationers behov av anläggningar för motion, rekreation och tävlingsverksamhet.

Nämnden har också speciella arbetsuppgifter, som:

- att utifrån fastställda mål arbeta med att kartlägga, rapportera, följa upp och föreslå åtgärder som främjar en jämlik, jämställd och god hälsa.
- att handha det operativa ansvaret för lokalt inflytande, demokratifrågor och mötesplatser, inkl. Simonsland.
- att ansvara för kommunens engagemang i folkhälsofrågor och ta initiativ till fortsatt utveckling av folkhälsoarbetet.
- att ansvara för fritidsgårdsverksamheten i kommunen inklusive badresor på sommaren, samt ansvara för kommunens koloniverksamhet.
- att samarbeta med i kommunen verksamma föreningar och organisationer inom nämndens område och stimulera det arbete som de bedriver.
- att ansvara för kommunens engagemang i idrottsevenemang och för upplåtelse av kommunens anläggningar och lokaler för idrott och fritidsverksamhet.
- att i den mån kommunfullmäktige inte beslutat att ansvaret ska ligga på annan nämnd, svara för kommunens samlade bidragsgivning till föreningar och föreningsgårdar enligt gällande regler och att pröva framställningar om lån till föreningsanläggningar.
- att avge yttranden i anledning av remisser från Lotteriinspektionen.

Fritids- och folkhälsonämnden har ett särskilt ansvar för samarbetsuppdraget avseende lokalt inflytande, demokratifrågor och mötesplatser.

Ekonomiska förutsättningar

Nettokostnaderna budgeteras till 193,9 mnkr. Kommunbidraget höjs tillfälligt med 0,6 mnkr för en projektledare som skall leda arbetet med U 20 EM i friidrott 2019 och med 0,4 mnkr för ökad målgruppsefterfrågan enligt volymberäkning på fritidsgårdarna. Kommunbidraget har också höjts med 1,0 mnkr som kompensation för kostnader som uppstått i samband med omorganisationen och slutlig korrigering av det förändrade internhyressystemet. För kostnader som uppstår i samband med renoveringen av Stadsparksbadet ges inget särskilt Kommunbidrag till nämnden. Fritids- och folkhälsonämnden får till Kommunfullmäktige vid delårsrapporterna uppskatta effekten för att i Bokslut 2018 rapportera det slutliga utfallet. Kommunstyrelsen kommer då föreslå Kommunfullmäktige att dessa kostnader undantas ur nämndens ackumulerade resultat.

Från nämndens ram flyttas 3,3 mnkr till Vård- och äldrenämnden. Detta avser demensteamet samt anhörigstödet som finns vid Träffpunkt Simonsland. En ekonomisk avstämning av denna omflyttning kommer att göras i samband med att Kommunstyrelsen godkänner respektive nämndbudget.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Fritids- och folkhälsonämnden skall tillsammans med berörda ungdomsgrupper se över hur öppettider på fritidsgårdar bäst kan förläggas över veckans dagar.

Grundskolenämnden ska se till att samtliga 7-9-skolor har samarbete med Fritids- och folkhälsonämnden om fritidsledare.

Hyresbidraget till Kamratföreningen I115:s vänner flyttas från Fritids- och Folkhälsonämnden till Kulturnämnden.

Idag riskerar konflikter att uppstå när hästar rids på befintliga spår och leder avsedda för gående och löpare eller rider på privat mark. Nämnden utreder var konflikter uppstår samt vilka åtgärder som kan vidtas för att möjliggöra för ryttare att utöva sin sport. Detta ingår i arbetet med friluftsplanen som presenteras under våren 2018.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Nya uppdrag 2018

Aktivitetsplatser liknande den på Sjöbo ska skapas på Hässleholmen och Norrby. Förstudie görs under 2018 i samverkan med Tekniska nämnden.

Fritids- och folkhälsonämnden ska tillsammans med Grundskolenämnden ta fram en plan för att införa simfritids. Avsikten är att kunna erbjuda särskilda insatser på skolor med mycket låg simkunnighet.

Fritids- och folkhälsonämnden ska utreda hur ideella föreningar som vill miljödiplomera sig skulle kunna få stöd och råd av nämnden i detta arbete.

Investeringar

Konstgräsplaner

Fritids- och folkhälsonämnden kommer under 2018 att prioritera arbetet med att omhänderta fyllnadsmaterialet i konstgräsplanerna på fyra idrottsplatser, bland annat genom att skapa ytor vid varje plan för återvinning av materialet. För ändamålet avsätts 2,0 mnkr.

Näridrottsplatser

Avser utveckling av näridrottsplatser och utebad i enlighet med utredningen ”Näridrottsplatser och badplatser i Borås Stad”. Under 2018 skall det utredas om och hur det är möjligt att skapa aktivitetsplatser på Hässleholmen och Norrby. Förstudie görs under 2018 i samverkan med Tekniska nämnden. För 2018 avsätts sammanlagt 3,0 mnkr inom detta konto.

Badplatser och utebad

Under år 2018 fortsätter arbetet med att byta ut de gamla bryggor som fortfarande finns på många badplatser. Fokus under 2018 ligger på den välbesökta badplatsen i Sjömarken, där också kommunens badresor håller till under sommarlovet. Nämnden kommer också att fokusera på att restaurera badplatsen i Frufällan. Sedan flera år tillbaks har frågorna beträffande båtramper i Öresjö ökat markant, och då det inte finns någon förvaltning i Borås som har båt- och rampfrågor på sitt bord, så blir Fritids- och folkhälsoförvaltningen den naturliga motparten för de många som har frågor inom detta område. Förvaltningen vill därför, dels uppföra en båtramp som kan utnyttjas av allmänheten i Öresjö och, dels genomföra en utredning beträffande båtramper och båtbryggor. För 2018 avsätts sammanlagt 0,5 mnkr inom detta konto

Diverse mindre inventarier och utrustning

Avser behov av inventarier och utrustning till anläggningarna såsom gräsklippare, bevattningsutrustning, badbryggor. Inom detta konto avsätts årligen 1,5 mnkr.

Spår och leder

Nämnden fortsätter att utveckla möjligheterna till friluftsliv och aktivitet i Borås, främst med fokus på områden där det i dagsläget inte finns spår och leder. Detta har uppmärksammats i utredningen ”Spår och Leder”. Några av de projekt som kommer att genomföras under 2018 är;

- Kulturled på Norrby – det finns mycket små möjligheter till friluftsliv och naturkänsla på Norrby – här väljer vi stället att skapa en kulturled som lyfter fram Norrbys historia.
- För att underlätta för Sjöboborna att nå den elbelysta promenadstigen längs Viskan kommer vi att elbelysa stigen mellan Sjöboparken och Viskan.
- En långled kommer att anläggas som utgår från Kransmossen och som förbinder detta område med bl.a. Hedvigsborg, Transås, Björkehov, Älmås och Gånghester. Leden läggs så att det också enbart går att vandra på södra sidan av Gånghestervägen.
- Arbetet med den elbelysta promenadslingan runt Dalsjön tillsammans med Attraktiva Toarp fortsätter. Dalsjöfors är idag det enda större samhället utanför Borås som saknas elljusspår.
- Anlägga parkeringsplatser för besökande till den mycket välbesökta Banvallen som är en ypperlig aktivitetsyta för olika sorters idrotter och vardagsmotion.

För 2018 avsätts 3,5 mnkr.

Evenemangsstaden Borås

Avser investeringar som gör att staden skall kunna vara attraktiv och fungera väl som arrangör av mästerskap och evenemang (till exempel U 20 EM). Här ingår bland annat mobila läktare och scener för utomhus- och inomhusaktiviteter. Inom detta konto avsätts 3,5 mnkr under 2018.

Lundby park

Avser utveckling av Lundby Park. Nämnden vill skapa framtidens mötesplats för actionsporter vid Lundby Park. Det ska vara den mest jämställda och trygga actionparken med den högsta tillgängligheten av alla actionparker i Sverige. Verksamheten söker kontinuerligt ekonomiskt stöd från externa samverkansparter för att lyckas med målsättningen. Vid varje tillfälle krävs dock 50 procent medfinansiering från Borås Stad. I budget 2018 avsätts 1,5 mnkr.

Stadsparksbadet

Avser renovering och tillbyggnad av Stadsparksbadet som fyllde 30 år under 2015. Det som kommer att åtgärdas är bland annat taket, entrén, omklädningsrum och bassänger. Den totala investeringsutgiften beräknas till 93,3 mnkr varav 63,2 mnkr avsätts under 2018. Stadsparksbadet är en av Borås viktigaste rekreationsanläggningar och förnyelseplaneringen skall utföras på ett sådant sätt att det möjliggör framtida utvecklingsmöjligheter för anläggningen.

Wi-fi till idrottsanläggningar

En plan för 2018-2019 har upprättats för att bättre kunna tillgodose föreningar och allmänhetens behov av uppkopplade arenor vid tävlingar och evenemang. För 2018 prioriteras Boråshallen, Ishallen samt Ryavallen. I budget 2018 avsätts 0,65 mnkr för detta.

Sven Ericsonvallen

Avser ombyggnad av omklädningsrum och café. För projektet avsätts sammanlagt 13,0 mnkr varav 6,0 mnkr under 2018.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.	4	2	3	3	3
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	5,4		6,5	6,5	5
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	5,2		6	12	8
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	36		50	45	65

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Borås Arena			
Antalet utnyttjade timmar på konstgräset Huvudarenan	1 600	1 500	1 500
Antalet utnyttjade timmar på konstgräset Arena 2	882	1 300	1 300
Simhallar			
Antal besökare Stadsparksbadet	236 403	260 000	50 000
Antal besökare Borås Simarena	161 679	150 000	180 000
Antal besökare Sandaredsbadet	57 225	65 000	85 000
Antal besökare Dalsjöbadet	37 006	35 000	47 000
Antal besökare Alidebergsbadet	39 644	45 000	30 000
Lundby Park			
Antal köpta årskort på Skatehallen		65	50
Antal föreningsaktiviteter		50	50
Andel besökare som är flickor/kvinnor, %			50
Fritidsgårdsverksamhet			
Antal fritidsgårdar	17	17	17
Öppethållande timmar per vecka		164	380
Antal besökare som är flickor/kvinnor, %			185
Mötesplatser			
Öppethållande timmar per vecka			185
Öppethållande dagar per vecka			5
Antal besökare som är flickor/kvinnor, %			50
Brygghuset			
Öppethållande timmar per vecka			36
Antal besökare som är flickor/kvinnor, %			50

Fritids- och folkhälso-nämnden

Föreningsbidrag

EKONOMISKT SAMMANDRAG tkr

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter	52	45	45
Kostnader	-39 611	-40 245	-41 445
Nettokostnader	-39 559	-40 200	-41 400
Kommunbidrag	39 550	40 200	41 400
Resultat	-9	0	0
Ackumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Kommunen lämnar bidrag enligt av fullmäktige fastställda regler till ungdoms-, invandrar- och pensionärsföreningar samt till sociala föreningar och föreningar för människor med funktionsnedsättningar. Huvudsyftet med bidragen är att stimulera ett brett fritidsutbud, som tillgodoser olika intressen.

Bidrag till ungdomsverksamhet utgår i form av grundbidrag, lokalbidrag och verksamhetsbidrag. Syftet med bidragen är att

- stödja ungdomsverksamhet i åldern 6-20 år
- stimulera aktiviteter
- lämna stöd till föreningarnas egna anläggningar och lokaler genom driftbidrag och anläggningsbidrag.

Anläggningslån lämnas för att ekonomiskt stödja anordnandet av fritidsanläggningar, ungdomslokaler eller andra lokaler som kommunen bedömer som angelägna. Lån utgår med maximalt 40 % av kostnaden. Lånen är ränte- och amorteringsfria i 30 år, varefter de avskrivs. Beslut fattas av fullmäktige för varje enskilt lån. Under 2017 ändrades kommunens redovisningsprinciper så att lånen numera kostnadsförs i sin helhet när föreningen får lånet utbetalat.

Ekonomiska förutsättningar

Totalt beräknas kommunbidraget för föreningsbidragen till 41,4 mnkr. Då kostnaderna inom föreningsbidragen nästan uteslutande styrs av de regler fullmäktige fastställt, brukar eventuella budgetavvikelser regleras i nästkommande bokslut. Kommunbidraget har ökat med 0,4 mnkr för kostnader i samband med nämndens åtagande inom ”Överenskommelsen” vars syfte är att öka samverkan mellan Borås Stad och de idéburna organisationerna. Kostnaderna för Kamratföreningen I 15’s lokal för museiverksamhet flyttas till Kulturnämnden som erhåller ett ökat Kommunbidrag på 250 tkr för detta.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Nämndens arbete med säker och trygg förening är prioriterat även under 2018. Verksamheten skall under året aktivt verka för att fler föreningar i Borås ska certifiera sig.

En översyn av det befintliga föreningsstödet skall göras under 2018. Målet är att anpassa och ”modernisera” föreningsstödet till nya utmaningar i samhället.

I strävan att få riktigt bra underlag för beslut fortsätter föreningsenheten med införandet av digital närvarorapportering. Möjligheten till uppföljning och statistik ökar med denna typ av redovisning. Målet är att samtliga barn/ungdomsföreningar under 2015 lämnar en digital närvarorapport.

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Ungdomsföreningar			
Bidragsberättigade medlemmar	20 623	20 000	20 600
Bidragsberättigade föreningar	160	165	165
Antalet aktiviteter	65 559	65 000	65 000
Invandrarföreningar			
Bidragsberättigade medlemmar	4 553	4 200	4 500
Antalet aktiviteter	2 931	2 500	3 200
Föreningar för funktionshindrade			
Antal medlemmar	4 214	4 200	4 200
Antal aktiviteter		2 500	2 500
Pensionärsföreningar			
Antalet medlemmar	10 123	10 500	10 200
Säker och trygghetscertifierade föreningar			
Andel föreningar som är certifierade, %		28	40
Överenskommelsen			
Antal anslutna föreningar/organisationer			85
Antal upprättade avtal/IOP			5

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG tkr

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter	38 831	38 185	41 263
Kostnader	-60 429	-61 035	-64 663
Nettokostnader	-21 598	-22 850	-23 400
Kommunbidrag	23 900	22 850	23 400
Resultat	2 302	0	0
Ackumulerat resultat	18 698	18 698	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Samhällsbyggnadsnämnden har som huvuduppgift att utöva inflytande över hur kommunens områden planeras och bebyggs. Nämnden är myndighet för plan- och bygglovsärenden samt tillsynsmyndighet för byggnadsverksamheten. Samhällsbyggnadsnämnden ska verka för en långsiktigt god boende-, arbets- och livsmiljö för kommunens invånare samt verka för att Plan- och bygglagens och Miljöbalkens intentioner beträffande hushållande med naturresurser, arkitektonisk kvalitet och estetik i bebyggelse och miljö uppfylls. Nämnden svarar också för kommunens samlade kartproduktion och lantmäteriverksamhet samt den övergripande verksamheten med datorbaserade geografiska informationssystem.

Samhällsbyggnadsnämnden har fr o m 2017 ett särskilt samarbetsuppdrag avseende samhällsbyggnadsprocessen. Samarbetsuppdraget syftar till att stärka helhetssynen och få nämnder och styrelser att tydligare se sin del i helheten. Samverkan och samarbete ska bidra till ökad måluppfyllelse med utgångspunkt i vad som är ”det bästa” för kommuninvånaren. Samarbetsuppdraget är ett sätt att tydliggöra ansvar och befogenheter i frågor som har gemensam karaktär. Det övergripande målet för samarbetsuppdraget har varit att skapa en gemensam målbild kopplat till samhällsbyggnadsprocessen med ett strategiskt fokus i ett 5 till 10-årsperspektiv.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Samhällsbyggnadsnämnden budgeteras till 23,4 mnkr. Kommunbidraget har höjts med 0,55 mnkr jämfört med förra året. Inom denna ram har nämnden en viktig uppgift att förbereda för en god infrastruktur, skapa förutsättningar för en industriell utbyggnad, kommunal service samt en attraktiv boendemiljö. Det är också avgörande att Samhällsbyggnadsnämnden prioriterar resurserna så att man ligger långt framme i detaljplaneprocessen och är beredd på snabba insatser inom sitt område. Ny teknik och ett professionellt arbetssätt skall medverka till att ta fram underlag för etablering och tillväxt i Borås.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Samhällsbyggnadsnämnden arbetar utifrån förutsättningen att byggkonjunkturen är fortsatt god på nationell nivå. Ambitionen är att ta fram detaljplaner som möjliggör 1 100 nya bostäder.

Under 2018 skall ytterligare fokus läggas på förbättring och utveckling av bygglovsprocessen i syfte att hålla god kundservice och kortare handläggningstider utan att ge avkall på kvalitet och säkerhet i besluten.

Under 2018 fokuserar nämnden på arbetet med att effektivisera handläggningen inom myndighetsutövningen samtidigt som hög rättssäkerhet, effektivitet, tillgänglighet och kvalitet säkerställs.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Nya uppdrag 2018

Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att slutföra uppdraget med att ta fram lämpliga platser för stadsodling

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.	2	2	2	3	3
Andel av ansökningarna om bygglov med fullständiga handlingar som fått beslut senast 8 veckor efter ansökan, %.	75	78	100	80	100
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	5,9		5,5	5,5	5,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	1,7		1	2	1
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	46,8		48	48	50

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Bygglov			
Bygglov, förhandsbesked	862	900	900
Ingripandeärenden	68	80	80
Beslut om kontrollplan, kvalitetsansvar m m	750	450	600
Obligatorisk ventilationskontroll (OVK)	598	500	500
Slutbesked	1 414	1 000	1 200
Detaljplanering			
Programsamråd	0	2	2
Samråd standard planförfarande	17	17	15
Granskning standard förfarande	9	15	14
Plan med standard förfarande antas/godkänns	9	18	18
Planbesked, utfärdande			20
Geodata			
Mätningsuppdrag	35	100	35
Utstakningar / lägeskontroll	196	230	230
Nybyggnadskartor	170	180	180
Bygglovskartor	165	180	180
Enkla bygglovskartor	203	200	200
Uppbyggnad kartdatabasen (antal ha)	41 000	40 000	40 000
Ajourhållning kartdatabasen (antal ha)	1 495	1 500	1 600

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Kartuppdrag övriga special (antal ha)	50	50	50
Lantmäteri			
Avslutade förrättningar (fastighetsbildning)	127	120	130
Ärendebalans 31/12 resp år	91	95	90
Nybildade fastigheter	82	90	90
Markerade gränspunkter	527	600	550
Berörda befintliga fastigheter	547	400	550
Berörda befintliga rättigheter	226	200	200
Fastighetsrättsliga uppdrag m m	93	70	100
Övriga registreringsåtgärder	1 460	500	1 000
Nya/ändrade gatu- och kvartersnamn	1	10	10
Nya/ändrade adresser	143	200	300

TEKNISKA NÄMNDEN

Väghållning, skog, parker m m

Ekonomiskt sammandrag			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter	91 254	75 906	78 229
Kostnader	-239 919	-212 506	-219 129
Nettokostnader	-148 665	-136 600	-140 900
Kommunbidrag	148 965	136 600	140 900
Resultat	300	0	0
Ackumulerat resultat	17 217	17 217	-
Nettoinvesteringar	-45 333	-43 000	-71 500

Nämndens uppgift

Tekniska nämndens huvudarbetsuppgifter är att handlägga alla frågor rörande kommunens:

- gator, vägar, broar och parker i den mån det inte ankommer på annan samt iordningsställd allmänplatsmark inom detaljplanelagt område samt oexploaterad mark där kommunen är markägare, (anläggning, drift, underhåll, renhållning, utformning och utsmyckning samt ianspråktagande).
- förvaltning av kommunens innehav av skog samt frågor om jakt och fiske.

Vidare åligger det Tekniska nämnden att handlägga alla frågor rörande:

- parkering på allmän plats enligt 1 § Allmänna ordningsstadgan, parkeringsövervakning, bekvämlighetsinrättningar, trafikplanering som på detaljnivå är kopplat till utförandeåtgärder, framtagande av trafiknätsanalyser och planer för gång- och cykelvägar (GC-planer), ansvar för genomförandet av åtgärder som syftar till beteendeförändringar s.k. Mobility Management, upplåtelse av allmän platsmark, flaggning och dekorering av allmänna platser samt drift av flygfält.
- skadeståndsärenden, dispenser och tillstånd erforderliga för Tekniska nämndens verksamhet.
- belysning av allmän plats, gator, vägar, torg och parker.
- kommunens underhåll av och bidrag till enskilda vägar samt frågor rörande vägsamfälligheter och liknande sammanslutningar.
- beredning av avgifter för gatukostnad.
- i samråd med Kommunstyrelsen företräda kommunen i väg- och trafikfrågor i förhållande till Trafikverket och Länsstyrelsen.
- i den mån nämndens verksamhet berörs avge förslag och yttrande i ärenden rörande kommunens planläggning och fastighetsbildning.
- skötsel av Borås Stads naturreservat.
- främjande av friluftsverksamheten i kommunen och tillgodose allmänhetens behov av rekreationsområden och möjlighet till friluftsliv.
- kalkning av sjöar och våtmarker.
- ansvar och arbetsuppgifter för anvisade anställda inom Tekniska nämndens verksamhet.
- skötsel av Borås Stads lekplatser.
- inom nämndens ansvarsområde se till att framställan och rekvisitioner görs för att erhålla stats- och andra bidrag samt på Borås Stads vägnar ta emot beviljade bidrag.

- vattendrag, underhåll och rensning.
- tekniska nämnden fullgör också kommunens trafikuppgifter enligt lagen om nämnder för vissa trafikfrågor.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget budgeteras till 140,9 mnkr för 2018. Kommunbidraget har höjts med 1,5 mnkr för ökade skötselytor och försköning av staden inom nämndens hela verksamhetsområde.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Arbetet med trygghetsskapande åtgärder efter gång- och cykelstråk ska fortsätta, särskilt runt förskolor, skolor och äldreboenden. Detta görs efter samråd med andra berörda nämnder.

Cyklister ska ses som en egen grupp vid all planering, inte sammanblandas med vare sig gående eller bilister. Vid till exempel nyinvestering och ombyggnad ska gående och cyklister tydligt separeras. Gemensamma gång- och cykelbanor/vägar utan åtskillnad av dessa två trafikslag bör inte förekomma. Denna inriktning ska även framgå av framtida cykelstrategier och cykelplaner.

Även kransorterna kring Borås har stort behov av bättre infrastruktur för gående och cyklister vid till exempel skolor och utmed genomfartsleder. Där är det ofta Trafikverket som är väghållare. Tekniska nämnden ska verka för att Trafikverket åtgärdar de problem som invånare i serviceorterna upplever med brister i gång- och cykelinfrastrukturen."

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat att klotter ska saneras inom 24 timmar. Detta kräver att arbetet organiseras och samordnas mellan stadens samtliga förvaltningar och bolag genom gemensamt nyttjande av kommunens felanmälansystem.

Det långsiktiga målet är att alla lekplatser som nämnden ansvarar för skall vara tillgänglighetsanpassade.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Nya uppdrag 2018

Trygghetsskapande slyröjning ska utökas. Tekniska nämnden får i uppdrag att tillhandahålla skogslag för att röja i samverkan med Arbetslivsnämnden och Fritids- och folkhälsonämnden.

Elparkeringsplatser ska finnas även på gatumark.

Tekniska nämnden uppdras att förbättra belysningen och öka tillgängligheten i Östermalmsparken.

Tekniska nämnden får i uppdrag att under 2018 ta fram en åtgärdsplan för trygghetsskapande åtgärder i parker, gångstråk och gångtunnlar.

Investeringar

Beläggningsunderhåll

Förändrad redovisningsmetod för beläggningsunderhåll innebär att beläggningsunderhållet betraktas som investering och skrivs av under en längre period i stället för att som tidigare kostnadsförs direkt som driftkostnad. För 2018 avsätts 8,5 mnkr i investeringsbudgeten. Kvar på driften finns 1,6 mnkr för reparationer och akut asfaltunderhåll vilket innebär en total nivå för beläggningsunderhållet på 10,1 mnkr.

Attraktiv stad

För den fortsatta förnyelsen av stadskärnan finns ett behov av att hitta en samsyn bland de aktörer som finns inom centrum, samt att upprätta ett program för den fortsatta utvecklingen av stadscentrum. Upprustningen av centrumkärnan är uppskattad. Genom ett gott samarbete med fastighetsägarna har stora förändringar åstadkommits på kort tid. Närmast är intresset störst att förändra Lilla Brogatan vilket planeras att utföras under 2018. Inom de närmaste åren finns upprustningsbehov för Västerbrogatan och Torggatan i samband med ny detaljplan för kvarteret Eko 10 (gamla postenhuset) och Hallbergsplatsen när kvarteret Pallas är färdigt. För projekten avsätts årligen 3,0 mnkr. Anslaget är tillfälligt höjt till 4,5 mnkr för 2018 med anledning av Västerlånggatan stora investering.

Diverse mindre gatu- och broarbeten

Projektet avser ombyggnads- och nyanläggningsarbeten för gator och broar som ur investeringssynpunkt är av mindre omfattning. Genom att årligen avsätta en summa kan administrativa tids- och kostnadsbesparingar erhållas genom att undvika ett förfarande där Kommunfullmäktige- eller Kommunstyrelsebeslut skall inväntas

för varje enskilt projekt. Anslaget för 2018 är 13,5 mnkr. Om en enskild insats ett år gör att anslaget överskrids så avräknas detta nästa års volym. Anslaget för 2018 är tillfälligt höjt för att finansiera redan tidigare utförd uppsättning av Pollare. Här ingår också cirkulationsplats Symfonigatan/Orkestervägen med 4,0 mnkr som beslutats inom ramen för Byggbonusen

Program för tillgänglighet

Kommunens nu gällande handikappolitiska program för tillgänglighet, delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning utgår från tillämpliga delar av FN:s standardregler om delaktighet och jämlikhet för människor med funktionshinder. En prioriterad åtgärd är att förbättra gångbanesystemets ytor genom justering och ny beläggning. Även tillgänglighetsanpassning av lekplatser kan ingå. För projekten avsätts 1,0 mnkr årligen.

Gång- och cykelvägar

Utbyggnad av gång- och cykelvägar syftar i första hand till att skapa trafiksäkra förbindelser för de oskyddade trafikanterna. Strävan är att få genomgående GC-stråk av hög standard, och nätets nav – ihopbindande av cykelstråk genom centrum – måste prioriteras högt. Föreslagna åtgärder innebär att framkomlighet och säkerhet för cyklister kommer att öka utmed de ombyggda sträckorna. Utbyggnaden innebär också förutsättningar för att fler ska välja cykeln som transportmedel. Anslaget för 2018 är 14,5 mnkr. Här ingår utbyggnad av GC-vägarna på Regementsgatan, Kyrkvägen och Gässlösavägen/ Kärrgatan med sammalagt 7,5 mnkr som beslutats inom ramen för Byggbonusen. I det totala anslaget för GC-vägar ingår även att gångväg och cykelväg längs Viaredsvägen (Bussgatan-Ryssnäs/Segloravägen) ska byggas och byggandet bör kunna påbörjas under 2018 och färdigställas senast 2019. Även gång- och cykelvägar där Trafikverket är väghållare kan bli aktuella. Kommunen är beredd att bidra till finansieringen om detta är angeläget och innebär en tidsmässig framflyttning.

Reinvestering av gatubelysning

I avvaktan på att en överenskommelse träffas mellan Sveriges kommuner och landsting och Trafikverket om verkets övertagande av kommunal belysning på statliga vägar erfordras viss reinvestering. Investeringsutrymmet avser reinvestering i större anläggningar som vid röt- eller rostskadebesiktning har visat sig vara till stor del utdömda för fortsatt drift. Även utbyte av belysningskablar i centrala staden omfattas av investeringsutrymmet. För 2018 avsätts 1,0 mnkr.

Energi och miljöeffektivisering av gatubelysning

Utvecklingen går fort både vad det gäller energieffektivitet och teknik. Dimring nattetid är idag standard och närvarostyrning som tillval börjar bli vanligt. Detta understryker ytterligare behovet av att successivt byta ut gammal belysning. Delar av belysningsanläggningen kommer kontinuerligt att bestå av senaste tekniken och vi kan vara med att driva utvecklingen av energieffektiv och driftsäker belysning framåt. Då det finns tillgängliga medel avsätts inga ytterligare under 2018.

Ny kollektivtrafik (stadstrafiken)

I takt med att förbättringar görs för kollektivtrafiken krävs infrastrukturåtgärder i form av investeringar. Initiativet kommer oftast från Västtrafik. . Reinvestering i markvärmeanläggningen på Sven Ericsonsplatsen, fortsatt utbyggnad av busshållplatser och ytterligare åtgärder finns upptagna inom projektet. Målet är att få en snabbare kollektivtrafik med fler turer vilket ger möjlighet till ökat resande För åtgärderna avsätts 2,0 mnkr under 2018.

Borås flygplats

Borås flygplatsförening har tagit fram en framtidsplan för Borås flygplats. Under de kommande åren är det aktuellt att utföra ett antal åtgärder på flygfältet såsom uppsättning av staket/avspärrning runt hela flygplatsen, röjning för hinderfrihet och komplettering av dränering. För 2018 avsätts 0,5 mnkr.

Upprustning av centrummiljöer

Ursprungligen var investeringsmedlen avsedda för upprustningsåtgärder i tätorterna utanför centralorten. Senare utökades möjligheten att även använda medel till åtgärder i stadsdelcentra i centralorten. Hittills har centrumupprustningsåtgärder gjorts i Sandared, Viskafors, Fristad, Sjöbo torg, Dalsjöfors centrum och Trandareds torg. Utanför centralorten kvarstår behov av centrumupprustning i Sandared och Sjömarken. Därefter kommer centrummiljöer i de mindre tätorterna att prioriteras. I centralorten finns behov av upprustning av Brämhults torg. För genomförande av åtgärder inom projektet avsätts 2,0 mnkr under 2018. Anslaget är höjt med 1,0 mnkr för att även tillgodose de behov som finns på Sjöbo och Norrby.

Promenadstråk längs Viskan

Eftersom staden en gång byggdes längs Viskan så ligger idag flera viktiga målpunkter på bekvämt avstånd från ån. Ett gångstråk längs med vattendraget skulle inte bara synliggöra Viskan utan även fungera som en attraktiv väg för många boråsare och besökare. Ett fungerande gångstråk längs vattnet kan också ligga till grund för rekreation och upplevelser. För projektet avsätts 3,0 mnkr under 2018.

Ny Nybro och gångstråk Resecentrum-Kongresshus/Högskola

Befintlig Nybro över Viskan har fel riktning med hänsyn till att cityringen och korsningen med Västerlånggatan är otydlig till sin funktion. Genom att bygga en ny bro kan brons riktning mot Yxhammarsgatan förbättra framkomligheten på cityringen som också ger bättre förutsättningar för kollektivtrafiken att trafikera den mest robusta leden i city. För projektet avsätts 9,0 mnkr under 2018 för gångstråket och samtidigt ges Tekniska nämnden beviljande att starta projektering av själva bron.

Grönområdesplanen

Projektet avser genomförande av de åtgärder som omfattas av grönområdesplanen för Borås Stad. De åtgärder som föreslås i planen avser bland annat att förstärka grönområden till mer sammanhängande stråk samt att tillskapa nya områden ingående i grönstrukturen inom Borås stad. För 2018 avsätts 1,0 mnkr.

Lekplatser

Tekniska nämnden förvaltar 162 lekplatser inom kommunen. En del av lekplatserna är slitna och uppfyller ej längre säkerhetskraven. För säkerheten på lekplatser gäller idag särskilda normer. Lekplatserna skall besiktigas en gång om året och skall dessutom ha kontinuerlig tillsyn. De lekplatser som ej klarar kraven måste, om renovering ej sker, rivas. För upprustning och renovering av lekplatser avsätts 5,0 mnkr under 2018. Investeringsutrymmet avser lekplatser i hela kommunen. Tekniska nämnden bör inom budgetutrymmet anlägga minst en ny lekplats per år. De nya lekplatserna ska ha en geografiskt jämn spridning över hela kommunen.

Diverse mindre parkinvesteringar

Åtgärder inom parkverksamheten som nämnden förfogar över. Kan bland annat avse utbyte av träd, upprustning av trappor och renovering av parkvägar. För ändamålet avsätts årligen 1,5 mnkr.

Trygghetsåtgärder, belysning och grönstruktur.

Projektet syftar till att öka känslan av trygghet genom att beskära mörka buskage och belysa stadens parker och andra mörka grönområden bättre. Även befintlig belysning ska ses över och eventuellt bytas ut till mer energieffektiva alternativ. För projektet avsätts 1,5 mnkr under 2018.

Smarta papperskorgar

Efter en testperiod med bra resultat utökas projektet genom att köpa in fler smarta papperskorgar som gör Borås till en renare och snyggare stad. För projektet avsätts 3,0 mnkr under 2018.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.	1	0	1	1	1
Antal cyklister vid kommunens cykelbarometrar.	424 189	392 260	448 000	427 000	490 000
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	8,6		5	5	5
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	4,9		4	4	4
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	28,9		40	40	40

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Väghållning			
Kostnad kr per invånare och dag	1:61	1:48	1:49
Huvudgator, km	75	75	76
Kostnad kr per m²	46:59	40:28	41:28
-därav vinterväghållning	24:75	21:84	21:84
Lokalgator, km	233	228	238
Kostnad kr per m²	16:01	15:86	16:35
-därav vinterväghållning	5:84	5:66	5:54
Vägföreningsvägar, km	168	168	168
Kostnad kr per m²	9:69	8:57	8:34
Km enskilda vägar med statligt och kommunalt bidrag	407	470	450
Beläggningsunderhåll m²	86 459	81 000	81 000
belagd yta %	2,7	2,5	2,5
kostnad kr per m²	70:99	104:00	104:00
Trafikbelysning			
antal lampor	19 175	19 200	19 200
energiförbrukning MWh	7 329	7 220	7 250
Antal P-tillstånd för funktionshindrade	560	600	600
Utfärdade nyttokort	97	100	90
Boendeparkering, antal tillstånd	645	600	600
Parkverksamhet			
Planterade ytor total m²	69 324	72 524	69 300
-därav perenner m²	4 315	3 142	3 365
Kulturparker m²	1 540 169	1 506 827	1 540 000

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
kr/m²	7:64	7:35	7:48
Naturparker m²	8 531 910	8 493 772	8 531 910
Genomsnitt kr per m²	0:15	0:14	0:15
Total parkareal ha	1 007	1 004	1 007
kr per m²	2:37	2:37	2:40
Parkkostnad kr per invånare	220	220	221
Parkyta m² per invånare	93	93	92
Lekplatser antal	165	164	160
Skogsverksamhet			
Produktiv skogsmark, ha	9 500	9 500	9 500
- avsatt till naturvård, ha	2 500	2 500	2 500
- avsatt till naturreservat, ha	1 200	900	950
Avverkning totalt m³ fub	39 100	43 100	43 100
Flisad volym m³ s	11 000	10 000	10 000
Arbetsmarknadsåtgärder			
Antal personer i arbetsmarknadsåtgärder	52	65	65
Antal dagsverken	8 879	12 275	12 235

Persontransporter

EKONOMISKT SAMMANDRAG			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter	10 266	9 050	10 811
Kostnader	-75 572	-73 250	-77 361
Nettokostnader	-65 306	-64 200	-66 550
Kommunbidrag	61 650	64 200	66 550
Resultat	-3 656	0	0
Ackumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Verksamheten Persontransporter skall handlägga alla frågor rörande kommunens:

- samordning av samhällsbetalda persontransporter inom kommunen som färdtjänst, resor till och från daglig verksamhet.
- planering och samordning av skolskjutsar för Borås Stad.
- uppgifter enligt lag om färdtjänst och lag om riksfärdtjänst.

Verksamhetens ansvarsområden är

- färdtjänst
- transporter till och från daglig verksamhet
- särskoleskjutsar
- planering av skolskjutsresor för hela Borås Stad
- beställningscentral för färdtjänst
- trafiksäkerhetsfrågor kring transporter
- upphandling av persontransporter
- bilpool för kommunanställda

Ekonomiska förutsättningar

Nettokostnaderna budgeteras till 66,6 mnkr för 2018 vilket ger ett ökat kostnadsutrymme med 3,7 % jämfört med budget 2017. Kommunbidraget höjdes redan i samband med beslutet om ramar för 2018 med 1,0 mnkr på grund av befarat underskott för verksamheten under 2017.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Färdtjänst är kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning och skall ha en hög tillgänglighet och service. Beställningscentralen skall tillgodose behoven genom att ha öppet stora delar av dygnet. Tillgången på fordon skall vara anpassad till efterfrågan under dagen. Egenavgiften skall normalt motsvara den som tas ut i den ordinarie kollektivtrafiken. Vid resa utanför kommunen ansöker man om Riksfärdtjänst. Vid val av färdalternativ skall alltid det mest kostnadseffektiva färdsättet användas. Det är krav på att miljöfordon skall användas för färdtjänsttransporter med personbil. För att underlätta för färdtjänstkunderna ska möjligheten att själv boka sin resa via Internet erbjudas.

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Färdtjänst			
Antal tillstånd			
- totalt	4 427	4 500	4 500
- kvinnor	2 931	3 000	3 000
- män	1 496	1 500	1 500
Antal tillstånd/1 000 invånare			
- Borås	41	41	41
- Västra Götaland	34		
- Riket	32		
Antal tillstånd under 65 år	880	850	850
Antal resor	319 217	320 000	320 000
Kostnad per resa, kr	178	172	180
Särskoleskjutsar			
Antal fordon	9	10	10
- därav fordon med alkolås	9	10	10
Bilpool			
Antal fordon	40	40	40
- därav miljöfordon	40	40	40

MILJÖ- OCH KONSUMENTNÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG tkr

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter	12 916	18 854	19 081
Kostnader	-34 851	-41 804	-41 881
Nettokostnader	-21 935	-22 950	-22 800
Kommunbidrag	22 250	22 950	22 800
Resultat	315	0	0
Ackumulerat resultat	-823	-823	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Miljö- och konsumentnämnden har till huvuduppgift att ansvara för kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden ansvarar även för kommunens budget- och skuldrådgivning samt konsumentrådgivning.

Nämnden har också speciella arbetsuppgifter inom följande områden:

- livsmedelslagstiftningen och foderlagstiftningen
- alkohollagen, tobakslagen, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel,
- strålskyddslagen, lagen om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel och lagen om sprängämnesprekursorer
- lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
- kommunala renhållningsordningen

Miljö- och konsumentnämnden ska svara för miljövården och naturvårdsfrågorna i kommunen i den mån det inte ankommer på annan. Nämnden ska följa utvecklingen i kommunen i miljö- och hälsoskyddshänseende och därvid utarbeta de förslag och bereda de ärenden som är påkallade eller ankommer på kommunen samt medverka i planering där frågor inom nämndens ansvarsområde berörs. Nämnden ska genom kontakter och samarbete med organisationer, nämnder, skolor och genom allmän information skapa ett ökat medvetande om och kunnande i vardagsekonomi och konsumentfrågor inom kommunen.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till Miljö- och konsumentnämnden budgeteras till 22,8 mnkr. I kommunbidraget ingår 200 tkr till naturvårdsfonden vars syfte är att medverka till ett progressivt naturvårdsarbete där en viktig del är att bevara det öppna odlingslandskapet. Fonden kan även ta emot externa bidrag från till exempel privatpersoner, företag och organisationer. Nämndens kommunbidrag har förstärkts inför 2018 med 1 500 tkr för att kunna uppnå avtalade inspektionsnivåer och med 550 tkr för att förbättra verksamhetens kvalitet och lönestruktur.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Taxorna inom nämndens ansvarsområde skall så långt som möjligt utformas så att kunderna betalar vad tjänsten kostar.

Borås Stads konsumentvägledning ska även arbeta med rådgivning om hållbar konsumtion.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Uppdraget att samordna Borås Stads arbete som Fairtrade City flyttas till Kommunstyrelsen.

Nya uppdrag 2018

—

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.	1	0	2	1	2
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	6,2		4,5	4,5	4
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	0,2		0	0	0
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	34,6		40	42	50

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Livsmedelskontroll			
Antal livsmedelsverksamheter	764	770	770
Antal inspektioner	863	800	800
Antal revisioner	94	100	100
Antal delegationsbeslut	359	200	200
Klagomål	53	50	50
Registrering	116	100	100
Miljötillsyn			
Antal delegationsbeslut	721	600	700
Antal inspektioner och personliga möten miljötillsyn	174	300	250
Antal inspektioner och personliga möten enskilda avlopp	202	150	200
Antal inspektioner och personliga möten hälsoskydd	37	50	50
Antal kundkontakter miljötillsyn	4 295	5 000	5 000
Antal kundkontakter enskilda avlopp	2 802	2 000	2 500
Antal kundkontakter hälsoskydd	1 581	1 500	1 500
Konsumenträttslig rådgivning			
Konsumentkontakter	2 391	3 000	3 000
Informationsaktiviteter.	45	100	100
Energi- och klimatrådgivning			
Rådgivningskontakter	428	300	300
Budget- och skuldrådgivning			
Klientkontakter	2 072	3 000	3 000
Förhandlingsärenden	489	490	490
Informationsaktiviteter	46	50	50

KULTURNÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter	28 905	35 211	33 990
Kostnader	-177 484	-182 211	-190 840
Nettokostnader	-140 738	-147 000	-156 850
Kommunbidrag	144 820	147 000	156 850
Resultat	-38	0	0
Ackumulerat resultat	1 200	1 200	-
Nettoinvesteringar	-7 747	-19 500	-69 038

Nämndens uppgift

Kulturnämndens verksamhet syftar till att göra Borås till en bra och attraktiv stad att leva i. En stad som ger alla invånare möjligheter till information, kunskap och upplevelser för att kunna ta aktiv del i den demokratiska processen och utvecklas som människa.

- kulturnämnden skall i detta syfte bedriva biblioteksverksamhet, musei- och utställningsverksamhet, teater, dans- och musikverksamhet inklusive kulturskola, filmverksamhet och annan kulturell verksamhet.
- kulturnämnden skall slå vakt om kulturarvet och kulturmiljön och stimulera intresset för lokalhistoria och lokalhistorisk forskning. Den kultur- och bildningsverksamhet som bedrivs av föreningar och organisationer ska stödjas och stimuleras.
- möjligheter till eget skapande och aktiv delaktighet, lokal förankring och prioritering av barn och ungdomar samt särskilda insatser för att tillgodose funktionsnedsatta och grupper med annat modersmål, ska vara ledstjärnor i kommunens kulturarbete
- barn och ungdomar skall fritt kunna vara med i det kulturella och konstnärliga livet genom att tidigt få ett brett och för deras ålder anpassat kulturutbud med stöd av engagerade vuxna, få utöva kultur på fritiden och få sin röst hörd och tillvaratagen.
- kulturnämndens verksamhet skall utgå från ett mångkulturellt perspektiv och ett jämställt utbud och utövande.

Ekonomiska förutsättningar

Kulturnämndens verksamhet budgeteras till 156,8 mnkr för 2018. Nämndens kommunbidrag har allmänt förstärkts med 0,5 mnkr avseende närbiblioteken och med 0,5 mnkr för utökad danssatsning tillsammans med Regionteater Väst. De nya verksamheterna ”Mötesplats Hässleholmen” och ”Kulturskolan Simonsland” ges utökade Kommunbidrag för del av uppstartsåret 2018 med 1,5 mnkr respektive 2,2 mnkr. Studieförbunden skall ges möjlighet att genomföra aktiviteter i och kring stadsdelsträffpunkterna. Nämnden erhåller ett utökat Kommunbidrag med 0,5 mnkr för detta. För att kunna rekrytera och behålla personal utökas Kommunbidraget med 0,6 mnkr och med 0,25 mnkr då bidragsgivningen till kamratföreningen I 15:s vänners lokal överförs från Fritids- och folkhälsonämnden. Kulturnämnden tillförs 0,3 mnkr för att kunna erbjuda eleverna i Kulturskolan ett avgiftsfritt första år.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Grundskolenämnden ska se till att samtliga 7-9 skolor har samarbete med Kulturnämnden om bland annat skolbibliotek och kulturskola.

Kulturnämnden ansvarar fr. o. m 2018 för hyresbidraget till Kamratföreningen I 15:s vänner.

Kulturen och förskolan skall söka vägar för att tillsammans med BVC och familjecentraler använda sig av hembesök för att tidigt få kontakt med föräldrar och tidigt ge barn en första kontakt med böcker.

Första året för barn som fortsätter i Kulturskolan efter KUL-året ska vara kostnadsfritt.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Nya uppdrag 2018

Kulturnämnden ska ta fram ett regelverk som gör det möjligt för studieförbund att söka bidrag för att genomföra aktiviteter i och kring stadsdelsträffpunkterna, för ökad integration. Totalt tillgängligt bidragsbelopp är 500 tkr. Kulturnämnden får i uppdrag att samverka med Västra

Götalandsregionen angående lokaler inom kulturens område

Ramnaparken och dess kulturhistoriska byggnader bör bli en större attraktion i Borås. En strategisk flerårsplan med utvecklingsåtgärder ska tas fram

Investeringar

Inventarier och div. mindre investeringar

Ett årligt anslag avsätts i investeringsbudgeten för inköp av inventarier och andra diverse mindre investeringar. För 2018 finns 500 tkr tillgängligt.

Konstnärlig gestaltning och textilkonst

Ett årligt anslag på 3 000 tkr avsätts i investeringsbudgeten för konstnärlig gestaltning, textilkonst och inköp av konst till konstmuseet.

Skulpturbiennal 2018

Under 2018 genomförs åter en skulpturbiennal i Borås. För planering och genomförande avsätts 1 000 tkr under 2018.

Scenteknik Stadsteatern

För utbyte och förnyelse av Stadsteaterns uttjänta scenteknik från 1975 avsätts sammantaget 72 000 tkr varav 56 238 tkr under 2018.

Meröppet bibliotek

Att göra biblioteken tillgängliga för boråsare även när det inte finns bibliotekspersonal på plats är ett sätt att utnyttja resurser som redan finns i lokal, medier, studieplatser, wifi, datorer med mera. Ett första meröppet bibliotek troligtvis i Dalsjöfors kommer att genomföras. För ändamålet avsätts 300 tkr.

Kulturskolan på Simonsland

Avser inventarier i de nya lokalerna för Kulturskolan på Simonsland. Totalt avsätts 7 000 tkr

Kulturskolan på Mötesplats Hässleholmen

Avser inventarier i de nya lokalerna för Kulturskolan på Mötesplats Hässlehoimen. Totalt avsätts 1 000 tkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.	1	0	1	1	1
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	4,2		4	4	3,5
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	6,3		6	6	6
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	36,1		45	45	45

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Biblioteksverksamhet			
Antal medialån Biblioteken i Borås		1 000 000	1 000 000
Antal besökare Biblioteken i Borås		500 000	500 000
Antal folkbibliotek		12	12
Öppethållande timmar per vecka folkbibliotek		427	427
Museiverksamhet och kulturminnesvård			
Antal besökare Borås Museum	31 572	20 000	20 000
Antal besökare Textilmuseet	50 423	55 000	55 000
Konst och utställningsverksamhet			
Antal besökare Konstmuseet	18 820	20 000	20 000
Teaterverksamhet			
Antal besökare Stadsteatern	24 532	22 500	11 000
Kulturskola			
Antal elever	5 190	5 250	5 500
Borås Bio (Röda Kvarn)			
Antal besökare	12 093	11 500	11 500
Övrigt			
Antal besökare Kulturhuset			330 000
Andel kulturaktiviteter för barn och unga, %	52	50	50

GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG tkr

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter	215 478	238 514	233 274
Kostnader	-712 387	-730 727	-742 624
Nettokostnader	-496 909	-495 880	-509 350
Kommunbidrag	506 800	495 880	509 350
Resultat	9 891	0	0
Ackumulerat resultat	17 028	17 028	-
Nettoinvesteringar	-33 535	-45 360	-54 219

Nämndens uppgift

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar i enlighet med skollagen för den del av kommunens utbildning inom skolväsendet som omfattar skolformerna gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning (grundläggande och gymnasial nivå), särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare samt inom yrkeshögskolan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom elevhälsan i gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens ram för 2018 är 509,35 mnkr.

Antalet i aktuell skolåldersgrupp förväntas öka med 2,45 %. Gymnasieskolans ram justeras med 75 % av förändring av antalet elever. Nämnden tillförs 1,5 mnkr för den fortsatta utvecklingen av stödverksamheten för elever med autismspektrumtillstånd samt 2,5 mnkr för att erbjuda skolkort inom kollektivtrafiken till samtliga gymnasieelever fr om ht 2018. Nämnden tillförs även 1 mnkr för att för att bibehålla och rekrytera personal.

För 2015 avsattes för gymnasieskolan 5 mnkr per år, i fyra år, för ett särskilt Skollyft. För 2018 ingår dessa medel i ramen.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Arbetslivsnämnden ska i samverkan med Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Förskolenämnden starta verksamheten ”Mammor i arbete” som ska hjälpa utrikesfödda kvinnor som står långt från arbete att kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska starta en serviceassistentutbildning inom Särvux. Förskolenämnden, Vård- och äldrenämnden och Grundskolenämnden ska inventera och rapportera till Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden möjligheten att anställa de serviceassistentutbildade personerna.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Gymnasieskolan i Borås är avgiftsfri.

Nya uppdrag 2018

Elever i grund- och gymnasieskolan ska erbjudas möjlighet till ledighet för att fira de stora högtidsdagarna i den religion man bekänner sig till. Berörda nämnder ska ta fram gemensamma regler när det gäller ledighet vid stora religiösa högtider. Inriktningen ska vara att ledighet beviljas vid sådana tillfällen upp till några gånger per läsår.

Gymnasieelever på vård- och omsorgsprogrammet ska erbjudas hjälp att ta körkort. Under 2018 ska ett första steg

tas genom att eleverna erbjuds stöd med den teoretiska delen av körkortsutbildningen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska utreda möjligheten att starta en profil inom spelutveckling på teknikprogrammet.

Skolkort inom kollektivtrafiken ska erbjudas samtliga gymnasieelever från och med hösten 2018.

Investeringar

Viskastrandsgymnasiet ombyggnation. Lokalerna behöver optimeras för att tillskapa konferensrum, studieplatser, lokaler för lärlingsutbildningar, dessutom behöver köket anpassas för ökad tillagningskapacitet. Kommunstyrelsen har avsatt 24 mnkr varav 16,8 mnkr 2018. Ombyggnaden beräknas vara klar 2018.

Sven Eriksonsgymnasiet ombyggnation. Anpassning av lokaler för framförallt teknikprogrammet. Torget är en ny verksamhet för ungdomar inom autismspektraltillstånd som bedrivs på skolan. Behovet är större än väntat och ombyggnationer behöver göras för att kunna ta emot den växande elevgruppen. Kommunstyrelsen har avsatt 36,5 mnkr varav 33,4 mnkr 2018. Ombyggnaden beräknas vara klar 2018.

Till inventarier i samband med ombyggnad av Sven Eriksongymnasiet och Viskastrandsgymnasiet avsätts 4 mnkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.	0	0	0	0	1
Andel elever som känner sig trygga i gymnasieskolan, %.	94,8	96,3	97	100	100
Andel elever med högskoleförberedande respektive yrkesexamen.		89,2	92	92	94
Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.	27,9	33,6	45	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	4,3		4	4	4
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	20,4		20	20	20
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	46,6		50	50	50

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Gymnasieskola			
Totalt antal elever i Borås skolor	4 311	4 406	4 677
Antal elever hos extern utbildningsanordnare	481	500	549
Antal elever från andra kommuner	1 190	1 071	1 046
Kostnad kr per elev	101 117	95 896	88 932
Gymnasiesärskola			
Totalt antal elever i Borås skolor	96	95	110
Antal elever från andra kommuner	30	33,5	36,5
Antal elever hos extern utbildningsanordnare	6	7,5	7
Kostnad kr per elev	418 308	414 311	390 883
Vuxenutbildning			
Grundläggande vuxenutbildning genomsnittligt elevantal	373	400	400
kostnad per elev, kr	57 370	56 723	57 245
Gymnasial vuxenutbildning genomsnittligt elevantal	1 229	748	970
kostnad per elev, kr	42 496	50 597	46 052
YH (Yrkeshögskolan) genomsnittligt elevantal	139	209	180
kostnad per elev, kr	89 691	67 375	65 242
SFI (Svenska för invandrare) genomsnittligt elevantal	817	1 240	1 239
kostnad per elev, kr	39 271	34 464	34 739
Särvux genomsnittligt elevantal	100	80	80
kostnad per elev, kr	41 070	56 660	56 653

SOCIALA OMSORGSNÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG tkr

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter	129 853	352 780	366 450
Kostnader	-835 080	-995 377	-997 050
Nettokostnader	-705 227	-647 600	-630 600
Kommunbidrag	699 200	647 600	630 600
Resultat	6 027	0	0
Ackumulerat resultat	11 554	11 554	-
Nettoinvesteringar	-	-	45 167

Nämndens uppgift

Nämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd vad avser funktionshinderverksamhet samt stöd och service till personer med psykiska funktionshinder.

Nämnden utövar ledningen av kommunens verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt kommunens uppgifter enligt socialförsäkringsbalken (SFB) rörande assistansersättning.

I nämndens uppgifter ingår också att verka för undanröjandet av fysiska och psykiska tillgänglighetshinder.

Nämnden har dessutom ett av de av kommunfullmäktige fastställda samarbetsuppdragen. Ett särskilt sammarbetsuppdrag för tillgänglighet. Samarbetsuppdragen innebär att nämnden:

- Har befogenhet att sammankalla berörda nämnder
- Har ansvar för att samarbetsuppdraget kommer i gång
- Skapar förutsättningar, arbetsformer och legitimitet för samarbete
- Formulerar mål för arbetet
- Att resultatet mäts, utvärderas och redovisas

De särskilda samarbetsuppdragen är därmed också ett sätt att tydliggöra ansvar och befogenheter i frågor som har gemensam karaktär.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till Sociala omsorgsnämnden uppgår till 630,6 mnkr. Kommunbidraget har höjts med 5 650 tkr för volymökningar och lönesatsningar. Dessa ska täcka kostnaderna för tvång i öppenvård, delårskostnad för två nya gruppbostäder samt för att klara utökningen av VIP (Viktig Intressant Person) vars syfte är att förebygga att personer med intellektuellt eller psykiska funktionshinder utsätts för eller utsätter andra för våld i nära relationer.

Verksamheten som vänder sig till de som är under 65 år och är i behov av omsorg enligt socialtjänstlagen (inte socialpsykiatri) flyttas från och med 2018 över till Vård- och äldrenämnden (VÄN). Även Hälso- och sjukvårdsdelen som berörs flyttas till VÄN. Den dagverksamheten för yngre dementa som byggs upp på Träffpunkt Simonsland flyttas över till VÄN. Ovanstående Verksamheter som i dag bedrivs på Träffpunkt Simonland ska även fortsättningsvis bedrivas där men under VÄN. 32,5 mnkr flyttas från nämnden till VÄN. En avstämning av denna omflyttning kommer att göras i samband med att Kommunstyrelsen godkänner respektive nämndbudget

Ett hyrestak, motsvarande det som finns för VOBO inom äldreomsorgen, kommer att införas för de som har särskilt boende inom socialpsykiatrin. Detta hanteras av Lokalförsörjningsnämnden.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndernas verksamhet

Personer med en funktionsnedsättning löper en särskilt stor risk att bli utsatta för våld. Nämndens våldsförebyggande program VIP som ska stärka deltagarnas självkänsla permanentas. VIP riktar sig till personer med intellektuella eller psykiska funktionsnedsättningar.

Utmaningen för nämnden är att under 2018 hitta modellen som hanterar borttagandet av delade turer samt korta och långa arbetspass. Detta ska ske så att det stärker bilden av nämnden som en attraktiv arbetsgivare samt att det sker med kvalitet för berörda brukare.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc. – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Socionomer är ett bristyrke där det gjorts ett stort arbete med att rekrytera och behålla personalen. Även fortsättningsvis kommer det satsas lönemässigt på socionomer, dels genom en särskild lönesatsning men även extra på de socionomer som arbetat länge hos oss genom en s.k. erfarenhetssatsning.

Nya uppdrag 2018

—

Investeringar

Nya boenden enligt LSS

Under 2018 planers det för färdigställande av två gruppbostäder med tänkt placering Gyllingstorpsgatan och Skogsfrugatan. Dessutom planeras start för ytterligare två gruppbostäder och en servicebostad. Den totala investeringsutgiften uppgår till 45,2 mnkr. Kostnad per boende har beräknats till cirka 17-18 mnkr.

Inventarier till nya boenden

För investeringar i utrustning/inventarier och grundutrustning för nya boenden avsätts 1,0 mnkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.	1	1	1	1	1
Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.		34,9	45	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	8,6		7	8	4,5
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	36,4		22	27	15
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	31		32	33	38

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Funktionshinderverksamhet LSS			
Övergripande			
Antal personer med LSS-beslut	930	969	990
Personlig assistans			
Antal personer med personlig assistans enligt LSS	55	51	52
Antal personer med personlig assistans enligt SFB	195	197	201
Antal utförda timmar personlig assistans enligt LSS	91 308	76 374	78 130
Genomsnittlig kostnad per person med personlig assistans enligt LSS och SFB	299 187	334 476	342 168
Daglig verksamhet			
Antal personer med beslut om daglig verksamhet	441	449	459
Genomsnittlig kostnad per person med daglig verksamhet	138 184	131 923	134 957
Korttidsvistelse			
Antal personer med beslut om korttidsvistelse	166	163	167
Genomsnittlig kostnad per person med korttidsvistelse	138 184	142 673	145 954
Bostad med särskild service			
Antalet personer med verkställda beslut om boende	344	357	365
Antal lägenheter i LSS-boenden	320	319	325
Genomsnittlig kostnad per person med boende	697 084	703 428	719 606
Funktionshinderverksamhet SOL			
Övergripande			
Antal personer med beviljade insatser	555	581	594
Antal aktualiserade personer	165	136	139
Bostad med särskild service Antal personer med särskilt boende	90	88	90
Insatser i ordinärt boende			
Antal personer med hemtjänst	357	415	424
Utförda timmar hemtjänst	25 194	23 039	23 568
Antal personer med Boendestöd FH	334	265	271
Antal utförda timmar Boendestöd FH	19 080	44 328	45 347
Särskilda boendeformer			
Antal personer med vård och omsorgsboende	36	29	30

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Korttidsvård			
Antal personer med korttidsvård	77	82	84
Antal dygn med korttidsvård	3 048	2 040	2 087
Daglig sysselsättning			
Antal personer med sysselsättning el. SoL			100
Övrigt			
Antal personer med trygghetslarm	274	204	208
Antal personer med hemvårdsbidrag	22	15	16

ARBETSLIVSNÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG tkr

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter	238 870	126 751	126 079
Kostnader	-459 410	-353 151	-357 929
Nettokostnader	-220 540	-226 400	-231 850
Kommunbidrag	222 450	226 400	231 850
Resultat	1 910	0	0
Ackumulerat resultat	0	0	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Arbetslivsnämndens huvuduppgift är att fullgöra kommunens arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser. Nämnden ansvarar för att bidra till att motverka arbetslösheten i kommunen genom att verksamheten svarar mot arbetsmarknadens och den enskildes behov. Nämnden ansvarar även för kommunens insatser och åtgärder vid flyktingmottagningen och invandring samt har ett samordningsansvar för integration i samhället och på arbetsmarknaden. Detta innebär att nämnden har befogenhet att kalla andra nämnder. Dessutom ansvarar nämnden för insatser gällande nationella minoriteter och finskt förvaltningsområde.

Nämnden ansvarar för försörjningsstödet samt syftet att den enskilde ska nå egenförsörjning, och arbetar därför med utredande, aktiverande och arbetsförberedande åtgärder.

Nämnden ansvarar även för kommunens del i Sjuhärads Samordningsförbund, där övriga parter är Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, och Västra Götalandsregionen. Samordningsförbundet beslutar om mål och inriktning för den finansiella samordningen och stödjer samverkan mellan parterna.

Arbetslivsnämnden administrerar och finansierar kommunens alla feriearbeten.

Till nämndens uppgifter hör också ansvaret för personliga ombud, samt att representera Borås Stad när det gäller tolkförmedling Väst.

Ekonomiska förutsättningar

Efter uppräkning av löner med 2,7 % och med 1,9 % för övrigt samt särskild satsning för löner med 350 tkr så blir kommunbidraget för nämnden 231,8 mnkr.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Arbetslivsnämnden får från och med 2018 ansvaret för Mobilt Info Center. Verksamhetens huvuduppgift är att informera om avfallshantering vid återvinningscentraler och på platser där det bor mycket folk, främst i AB Bostäders stora områden på Norrby och Hässleholmen.

Människor under 30 år med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att vara kvar i de arbeten som de nu har och nämnden kommer att sätta av 1,0 mnkr inom sin ram för att detta ska kunna ske. I annat fall är det stor risk att dessa personer blir utan arbete.

Nämnden övertar fr.o.m. 2018 Kommunstyrelsens ansvar för samverkan när det gäller hedersproblematik som i dag hanteras av Centrum för Kunskap och Säkerhet (CKS). Under 2018 ska nämnden starta en tvärprofessionell samverkansgrupp för att arbeta mot hedersrelaterade problem och våld. Genom samverkan och samarbete mellan olika aktörer och på kunskapsbaserad grund ska Borås Stads arbeta med att förebygga, upptäcka och motverka att hedersrelaterade problem utvecklas och insatser samordnas. Arbetet inkluderar alla åldersgrupper

även barn och ungdomar under 18 år. När så behövs är det viktigt att det sker i samarbete med Individ- och familjeomsorgsnämnden. Den del som avser strategiskt arbete ska ske i nära samarbete med CKS. Inledningsvis handlar detta om en tjänst som finansieras inom befintlig ram.

Ett försök pågår på Norrby med att bistå hushåll utan tillgång till bil med cykeltransport till återvinning. Efter projekttidens utgång ska en permanent lösning, gärna cykelbaserad, införas som gör det enkelt för hushåll som saknar bil att delta i återbruk och återvinning. Huvudansvaret för permanentningen ligger hos Arbetslivsnämnden i samarbete med bland annat Borås Energi och Miljö.

Nämnden ska i samverkan med Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Förskolenämnden starta verksamheten ”Mammor i arbete” som riktar sig till utrikesfödda kvinnor med lite eller ingen arbetslivserfarenhet. Innehållet i verksamheten är en kombination av SFI-studier och praktik inom kommunala verksamheter. Bakgrunden är att behovet av särskilda insatser till utrikes födda kvinnor är stort då de är den befolkningsgrupp som har den lägsta förvärvsfrekvensen inom svensk arbetsmarknad. Nämnden ska även arbeta med att minska arbetslösheten för ungdomar och extra fokus kommer att läggas på de områden där ungdomsarbetslösheten utmärker sig som högre. Detta kommer att ske i form att uppsökande arbete riktat mot 20 – 29 åringar.

Finanseringen sker under 2018 genom det riktade statsbidraget för de s.k. extratjänsterna.

Arbetslivsnämndens integrations och arbets-marknads-uppdrag vill nämnden bidra till en tryggare och säkrare stad, med en särskild satsning på de stadsdelar som är mest socialt utsatta i Borås. Då nämnden genom aktiva åtgärder kraftigt minskat kostnader för försörjningsstöd, så tas satsningen inom befintlig ram. Satsningen innebär att Arbetslivsnämnden vill öka närvaron och stärka samarbetet med övriga förvaltningar på stadsdelarna Hässleholmen, Hulta, Norrby samt Sjöbo. Som en extra satsning från Arbetslivsnämnden ska dels arbetet med Jobb Borås uppsökande verksamhet stärkas, dels ska ca 30 extratjänster som stadsdelsvärdar tillsättas. Satsningen sker inom ram samt med statsbidrag och beräknas kosta 4,0 miljoner.

Alla ungdomar som har gått ut nian, ettan eller tvåan på gymnasiet erbjuds feriearbete eller, för den som hellre vill, möjlighet att vara sommarlovsentreprenör. Arbetslivsnämnden ska även fortsättningsvis lägga stor vikt vid att följa upp och utvärdera feriejobben.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc. – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Socionomer är ett bristyrke där det gjorts ett stort arbete med att rekrytera och behålla personalen. Även fortsättningsvis kommer det satsas lönemässigt på socionomer, dels genom en särskild lönesatsning men även extra på de socionomer som arbetat länge hos oss genom en s.k. erfarenhetssatsning

Nya uppdrag 2018

Arbetslivsnämnden ska ta fram kommunövergripande regler för arbetet med och bemötande av nationella minoriteter.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.	1	0	1	1	1
Andel barn och unga som inte lever i hushåll med försörjningsstöd, %.	97,1	97,8	98	98	99
Antal hushåll som får försörjningsstöd i mer än tio månader under kalenderåret.	563	489	500	490	460
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	6,4		5,8	4,5	4
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	5,7		3	3	2
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	30,8		32	34	35

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Arbetsmarknadsinsatser			
Antal personer i arbetsmarknadsinsatser	361	325	435
Individ- och familjeomsorg			
Antal hushåll med försörjningsstöd	1 003	950	850
Flyktingmottagning			
Antal mottagna flyktingar	909	900	600

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter	11 431	5 000	0
Kostnader	-17 075	-11 400	-6 550
Nettokostnader	-5 644	-6 400	-6 550
Kommunbidrag	-5 700	6 400	6 550
Resultat	56	0	0
Ackumulerat resultat	-619	-619	-

Nämndens uppgift

I varje kommun skall det finnas en överförmyndarnämnd eller en överförmyndare. Borås har sedan 2003 en överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgift inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken samt vad som i övrigt gäller för överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt lag eller annan författning.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunstyrelsen föreslår ett kommunbidrag på 6 550 tkr. Vilken är en utökning med 150 tkr i jämförelse med 2017 års kommunbidrag. Detta ger en förutsättning till en permanent personalförstärkning och säkerställer kvalitén.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Från och med 2015 har Överförmyndarnämnden ålagts ansvar för att nya ställföreträdare får adekvat utbildning. Även under 2018 kommer detta att fortsätta. Finansieringen har förändrats vilket innebär att Överförmyndarnämnden inte längre direkt kan söka ersättning från Migrationsverket. Migrationsverket kommer från och med 2018 betala ut ett belopp till socialtjänsten i kommunen som även ska täcka kostnaderna för Överförmyndarnämnden.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc. – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

FÖRSKOLENÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG tkr

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter		118 324	111 566
Kostnader		-808 368	-836 916
Nettokostnader		-690 044	-725 350
Kommunbidrag		690 044	725 350
Resultat		0	0
Ackumulerat resultat		-	-
Nettoinvesteringar		-139 009	-178 975

Nämndens uppgift

Förskolenämnden ansvarar för uppgifter avseende kommunal förskola och kommunal pedagogisk omsorg som åligger kommunen enligt skollagen och andra författningar.

I detta ansvar ingår ansvaret för förskolan och annan pedagogisk omsorg avseende barn i åldrarna 6 månader och längst till den ålder som gäller för respektive insats jämlikt skollagen.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens ram för 2018 är 725,35 mnkr. Från IFO[1] nämnden har 0,3 mnkr omfördelats som kompensation för hyra av Boda familjecentral.

Antalet barn inom förskoleåldern förväntas öka med 0,9 %. Förskolans ram justeras med 100 % av förändring av antalet barn. För att kvalitetssäkra förskolans verksamhet tillförs 9 mnkr. Nämnden tillförs även 5,6 mnkr för att bibehålla och rekrytera personal.

Förskolenämnden erhåller ett flertal olika riktade statsbidrag, t.ex. lärarlönelyftet, maxtaxa och bidrag till minskade barngrupper. De riktade statsbidragen utgör en relativt stor andel av nämndens utrymme och framför allt statsbidraget till minskade barngrupper som för ht 2017/vt 2018 uppgår till 34,5 mnkr, en minskning med 5 mnkr från ht 2016/vt2017.

Att starta en centralt placerad familjecentral har i Borås stads budget 2018 särskilt beaktats.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade att införa centrala facknämnder från och med 2017. Nämndens arbete ska vidareutvecklas under 2018 för att uppnå målbilden:

- förutsättningar för en likvärdig och rättvis service till stadens invånare oavsett var invånaren bor,
- förbättrad effektivitet,
- att organisationen ges förutsättningar att ta ett samlat ansvar för verksamheter och har befogenheter förknippade med detta ansvar,
- en fortlöpande, samlad och kontrollerad utveckling av verksamhet och kvalitet som möter invånarnas behov,
- att samverkan kring insatser för barn och unga ska stärkas ytterligare,
- att styrning, ledning och uppsikt underlättas.

[1] IFO=Individ- och familjeomsorg

Arbetslivsnämnden ska i samverkan med Förskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden starta verksamheten ”Mammor i arbete” som ska hjälpa utrikesfödda kvinnor som står långt från arbete att kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Nämnden ska i samverkan med IFO-nämnden starta en familjecentral på en central plats i Borås.

Förskolenämnden och Kulturnämnden ska söka vägar för att tillsammans med BVC och familjecentraler använda sig av hembesök för att få tidig kontakt med föräldrar och tidigt ge barn en första kontakt med böcker.

Nämnden har sedan tidigare ett uppdrag att se till att fördelningen mellan förskollärare och barnskötare ligger på 70 respektive 30 procent och i övrigt att all personal har relevant utbildning. Arbetet med detta ska fortsätta under 2018.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska starta en serviceassistentutbildning inom Särvux. Förskolenämnden, Vård- och äldrenämnden och Grundskolenämnden ska inventera och rapportera till Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden möjligheten att anställa de serviceassistentutbildade personerna.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

För förskola i Borås gäller fastställd avgift, men därutöver ska inga extra kostnader tas ut av barnens vårdnadshavare.

Nya uppdrag 2018

Förskolenämnden ska utreda införande av ett kreativt återanvändningscenter, där barn erbjuds möjlighet att arbeta kreativt med spill- och restmaterial från till exempel lokala företag. Arbetslivsnämnden kan vara en naturlig part att samarbeta med.

Investeringar

Fyra nya förskolor färdigställs under 2018 och dessutom påbörjas arbetet med ytterligare 10 förskolor för att möta en ökad volym men även för att ersätta tillfälliga lokallösningar. Dessa är:

Tallbackens förskola, Fristad 6 avd. De inhyrda förskolorna Lekåsen, Sikgården och Torggården avvecklas. Kommunstyrelsen avsätter totalt 35,0 mnkr varav 2,1 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd under 2018.

KreaNova Norrby, 6 avd. Tullagårdens förskola kan ev avvecklas. Kommunstyrelsen avsätter totalt 40,4 mnkr varav 19,2 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2018.

Hässleholmen, Tunnlandsgatan förskola, 6 avd. Dammens förskola kan avvecklas. Kommunstyrelsen avsätter totalt 34,5 mnkr varav 29,8 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2018.

Silverpoppeln, Göta förskola, 6 avd. Götagårdens förskola kan avvecklas. Kommunstyrelsen avsätter totalt 34,5 mnkr varav 29,5 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2018.

Förskola Gånghester 6 avd. Paviljong på Skogsgläntans förskola kan stängas. Kommunstyrelsen avsätter totalt 38,0 mnkr varav 28,0 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2019

Förskola Sjömarken Badstrandsvägen, 6 avd. Kommunstyrelsen avsätter totalt 38,0 mnkr varav 27,0 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2019.

Kristinegårdens förskola, 6 avd. Omfattande behov av renovering. Kommunstyrelsen avsätter 39,0 varav 7,5 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2019.

Alideberg förskola, 6+1 avd. Sjöbogården och Solgårdens förskolor kan avvecklas. Kommunstyrelen avsätter totalt 40,2 mnkr varav 20,1 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2019.

Förskola Byttorp, 6 avd. Paviljonger Virvelvinden kan stängas. Kommunstyrelsen avsätter 38,0 varav 2,0 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2020.

Norrby 2 förskola, 6 avd. Kommunstyrelsen avsätter totalt 38,0 mnkr varav 6,5 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2019.

Förskola Sandared, Strandvägen 6 avd. Kommunstyrelsen avsätter totalt 38,0 mnkr varav 0,5 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2020.

Förskola Hulta- Svensgärde, 6 avd. Kommunstyrelsen avsätter totalt 38,0 mnkr varav 2,0 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2020.

Förskola Dalsjöfors, 6 avd. Utsiktens förskola och Alprosgårdens paviljonger kan ersättas. Kommunstyrelsen avsätter totalt 38,0 mnkr varav 2,0 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd 2020.

Förskola Vinkelvägen Sparsör, 6 avd. Paviljongerna Lilla Safiren och Trollevi förskolor kan avvecklas. Kommunstyrelsen avsätter totalt 38,0 mnkr varav 0,5 mnkr 2018. Förskolan beräknas vara färdigställd efter år 2020.

I investeringsbudgeten 2018 finns avsatt 2,4 mnkr till inventarier vid nybyggnation mm.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.		1	4	4	4
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	42			97	
Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.	95,4	95,8	100	100	100
Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.		50	45	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.			7,5	7	6
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.			75	60	50
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.			23	25	30

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Antal inskrivna barn från kommunen	6 025	6 205	6 300
varav barn i fristående verksamhet	407	430	430
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år	88	90	90
Bruttokostnad per inskrivet barn, kr	-	131 341	132 144
Antal barn per årsarbetare i egen regi	-	5,5	5,5

GRUNDSKOLENÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG tkr

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Intäkter		337 324	247 715
Kostnader		-1 658 700	-1 635 515
Nettokostnader		-1 321 376	-1 387 800
Kommunbidrag		1 321 376	1 387 800
Resultat		0	0
Ackumulerat resultat		-	-
Nettoinvesteringar		-108 022	-154 048

Nämndens uppgift

Grundskolenämnden har hand om de uppgifter avseende kommunal förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem samt övriga uppgifter som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar.

Grundskolenämnden ansvarar även för elevhälsan inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom som nämnden ansvarar för.

Nämnden ansvarar, med undantag för de uppgifter som åvilar kommunstyrelsen, för kost-, lokalvård-, och vaktmästeriorganisationen inom sitt verksamhetsområde.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens ram för 2018 är 1 387,8 mnkr.

Barnantalet i den aktuella åldersgruppen 6-15 år förväntas öka med 3,0 %. Grundskolans ram justeras med 75 % av förändring av antalet elever medan ersättningen för fritidshem justeras med 100 % av förändrad volym. Fritidshemsverksamheten tillförs 5 mnkr till ökad personaltäthet. För elever i extra behov av särskilt undervisningsstöd, tex försöksverksamhet av särskilda undervisningsgrupper, kompetensutveckling av personal angående AST[1] elevers särskilda behov, säkerställa CFLs[2] verksamhet samt till övriga kvalitetshöjande åtgärder tillförs nämnden 10 mnkr. Nämnden tillförs även 2,9 mnkr för att behålla och rekrytera personal.

I ramtilldelningen ingår kompensation med 2,0 mnkr för utökade kostnader med anledning av de utökade åtaganden som tillförs kommunen i budgetpropositionen 2018 samt för helårseffekt av införande av Läsa, skriva, räkna garantin och obligatorisk lovskola.

För 2015 avsattes för grundskolan 10 mnkr per år, i fyra år, för ett särskilt Skollyft. För 2018 ingår dessa medel i ramen.

Grundskolenämnden erhåller ett flertal olika riktade statsbidrag, t.ex. lärarlönelyftet, lågstadiesatsning och fritidshemssatsning. Ht 2017 erhöll nämnden ett nytt riktat statsbidrag ”Jämlikhetspeng” och inför år 2018 föreslås i budgetpropositionen ”Jämlik kunskapsskola”. Dessa statsbidrag fördelas efter socioekonomiska principer och kan innebära ca 20 mnkr extra under 2018.

Att införa en särskild evakueringslokal vid renovering av skolor kan innebära merkostnader för t.ex. skolskjuts. I Borås stads budget 2018 har detta särskilt beaktats.

[1] AST=Autismspektrumtillstånd

[2] CFL=Centrum för flerspråkigt lärande

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade att införa centrala facknämnder från och med 2017. Nämndens arbete ska vidareutvecklas under 2018 för att uppnå målbilden:

- förutsättningar för en likvärdig och rättvis service till stadens invånare oavsett var invånaren bor,
- förbättrad effektivitet,
- att organisationen ges förutsättningar att ta ett samlat ansvar för verksamheter och har befogenheter förknippade med detta ansvar,
- en fortlöpande, samlad och kontrollerad utveckling av verksamhet och kvalitet som möter invånarnas behov,
- att samverkan kring insatser för barn och unga ska stärkas ytterligare,
- att styrning, ledning och uppsikt underlättas.

För att stärka insatser till elever i extra behov av särskilt undervisningsstöd samt att Grundskolenämnden tillser att all personal med elevkontakt får kompetensutveckling/kunskap, förståelse och verktyg för att skapa de förutsättningar som behövs för att tillgodose AST-elevers särskilda behov tillförs nämnden extra medel. Detta ska möjliggöra ytterligare förbättring av ett redan pågående arbete.

Fritidshemmen fyller en viktig pedagogisk funktion och har stor betydelse för barns lärande, därför tillförs denna verksamhet medel till ökad personaltäthet.

Grundskolenämnden ska se till att samtliga 7-9 skolor har samarbete med Fritids- och folkhälsonämnden om fritidsledare och med Kulturnämnden om bland annat skolbibliotek och kultur-skola.

För att uppnå ett likvärdigt stöd oavsett var eleverna bor, bibehålla och tillvarata kompetensen hos studiehandledarna och för ett fortsatt förbättrat resultat bör CFL[3] ges de förutsättningar som krävs för att fortsätta sitt goda arbete.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska starta en serviceassistentutbildning inom Särvux. Förskolenämnden, Vård- och äldrenämnden och Grundskolenämnden ska inventera och rapportera till Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden möjligheten att anställa de serviceassistentutbildade personerna.

[3] CFL=Centrum för flerspråkigt lärande

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Fritids- och folkhälsonämnden har fått i uppdrag att tillsammans med Grundskolenämnden ta fram en plan för att införa simfritids. Avsikten är att kunna erbjuda särskilda insatser på skolor med mycket låg simkunnighet.

Grundskolenämnden ska i enlighet med sin utökade budgetram införa försöksverksamhet av särskilda undervisningsgrupper.

Skolan i Borås är avgiftsfri. För fritidshem gäller fastställd avgift, men därutöver ska inga extra kostnader tas ut av barnens vårdnadshavare.

Nya uppdrag 2018

Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda former för närmare samverkan mellan skola/fritidshem och föreningslivet.

Elever i grund- och gymnasieskolan ska erbjudas möjlighet till ledighet för att fira de stora högtidsdagarna i den religion man bekänner sig till. Berörda nämnder ska ta fram gemensamma regler när det gäller ledighet vid stora religiösa högtider. Inriktningen ska vara att ledighet beviljas vid sådana tillfällen upp till några gånger per läsår.

Grundskolenämnden, tillsammans med Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden, får i uppdrag att under 2018 ta fram ett förebyggande styrdokument mot psykisk ohälsa.

Investeringar

Fristadskolan högstadiet ombyggnad. Modernisera högstadieskolan och erhålla nya funktioner. Byggnaden är i stort behov av energieffektiviserande åtgärder. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 43,7 mnkr varav 3,7 under 2018. Upprustningen beräknas vara klar 2018.

Daltorpskolan verksamhetsanpassning av gymnastikhall. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 13,4 mnkr varav 5,2 mnkr under 2018. Verksamhetsanpassningen beräknas vara klar 2018.

Gånghesterskolan om- och tillbyggnad. Kommunstyrelsen har avsatt 105,0 mnkr varav 88,7 mnkr 2018. Om- och tillbyggnaden beräknas vara klar 2018.

Sjömarkenskolan tillbyggnad. Kommunstyrelsen har avsatt 114 mnkr varav 25 mnkr 2018. Tillbyggnaden beräknas vara klar 2019.

Norrbyskolan återställning till skola inkl. idrottshall. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 43,4 mnkr varav 21,5 under 2018. Återställningen beräknas vara klar 2019.

Byttorpskolan om- och tillbyggnad. Förstudie har beställts för att utöka kapaciteten till en tre-parallells skola. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 110,8 mnkr varav 2,0 mnkr under 2018. Tillbyggnaden beräknas vara klar 2020.

I investeringsbudgeten 2018 finns även avsatt medel till förprojektering av ny skola, 3,0 mnkr till inventarier vid nybyggnation samt 4,5 mnkr till utvändiga hissar.

I investeringsplanen för år 2019 och 2020 finns även med ombyggnad av Särlaskolan 7-9, om- och tillbyggnad av Myråsskolan och Erikslundskolan, ny skola (ej platsbestämd) och renovering av Sandgärdskolan.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.		1	2	2	3
Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.	74,8	78,7	85	90	100
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9.	192,6	208,1	216	218	221
Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.	92,2	91,8	94	100	100
Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.		43,4	45	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.			5,8	5,5	4,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.			56	50	40
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.			38	40	45

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Grundskola			
Antal elever från kommunen i grundskola	11 289	11 506	11 838
varav elever i fristående skola i Borås	1 414	1 418	1 551
Kostnad för kommunal grundskola, kr/elev	-	88 100	88 982
Antal elever per lärare, totalt i kommunen (heltidstjänst)	12,8	12,5	12,1
Antal Borås-elever med skolskjuts	3 684	3 557	3 571
Förskoleklass			
Antal elever från kommunen i förskoleklass	1 352	1 367	1 402
varav elever i fristående skola	62	49	71
Kostnad förskoleklass hemkommun, kr/elev	43 039	45 319	47 094
Antal elever per lärare (heltidstjänst)	-	21,5	21,5
Obligatorisk särskola			
Antal elever från kommunen i särskola	100	99	105
Kostnad särskola, kr/elev	403 550	437 130	415 726

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Fritidshem			
Antal elever från kommunen i fritidshem	4 602	4 671	5 067
varav barn i fristående verksamhet	282	272	344
Barn 6-9 år inskrivna i fritidshem och pedagogisk omsorg, andel (%)	-	86	86
Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn	-	25 755	27 000
Antal inskrivna elever per årsarbetare	-	22,6	20,8

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORGSNÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter		194 269	171 626
Kostnader		-455 669	-446 776
Nettokostnader		-261 400	-275 150
Kommunbidrag		261 400	275 150
Resultat		0	0
Ackumulerat resultat		-	-
Nettoinvesteringar		-	-

Nämndens uppgift

Individ- och familjeomsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom individ- och familjeomsorgens delområde barn och familj och vuxna samt för ensamkommande barn. Nämnden har dessutom ett kommunövergripande samordningsansvar vad avser boendesituationen för människor som är socialt utsatta eller långt från den ordinarie bostadsmarknaden.

Nämnden har dessutom två av kommunfullmäktige fastställa samarbetsuppdrag. Ett särskilt samarbetsuppdrag för barn och unga samt ett särskilt samarbetsuppdrag för boendeprocessens ”mjuka frågor”. Samarbetsuppdragen innebär att nämnden:

- har befogenhet att sammankalla berörda nämnder
- har ansvar för att samarbetsuppdraget kommer i gång
- skapar förutsättningar, arbetsformer och legitimitet för samarbete
- formulerar mål för arbetet
- att resultatet mäts, utvärderas och redovisas
- de särskilda samarbetsuppdragen är därmed också ett sätt att tydliggöra ansvar och befogenheter i frågor som har gemensam karaktär.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens ram för 2018 är 275 150 tkr och då har ramen förstärkt med 7 750 tkr för volymförstärkning samt särskild lönesatsning. Detta innebär att nämnden bland annat under året ska starta ett drogfritt stödboende. I satsningen ingår även att kostnaderna för tvång i öppenvård ska hanteras samt utökningen av Utväg. Nämnden har omfördelat 0,3 mnkr till Förskolenämnden som kompensation för hyra av Boda familjecentral.

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade att införa centrala facknämnder från och med 2017. Nämndens arbete ska vidareutvecklas under 2018 för att uppnå målbilden:

- förutsättningar för en likvärdig och rättvis service till stadens invånare oavsett var invånaren bor,
- förbättrad effektivitet,
- att organisationen ges förutsättningar att ta ett samlat ansvar för verksamheter och har befogenheter förknippade med detta ansvar,
- en fortlöpande, samlad och kontrollerad utveckling av verksamhet och kvalitet som möter invånarnas behov,
- att samverkan kring insatser för barn och unga ska stärkas ytterligare,
- att styrning, ledning och uppsikt underlättas.

Nämnden ska medverka med socialrådgivarkompetens i de familjecentraler som finns och som kommer att etableras i Borås.

Arbetet med att stärka familjehemmen ska även fortsätta under 2018.

Unga asylsökande som fyller 18 år ska få stanna kvar i Borås Stad till dess den enskildes ansökan om asyl är avgjord.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc. – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Socionomer är ett bristyrke där det gjorts ett stort arbete med att rekrytera och behålla personalen. Även fortsättningsvis kommer det satsas lönemässigt på socionomer, dels genom en särskild lönesatsning men även extra på de socionomer som arbetat länge hos oss genom en s.k. erfarenhetssatsning.

Nya uppdrag 2018

Individ- och familjeomsorgsnämnden får i uppdrag att utvärdera och vid behov ompröva verksamheten på Natthärbärget Kastanjen. Frågan om öppethållande även under sommarhalvåret ska ingå i omprövningen.

Individ- och familjeomsorgsnämnden ska under året starta ett drogfritt stödboende för personer med missbruksproblematik. Detta är en viktig del för att skapa ett anpassat utbud vilket är nödvändigt för att brukare med olika behov ska ges förutsättningar att bo genom stöd av interna insatser.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.		0	1	1	1
Antal personer i en hemlöshetssituation som får eget förstahandskontrakt med hjälp av socialtjänsten.	21	14	17	20	25
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.			6,4	6	5
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.			12	11	10
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.			38	40	45

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2015	Budget 2017	Budget 2018
Barn och unga 0-20 år			
Antal aktualiserade barn och ungdomar	1 912	1 950	2 050
Andel aktualiserade av totala antalet 0-20-åringar, %	7,6		7,5
Antal barn och unga med heldygnsinsatser		190	145
Vuxen			
Antal aktualiserade vuxna	800	1 000	1 150
Andel aktualiserade av totala antalet personer mellan 21-64 år (%)	1,32	1,7	1,8
Antal personer med heldygnsvård	103	90	90
Antal vuxna personer över 20 år med öppenvårdsinsatser			100

VÅRD- OCH ÄLDRENÄMNDEN

EKONOMISKT SAMMANDRAG			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter		156 204	160 273
Kostnader		-1 358 704	-1 453 823
Nettokostnader		-1 202 500	-1 293 550
Kommunbidrag		1 202 500	1 293 550
Resultat		0	0
Ackumulerat resultat		-	-
Nettoinvesteringar		-450	-

Nämndens uppgift

Vård- och äldrenämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten vad avser omsorg om äldre och andra personer som har behov av bistånd i form av hemtjänst, vård- och omsorgsboende, korttidsboende, dagverksamhet, stöd till närstående samt trygghetslarm och bostadsanpassningsbidrag. Nämnden ansvarar också för hemsjukvård inklusive rehabilitering. I nämndens uppgifter ingår också förebyggande hälsoarbete riktat till äldre.

Vård- och äldrenämnden utövar ledning av den kommunala hälso- och sjukvården inom sitt verksamhetsområde.

I övrig verksamhet ingår boendeplanering, Mas/Mar (medicinskt ansvarig sjuksköterska/medicinskt ansvarig för rehabilitering), SAS (Socialt Ansvarig Samordnare), IKT (Information, Kommunikation och Teknik) och support för IT vård och omsorg. Här ingår även frivilligverksamhet och öppna verksamheter, såsom restauranger öppna mötesplatser och stöd till pensionärsverksamhet.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens ram för 2018 är 1 293,6 mnkr och då har 32,5 mnkr flyttas från Social omsorgsnämnden och 3,3 mnkr från Fritid- folkhälsonämnden. Dessa omflyttningar avser ansvaret för de som har hemtjänst och är under 65 år som samlas under Vård- och äldrenämnden. En ekonomisk avstämning av denna omflyttning kommer att göras i samband med att Kommunstyrelsen godkänner respektive nämndbudget.

Nämndens ram ökar med 2,0 mnkr för att underlätta att behålla och rekrytera personal samt att utöka aktiviteterna på nämndens Vård- och omsorgsboenden

Verksamheten 2018

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade att införa centrala facknämnder från och med 2017. Nämndens arbete ska vidareutvecklas under 2018 för att uppnå målbilden:

- förutsättningar för en likvärdig och rättvis service till stadens invånare oavsett var invånaren bor,
- förbättrad effektivitet,
- att organisationen ges förutsättningar att ta ett samlat ansvar för verksamheter och har befogenheter förknippade med detta ansvar,
- en fortlöpande, samlad och kontrollerad utveckling av verksamhet och kvalitet som möter invånarnas behov,
- att samverkan kring insatser för barn och unga ska stärkas ytterligare,
- att styrning, ledning och uppsikt underlättas.

Hemtjänst

Verksamheten som vänder sig till de som är under 65 år och är i behov omsorg enligt socialtjänstlagen (exklusive socialpsykiatrin) flyttas från och med 2018 över till Vård- och äldrenämnden (VÄN). Även Hälso- och sjukvårdsdelen som berörs flyttas till VÄN. Den dagverksamheten för yngre demenа som Sociala omsorgsnämnden har på Träffpunkt Simonsland flyttas över till VÄN. Även Fritids- och folkhälsonämndens (FOFN) verksamhet för demenа samt anhörigstödet flyttas till VÄN och ska gälla alla oavsett ålder. En väl fungerande demensvård för yngre personer kan ge ökad livskvalitet och fördröja vidare sjukdomsförlopp. Stöttning och vård till anhöriga kan möjliggöra att yngre demenа kan bo hemma längre. Det behövs ett teamarbete mellan sjukvård, kommun och försäkringskassa. Även anhöriga behöver stöd. Personer under 18 år som har en nära anhörig som har drabbats av demens ska från 2018 också omfattas av anhörigstödet. Det organisatoriska ansvaret för yngre demenа kommer att samlas under en nämnd. Hörselinstruktören som i dag finns på VÄN flyttas över till FOFN där syninstruktören i dag är stationerad. Ovanstående verksamheter som i dag bedrivs på Träffpunkt Simonland ska även fortsättningsvis bedrivas där men med VÄN som ansvarig nämnd.

Under 2018 ska hemtjänsten minska sina kostnader per utförd timme. Borttagandet av delade turer innebär ett större antal heltider vilket innebär ett ökat behov av bemanningsplanering. Ett sätt att säkerställa arbetsmiljön är att stadens bemanningsenhet arbetar med stor flexibilitet och följsamhet utifrån verksamhetens behov av ständiga personalförändringar. Till detta kommer det behövas en effektiv planering av hemtjänstinsatser så att mer tid är tillsammans med omsorgstagaren.

Arbetsmiljön inom äldreomsorgen behöver förbättras bland annat med satsningar på kompetensutveckling. Ett annat sätt är ett arbete med pilotgrupper i hemtjänsten genomförs i försök med nya arbetssätt för att öka personalens och de äldres inflytande och delaktighet som kommer att ge ökat personalinflytande.

Även för legitimerad personal kommer det att göras satsningar på både arbetsmiljö, kompetensutveckling och löneutveckling.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska starta en serviceassistentutbildning inom Särvux. Vård- och äldrenämnden ska inventera och rapportera till Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden möjligheten att anställa serviceassistentutbildad personal.

Alla förvaltningar som använder bilar eller upphandlar biltransporter ska i första hand välja elfordon. Hela den bredd av elfordon som marknaden erbjuder – cykel, moped, minibil, bil etc. – ska beaktas och typ och storlek väljas efter fastställt transportbehov.

Vård- och omsorg i särskilt boende

Antal lediga platser beräknas till i genomsnitt till ca 30 st. Andel belagda VOBO-platser uppgår till 95 % vilket är en ökad beläggning jämfört med utfall 2016. En optimal bemanningsplanering är viktigt för att snabbt och flexibelt kunna anpassa enheterna efter det behov som finnas.

Nya uppdrag 2018

Vård- och äldrenämnden ska inventera utbudet av aktiviteter på vård- och äldreboenden, såsom utflykter, musikunderhållning, teater m.m. och ta fram en handlingsplan för breddat utbud.

Vård- och äldrenämnden uppdras att skapa förutsättningar för information och stöd till äldre beträffande tandvård och tandhälsa

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall T2 2017	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2025
Antal genomförda medborgardialoger.		1	2	2	3
Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde).	17		14	13	12
Antal lägenheter som är trygghetsbostäder.	208		225	240	330
Andelhemtjänsttagare som uppger att hemtjänstpersonalen alltid eller oftast tar hänsyn till den äldres egna åsikter och önskemål, %.	86,9		90	92	95
Andelhemtjänsttagare som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd frånhemtjänsten, %.	85,5		90	90	95
Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.		26,5	45	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.			8	8	5
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.			150	140	100
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.			25	28	35

VERKSAMHETSMÅTT

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018
Insatser i ordinärt boende			
Antal brukare med hemtjänst över 65 år	2 780	3 000	2 800
Tid som utförs i egen regi hos brukare, timmar	481 556	460 000	483 000
Tid som utförs av privat utförare hos brukare enligt hemtjänstvalet, timmar	169 113	180 000	152 000
Totalt antal utförda hemtjänsttimmar	650 669	640 000	635 000
Brukartid %	55,2 %	65 %	65 %
Kostnad per hemtjänsttimme	598	540	554
Vård- och omsorgsboende			
Antal belagda platser som Vård och äldrenämnden nyttjar	802	830	815
Antal platser i egen regi.	821	747	718
Antal entreprenadplatser	86	155	155
Totalt antal platser	907	902	873
Andel belagda platser av totalt antal platser, %	93,7	94,1	96,5
Korttidsvård			
Antal belagda platser som Vård och äldrenämnden nyttjar	54	50	55
Antal korttidsplatser	82	64	64
Andel belagda platser av totalt antal platser, %	73,2	87,5	94,9

FINANSIERING

EKONOMISKT SAMMANDRAG			tkr
	Bokslut 2016	**Budget 2017**	**Budget 2018**
Intäkter	642 037	449 374	504 668
Kostnader	-473 102	-353 339	-396 517
Nettointäkter	168 935	96 035	108 151

Verksamhetsbeskrivning

För att tydliggöra nämndernas ekonomiska ansvar och för att redovisningen skall bli rättvisande, belastas de olika verksamheterna med vissa kalkylmässiga kostnader, främst kostnader för pensioner och för det kapital som användes i verksamheten. Motsvarande belopp redovisas som intäkt under huvudprogrammet Finansiering.

Kostnaderna för under året intjänade pensionsrätter påförs resp. verksamhet med ett pålägg på personalkostnaderna. Detta pålägg är en s.k. kalkylmässig kostnad hos nämnderna och redovisas som en intäkt under Finansieringsprogrammet. De verkliga pensionskostnaderna redovisas enligt den s.k. blandmodellen och består dels av utbetalningar av t o m 1997-12-31 intjänade pensioner, dels av årets intjänade pensionsförmåner.

För att stimulera till en effektiv kapitalanvändning belastas nämnderna med kostnader för det kapital som bundits i verksamheten i form av kapitalkostnader för utnyttjade materiella anläggningstillgångar. Kommunen tillämpar fr.o.m. 2017 den s.k. raka metoden som innebär att kapitalkostnaderna beräknas som årlig avskrivning och räntekostnad baserad på bokfört värde vid årets början. Den s.k. internräntan, som rekommenderas av SKL, föreslås fastställas till 1,75 %. för 2018. Kapitalkostnaderna belastar nämnderna fr.o.m. budgetåret året efter det att investeringen skett.

Verksamheten 2018

Intjänade pensionsförmåner har beräknats till 252,4 mnkr, som finansieras med ett påslag på 7,7 % inkl. löneskatt på lönesumman. Den avgiftsbestämda delen av ålderspensionen, i genomsnitt 5,3 % av lönesumman avsätts individuellt medan 0,9 % avser förmånsbestämd ålderspension för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. Avsättningen på 6,2 % (exkl. löneskatt) är 0,7 % högre jämfört med 2017 p.g.a. beräknade högre pensionskostnader. För den individuellt avsatta delen av pensionen budgeteras 214,5 mnkr medan den förmånsbestämda delen beräknas uppgå till 37,5 mnkr. Kostnaden för utbetalningarna av t o m 1997-12-31 intjänade pensioner, den s.k. ansvarsförbindelsen är budgeterad till 133,0 mnkr.

De interna kapitalkostnaderna för utnyttjade anläggningstillgångar har beräknats till 242,0 mnkr, varav 12,0 mnkr avser investeringar under 2017.

I de fall kommunen förhyr sådana särskilda boendeformer som anges i Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, erhålls ett särskilt momsstatsbidrag på 18 % av hyreskostnaden. Momsstatsbidraget är beräknat till 10,0 mnkr

Sammantaget är årets pensionskostnader budgeterade till 382,9 mnkr. Nämnderna har i kalkylmässiga kapital- och pensionskostnader m.m. påförts 494,4 mnkr, som här neutraliseras genom en intäkt med samma belopp. Tillsammans med 10,0 mnkr i ersättning för viss mervärdesskatt, ökning av semesterlöneskulden, 7,0 mnkr och övriga kostnadsposter på netto 6,3 mnkr uppgår de beräknade nettointäkterna under finansieringsprogrammet till 108,2 mnkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

I driftbudgeten anvisas normalt nämnderna ett anslag eller kommunbidrag. I investeringsbudgeten anvisas anslag projektvis. Investeringsanslag anvisas antingen direkt i budgeten eller genom särskilda fullmäktigebeslut. I de fall anslag anvisas i budgeten har detta särskilt markerats i investeringsbudgeten med ”B”.

Kommunfullmäktige skall förutom kommunbidragen och investeringsanslagen fatta särskilda beslut om skattesatsen samt fastställa ett antal taxor och avgifter. I vissa fall redovisas förändringar i taxor och avgifter i budgeten, i vissa fall redovisas hela taxan i form av särskilda bilagor.

Enligt av Kommunfullmäktige fastställda ”Riktlinjer för finansverksamheten Borås Kommunkoncern” skall Kommunfullmäktige årligen besluta om en ram för kommunkoncernens externa upplåning, samt besluta om en ram för kommunens egen upplåning. All upplåning i kommunkoncernen ska inrymmas inom de av Kommunfullmäktige beslutade ramarna och samordnas genom internbanken, som enligt riktlinjerna ska finnas under Kommunstyrelsen. I riktlinjerna framgår även att finansiell leasing i kommunkoncernen jämställs med upplåning. För 2018 föreslås en låneram för kommunens egna behov på 100 mnkr. Borås Stads vagnparks- samt skoldatorfinansiering sker genom finansiell leasing, vilket innebär att en ram för egen nyupplåning behövs även om ingen övrig belåning behöver göras i Borås Stad. För förmedlade lån till de kommunala bolagen föreslås att Kommunstyrelsen bemyndigas att uppta nya lån upp till en ram på 600 mnkr. Kommunstyrelsen föreslås även få bemyndigande att omsätta befintliga lån, d v s låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning.

Kommunstyrelsen har sedan länge bemyndigats att i Kommunfullmäktiges ställe fatta beslut om investeringsanslag. Rutinen har fungerat väl och medverkat till kortare handläggningstider. En förutsättning för bemyndigandet är att projekten ifråga var medtagna i investeringsbudgeten och till såväl innehåll som utgifter och inkomster följer vad som angivits i budgeten.

Samma bemyndigande förslås även för år 2018.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunstyrelsen också bemyndigas att besluta om tilläggsanslag för oförutsedda kostnader och utgifter för sammanlagt högst 5 000 000 kr. Kommunstyrelsen föreslås också bemyndigas att besluta om fastighetsförvärv och fastighetsförsäljningar intill ett belopp på högst 10 000 000 kr per förvärv/försäljning. Ärenden av principiell betydelse förutsätts dock prövas av Kommunfullmäktige oavsett belopp.

Kommunstyrelsen föreslås liksom föregående år också bemyndigas att besluta om dels förbud mot återbesättande av vakanta tjänster, dels placering av övertalig personal på vakanta tjänster.

Kommunfullmäktige beslutar

Att i driftbudgeten bevilja nämnderna följande kommunbidrag (kr)

Kommunfullmäktige	*13 650 000*
Revisorskollegiet	*5 750 000*
Kommunstyrelsen	
- stadsledningskansliet	*117 000 000*
- kommungemensam verksamhet	*114 000 000*
Valnämnden	*4 150 000*
Lokalförsörjningsnämnden	*31 450 000*
Fritids- och folkhälsonämnden	
- fritid och folkhälsa	*193 950 000*
- föreningsbidrag	*41 400 000*

Servicenämnden	*0*
Samhällsbyggnads-nämnden	*23 400 000*
Tekniska nämnden	
- väghållning skog parker m m	*140 900 000*
- persontransporter	*66 550 000*
Miljö- och konsument-nämnden	*22 800 000*
Kulturnämnden	*156 850 000*
Gymnasie- och vuxen-utbildningsnämnden	*509 350 000*
Arbetslivsnämnden	*231 850 000*
Sociala omsorgs-nämnden	*630 600 000*
Överförmyndar-nämnden	*6 550 000*
Förskolenämnden	*725 350 000*
Grundskolenämnden	*1 387 800 000*
Individ- och familje-omsorgsnämnden	*275 150 000*
Vård- och äldre-nämnden	*1 293 550 000*

att *investeringsbudgeten skall ligga till huvudsaklig grund för kommunens investeringsverksamhet under perioden 2018-2020, varvid anslag i budgeten för år 2018 beviljas i enlighet med vad som särskilt markerats.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att godkänna och besluta om anslag till de projekt som upptagits i investeringsbudgeten under förutsättningen att utgiften för respektive projekt inte överstiger vad som avsatts i budgeten.*

att *fastställa skattesatsen för år 2018 till 21:31 %.*

att *fastställa nedanstående taxor och avgifter samt prisförändringar i enlighet med särskild bilaga:*
- Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen, lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel
- Taxa för vård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning
- Prisuppräkning av Miljö- och konsumentnämndens timtaxor

att *lämna övriga taxor som skall beslutas av Kommunfullmäktige oförändrade under år 2018 förutom avfallstaxan och VA-taxan som läggs fram som särskilda ärenden.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2018 ha rätt att omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2018.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2018 ha rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder under 2018, med totalt 100 000 000 kronor.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2018 ha rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder under 2018, för förmedling till kommunens bolag med totalt 600 000 000 kronor.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om tilläggsanslag för oförutsedda kostnader och utgifter för sammanlagt högst 5 000 000 kr.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om smärre fastighetsförvärv och fastighetsförsäljningar intill ett belopp på högst 10 000 000 kr per ärende.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 2 000 000 kr till stöd för lokal utveckling.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 15 000 000 kr avseende licenser inom den nya IT-plattformen.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 2 000 000 kr till driftkostnader för ny Scenteknik på Stadsteatern under 2018.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 3 000 000 kr för start av en familjecentral i centrala Borås.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 3 500 000 kr för ökade skolskjutskostnader vid evakuering och ombyggnad av grundskolor.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av statsbidrag avseende maxtaxa och kvalitetssäkrande åtgärder inom barnomsorgen till Förskolenämnden och Grundskolenämnden.*

att *Borås Energi och Miljö ska ta initiativ till en samägd solcellsanläggning, där såväl företag, föreningar och privatpersoner ska kunna köpa andelar. Detta skall förtydligas som en förändring i bolagets ägardirektiv och fastställas på bolagsstämma.*

att *samtliga bostadsbolag ska godta att försörjningsstöd och etableringsersättning motsvarar inkomst. Detta skall förtydligas som en förändring i bostadsbolagens ägardirektiv och fastställas på bolagsstämma.*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om förbud mot återbesättande av vakanta tjänster*

att *bemyndiga Kommunstyrelsen att placera övertalig personal på vakanta tjänster samt*

att *i övrigt fastställa upprättat förslag till budget för år 2018.*

KOMMUNSTYRELSEN

Ulf Olsson

Kommunstyrelsens ordförande

Magnus Widén

Ekonomichef

BORÅS STAD

POSTADRESS 501 80 Borås BESÖKSADRESS Stadshuset, Kungsgatan 55
TFN 033-35 70 00 E-POST boras.stad@boras.se WEBBPLATS boras.se